

Saturs

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku katalogs

3	Par svētku ideju
5	Kultūras ministres Daces Melbārdes uzruna
6	Dziesmusvētku retrospekcija
8	Latvijas valsts simtgade
9	XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku pasākumu kalendārs
24	XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku virsdiriģenti, goda virsdiriģenti, virsvadītāji un goda virsvadītāji
44	Nezūdošās Dziesmusvētku vērtības
52	100 aizraujoši fakti par Dziesmusvētkiem
74	Dziesmusvētku mājvietas
78	XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku atbalstītāji
84	XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku rīkotāji

Sauc Latvija!

Ja vien neesi pilsētas centrā, bet laukos – un gandrīz katram latvietim kaut kur ir lauki –, naktī izejot no mājas un atgāžot galvu, tu ieraudzīsi zvaigznes. Pāri visam debesjumam vedīs Piena Ceļš, ziemeļu pusē būs saskatāmi Lielie Greizie Rati, un, ja tas notiks uz rudens pusi, cita pēc citas nakts melnumā uzmirdzēs krītošās zvaigznes. Tu zini, ka nakts bez zvaigznēm nebūtu īsta nakts. Kad pēc vasaras saulgriežiem tu sagaidi rītu, tu gaidi uzaustam sauli, jo labi zini, ka rītausma bez saules nebūs īsta rītausma. Stāvot pie upes, tu redzi straumi, jo bez straumes nebūtu upes. Bet, ieejot mežā, tev visapkārt ir koki, jo bez kokiem nebūtu meža. Dienas laikā debesīs tu esi radis redzēt putnus, jo – kas gan būtu debesis, ja putni nespētu lidot, un kas gan būtu jūra, ja tai nebūtu viļņu. Kas gan būtu vecāki, ja viņiem nebūtu bērnu, un kas būtu svētki, ja to svinēšanā mēs neievērotu noteiktus ritus. Kas būtu tauta, ja tai nebūtu dziesmu, un kas gan būtu valsts, ja uz zemes tai neatrastos vietas. Kas būtu mūžība, ja tai pretī nebūtu laika, un kas būtu pats, ja līdzās nebūtu otra. Jo – vai gan atbalss spētu atskanēt arī bez balss? Tas ir tas, ko Dziesmusvētku kopībai, katram mums un pasaulei, tagadnei un nākotnei – sauc Latvija!

KULTŪRAS MINISTRES UZRUNA

Publicitātes foto

Šogad skatāmies uz visu caur Latvijas simtgades prizmu, raugoties uz savu valsti, tautu, nāciju un tās likteņgaitu plašākā vēstures nogrieznī. Dziesmu un deju svētki, neapšaubāmi, ir bijusi, ir un būs būtiska mūsu identitātes daļa, tāpēc svētku logo ir ielocīts Latvijas simtgades zīmē.

Taču mēs zinām, ka šo svētku mūžs ir krietni garāks un bez tā tautas garīgā spēka, kas akumulēts Dziesmusvētkos jau kopš nacionālās atmodas sākumiem, nebūtu tapusi arī mūsu valsts. Mēs kā nācija esam piedzimuši no dziesmas, dziedot. Ar dziesmu esam savu valsti izkarojuši un atkal atguvuši. Dziesma un deja ir ierakstīta mūsu himnā.

Ir dzirdētas ironiskas piezīmes, ka latvieši tikai dzied un dejo, kamēr citas tautas rīkojas pragmatiski un savu mērķu sasniegšanai izvēlas stiprākus ieročus. Bet mēs labi zinām, un mūsu vēsture to ir pierādījusi, ka dziesmai ir liela vara. Tā ir vēstures griežos pārbaudīts ierocis, kas pirmām kārtām spēcīgus un drošus darījusi mūs pašus, ne tikai vieglinot ikdienas darbus, bet iedvesmojot arī varoņdarbiem. Dziesmu un deju svētki ir kā mūsu tautas skaitīšana, kurā katrs pieskaitāmie pats, vēlēdamies būt šīs kopības daļa – kā dalībnieks, brīvprātīgais vai vienkārši klātesošs tam, kas nu jau ir ne tikai mūsu pašu, bet pasaules atzīts meistardarbs un visas cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma daļa.

Mūsu senči uz svētkiem braukuši gan zirgu pajūgos, gan vaļejās, meijām rotātās kolhozu smago mašīnu kravas kastēs. Šodien daudzi svētku dalībnieki, izkaisīti pasaulē, lido pāri okeānam lidmašīnā, lai Dziesmu un deju svētkos būtu Latvijā un savienotos dzīvā, dziedošā un dejojošā kopīgā tautas likteņupē, kas svētku gājienā jau atkal plūdis cauri Rīgai.

Kā tauta mēs diemžēl skaitliski sarūkam, taču Dziesmusvētku upe nesarūk. Tās radītā kopības izjūta ir mūsu dzīvības avots, ko negribam zaudēt, kurā smeļamies spēku nākamajam darba cēlienam un kuru gribam nodot nākamajām paaudzēm. Esmu pārlicināta: kamēr Dziesmu un deju svētku upe plūst, kamēr vēlamies būt tās daļa, – «Tālāk mūžībā dziedot iesim mēs,/Mūžam Gaismas pils kalnā gavilēs». Saules mūžu Latvijai!

Kultūras ministre **Dace Melbārde**

Svētku retrospekcija

Dziesmu un deju svētku tradīcija cauri gadu desmitiem

Teksts Laura Lapiņa, Zane Nikodemusa
Konsultēja Rūta Paula, muzikoloģe,
Latvijas Radio 3 Klasika

Attēli no Latvijas Nacionālās
bibliotēkas kolekcijas

Rihards Kārlis Valdemārs
Zariņš. Plakāts par piemiņu
IV Vispārējiem latviešu dziesmu
svētkiem Jelgavā, 1895.

Janis Rozentāls. Plakāts
V Vispārējiem latviešu
dziesmu svētkiem, 1910.

Vilis Krūmiņš. Plakāts
VI Vispārējiem latviešu
dziesmu svētkiem, 1926.

I VISPĀRĒJIE LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI

Latviešu
tautas vēsturē
pirmie tik lieli
sadziedāšanās
un kopā
būšanas svētki.
Kopkori veido
1003 dziedātāji.

III

Akadēmiski izglītoto
komponistu Jurjānu
Andreja un Jāzepa
Vītola pievienošanās
nodrošina, ka
latviešu programmas
daļa var kvalitatīvi
sacensties ar
cittautu komponistu
darbiem.

V

Pirmatska-
ņojumu
Dziesmu-
svētkos
piedzīvo
komponista
Jāzepa Vītola
Gaismas pils.

VII

Pirmo
reizi norit
tautastērpu
konkurss, uz
kuru daudzi
kori ieradušies
ar savam
apvidum
raksturīgiem,
seniem
tērpiem.

IX

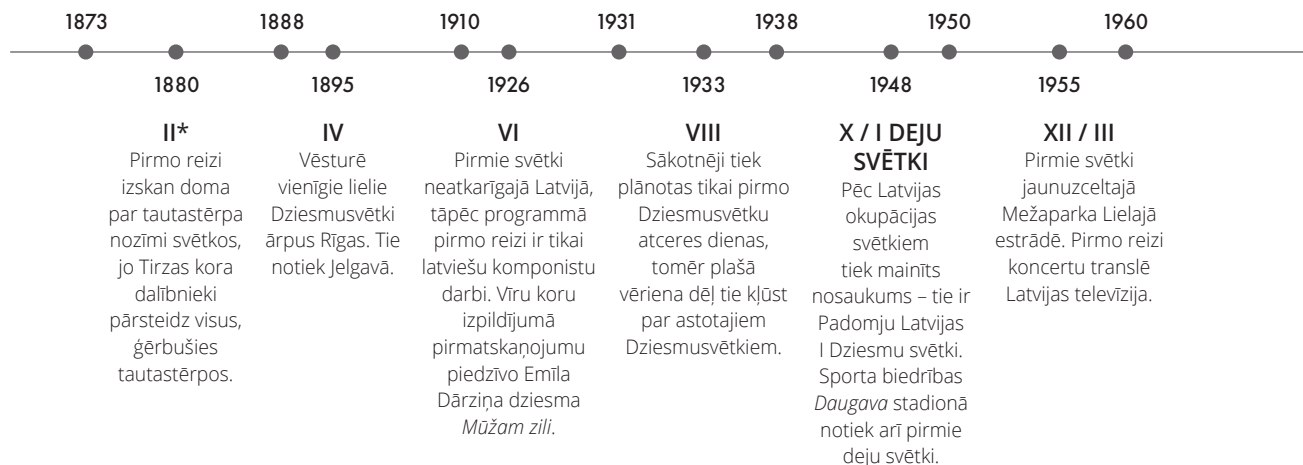
Svētku
rīkošanā
stingras
vadlīnijas
nosaka
prezidenta
Kārļa Ulmaņa
valdība.

XI / II**

Svētku
dalībniekiem
jāpiedalās
darbaļaužu
demonstrācija
par godu
Padomju Latvijas
10. gadadienai.

XIII / IV

Pirmo reizi
notiek pūtēju
orķestru
sacensības.

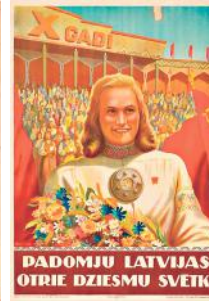

* Vispārējie latviešu dziesmu svētki

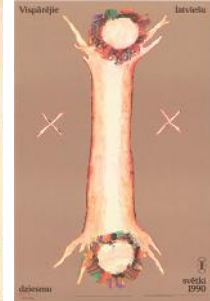
** Deju svētki

Raimonds Šiško. Plakāts IX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem, 1938.

Plakāts XI Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem jeb Padomju Latvijas II Dzesmu svētkiem, 1950.

Ilmārs Blumbergs. Plakāts XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem, 1990.

XVI

Īpašs notikums simtgades svētkos ir Rīgas 6. vidusskolas koklētāju ansambļa uzstāšanās, kura sniegums, kā uzskata, ievadīja kokles renesansi. Deju svētki notiek atsevišķi 1975. gadā.

XVIII / VIII

Kopkoris trīsreiz atkārtoti *Gaismas pili* par godu komponista Jāzepa Vītola atraitnei Annijai, kas kā goda viešņa uz svētkiem ieradusies no ASV.

XX / X

Pirmie svētki pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. Izteikti patriotiski: atkal plaši tiek lietoti sarkanbaltsarkanie karogi, repertuārā iekļautas iepriekš aizliegtās dziesmas.

XXII / XII

Tiek atjaunota tautastērpu skate. Tai piesakās pārsteidzoši daudz dalībnieku – 36 kori, 61 deju kolektīvs un 127 individuālie dalībnieki.

XXIV / XIV

Dziesmu un deju svētku tradīcija tiek oficiāli atzīta par *UNESCO* Cilvēces mūtvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma meistardarbu.

XXVI / XVI

Kopumā 16500 dziedātāju un 18800 dejojotāju piedalās svētkos, kas veidoti Latvijas simtgades zīmē.

1965

1973

1980

1990

1998

2008

2018

1970

1977

1985

1993

2003

2013

XV / VI

Tā kā iepriekšējais gads novērota tendence stilizēt tautastērpus un pat saīsināt svārkus virs celģaliem, svētku organizatori dejojotājiem iesaka pieturēties pie standartiem un mācīties no labākajiem sava novada tērpu paraugiem.

XVII

Izteikti ideoloģiski svētki. Programma piesātināta ar citu tautu kultūru un tautu draudzības konceptu, nobīdot malā svētku nacionālo vērtību.

XIX / IX

Tieši pirms svētkiem no virsdiriģentu saraksta svitro Haraldu Medni un no repertuāra – *Gaismas pili*, tomēr kopkoris pieprasa šo dziesmu izpildīt.

XXI / XI

Pirmo reizi koru karus vērtē starptautiska žūrija. Kopkorī ir 13000 dziedātāju.

XXIII / XIII

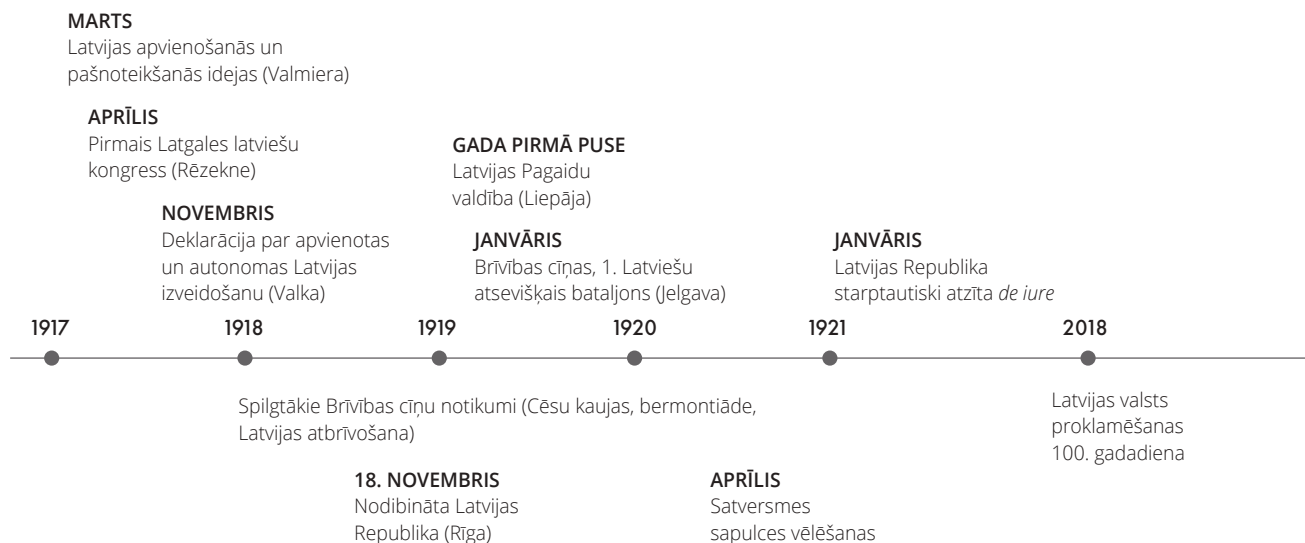
Pirmo reizi svētku programmā ir jauniešu koru koncerts kopā ar tautā iemīļotiem popmūziķiem un rokmūziķiem.

XXV / XV

Ikvienam ir iespēja piedalīties svētku logo izveidē, iedziedot kādu dziesmu svētku oficiālajā interneta vietnē. Īpaši izstrādāts datora algoritms pēc tam dziedājumu vizualizē skaņu vijumu vainagā.

Ceļā uz Latvijas valsti

Latvijas valsts netapa vienā dienā, tā bija mērķtiecīga, drosmīga un tālredzīga Latvijas cilvēku rīcība. Valsts izveidošana, tās aizstāvēšana un nostiprināšana prasīja vairākus gadus, tāpēc arī Latvijas valsts simtās gadadienas programma aptver laiku no 2017. līdz 2021. gadam, izzinot mūsu valsts izveidē nozīmīgus notikumus un personības.

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku kalendārs

Svētku godināšana

Svinīgi pasākumi, kas, pieminot un cildinot tautas vērtības, kļuvuši par tradīciju

Dziesmu un deju svētku karogu cildināšana

Rīgas Latviešu biedrības nams | 1. jūlijs

Pirmajos Vispārīgajos latviešu dziedāšanas svētkos 1873. gadā Baltijas skolotāju semināra koris Jāņa Dreiberģa vadībā Rīgas Latviešu biedrības nama zālē pirmo reizi atskaņoja Baumaņu Kārļa *Dievs, svētī Latviju!* Tad zālē tika ienests Līgo karogs. Par Latvijas himnu *Dievs, svētī Latviju!* oficiāli tika apstiprināta 1920. gadā. Šovasar *Māmuļas zālē*, dziedot valsts himnu kora dziedātāju un diriģentu izpildījumā, cildināsim *Līgo* karogu.

Sākums pulksten 8.30

Merķeļa iela 13

BEZMAKSAS

Virsdiriģentu un virsvadītāju godināšana

Dziesmusvētku parks | 1. jūlijs

Tradicionāls un svinīgs rituāls, kurā tiks godināti svētku virsdiriģenti un goda virsdiriģenti, virsvadītāji un goda virsvadītāji. Ceremonijas muzikālais risinājums pamatā izvērstis *Līgo* dziesmās.

Sākums pulksten 10

BEZMAKSAS

Svētku dalībnieku gājiens

**Brīvības pieminekļa-
Brīvības iela-Stabu iela**

1. jūlijs

Svētku krāšņākajā notikumā – dalībnieku gājienā –

43000 dalībnieku dosies no

Brīvības pieminekļa pa Brīvības ielu līdz Stabu ielai, pēc tam Valdemāra ielas virzienā, lai nonāktu Svētku kvartālā.

Sākums pulksten 14

BEZMAKSAS

Atklāšanas koncerts svētku dalībniekiem

Svētku kvartāls/Skonto

stadijns

1. jūlijs

Dalībniekiem paredzētā atklāšanas koncerta vadmotīvs ir Latvijas 100. dzimšanas dienas svētku godināšana un visas svētku nedēļas

ieskandināšana. Tā veidotāji ir izvēlējušies atgādināt, cik būtiska loma tautas un tradīciju stiprināšanā ir katram individuālam, un pateikties svētku dalībniekiem par ieguldīto darbu. Koncertā piedalīsies izcili latviešu estrādes mākslinieki, operdziedātāji un komponisti.

Sākums pulksten 21.30

TIKAI DALĪBNIEMIEM

Pasaules latviešu diena.

Konference *Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšana un attīstība*

Rīgas Latviešu biedrības nams | 2. jūlijs

Starptautiskās konferences tēma ir Dziesmu un deju svētki. Notiks lekcijas, referāti un paneldiskusijas par svētku vēsturi un tradīcijas attīstību Latvijā un ārvalstīs. Uzstāsies ārvalstu latviešu sabiedrisko organizāciju un Latvijas valsts iestāžu un sabiedrības pārstāvji, lai meklētu atbildes uz jautājumiem, kāda ir Dziesmusvētku loma Latvijā un kopienās ārvalstīs un vai nākotnē tā veidos tiltu starp latviešiem Latvijā un ārvalstīs.

Sākums pulksten 10, Merķeļa iela 13

BEZMAKSAS

Vokālās un instrumentālās mūzikas koncerti

Sadziedāties, izdziedāties un klausīties.

Koncerti, kuros vērts būt klāt

Koru konkursa fināls *Dziesmu kari*

Latvijas Universitātes Lielā aula

30. jūnijs

Latvijas labāko amatierkoru finālsacensības norisināsies jaukto, vīru, sieviešu, kā arī senioru koru kategorijā. Dalībnieku sniegumu vērtēs starptautiska žūrija.

Tradicionāli *Dziesmu karu* rezultāti tiks paziņoti uzreiz pēc sacensībām, klātesot visiem dalībniekiem un raisot neaizmirstamas emocijas.

Sākums pulksten 10

Raiņa bulvāris 19

BEZMAKSAS

Garīgās mūzikas koncerts *ES esmu...*

Rīgas Doms | 1. jūlijs

Garīgās mūzikas koncerta vadmotīva *ES esmu...* izcelsme rodama Vecajā un Jaunajā derībā – tas ir fundamentāls Dieva atklāsmes elements Svētajos rakstos. Koncerts vienkopus pulcēs

spilgtus solistus, labākos amatierkorus, tradicionālo konfesiju korus un Latgales tradicionālās mūzikas dziedātājas. Tajā izskanēs seši jaundarbi un vairāku latviešu klasiķu darbi. Latviešu tradicionālo mūziku reprezentēs *Dīva dzīsmes* – dziedājumi, kas spilgti atklāj dziedāšanas tradīciju Latgalē.

Sākums pulksten 12

Herdera laukums 6

Vokālo ansambļu konkurss

**Rīgas kultūras un tautas mākslas
centrs *Mazā ģilde* | 2. jūlijs**

Labāko Latvijas vokālo ansambļu finālsacensības norisināsies sieviešu, vīru, jaukto, senioru un pusprofesionālo vokālo ansambļu kategorijā. Konkursa gaisotne, balsu saskaņa un dziedājums tuvlānā, kad svarīga katra dziedātāja izpildījuma precizitāte un atdeve, radīs īpašu muzikālu pārdzīvojumu ikvienam skatītājam.

Sākums pulksten 11

Amatu iela 3

BEZMAKSAS

Bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerts

Vērmanes dārzs | 2. jūlijs

15 bērnu un jauniešu vokālie ansambļi, Valsts izglītības satura centra rīkotā vokālās mūzikas konkursa *Balsis* laureāti, piedalīsies koncertā Vērmanes dārzā.

Sākums pulksten 10.30

BEZMAKSAS

Senioru koru koncerts *Margodama saule lēca*

Esplanāde | 2. jūlijs

Dažādu laiku dziesmas par sauli, zemi un mums pašiem izdziedās Latvijas senioru koru 1000 dziedātāju kopkoris. Vakara vadmotīvs ir atziņa – tāpat kā saule rotaļājas Latvijas ozolu zarotnē, tā dziesma savij kopā dažādas paaudzes.

Sākums pulksten 18

BEZMAKSAS

Mūzikls *Brīnumputns*

**VEF Kultūras pils
3. jūlijs**

Mūzikls, kas veidots pēc Annas Brigaderes lugas *Lolītas brīnumputns* motīviem, iecerēts kā veltījums Latvijas valsts jubilejai. Uzvedumā piedalīsies apmēram 60 vidusskolas un augstskolas vecuma jauniešu – dziedātāju, dejojotāju un orķestra mūziķu – no ASV, Kanādas un Latvijas. Vienas dienas laikā paredzētas divas izrādes; sākums pulksten 14 un 19 Ropažu iela 2

Ārvalstu latviešu koru un folkloras kopu koncerts *Cilvēks. Mūžs. Skan!*

Esplanāde | 3. jūlijs

Koncerta programmā ietverti darbi no pēdējos gados ārzemēs notikušajiem latviešu Dziesmu un deju svētkiem, kolektīvu iemīļotākās dziesmas, kā arī XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku repertuārs. Koncerta vadmotīvs – cilvēka

mūža ritejums paralēli Latvijas valsts vēsturiskajiem likločiem. Sākotnēji – mīlestība un mērķis, tālāk nepieciešamais spēks, izturība, pacietība, darbs un vienotība, kam seko gandarījums un jauna sākuma sākums, kā mazs bērns, kas no jauna lolojams un mīlams. Lai dzimta nebeidzas, lai tauta nepazūd, lai dzimtenei cerīga nākotne!
Sākums pulksten 19

Mazākumtautību kolektīvu koncerts *Pa saulei*

**Mihaila Čehova Rīgas Krievu
teātris | 3. jūlijs**

Koncertuzvedumā piedalīsies mazākumtautību (krievu, ukraiņu, baltkrievu, lietuviešu, ebreju, vāciešu, tatāru, kazaku, poļu, bulgāru, jakutu) un pamattautības (lībiešu) kori un deju kolektīvi, vokālisti un tautas dziedoņi, kopā apmēram 400 dalībnieku. Muzikālo pavadījumu nodrošinās apvienība *Raxta Raxti*.
Sākums pulksten 19.30
Kaļķu iela 16

Tautas mūzikas koncerts *Visas manas greznas dziesmas*

Koncertzāle Palladium | 3. jūlijs

Koncertā skanēs folkloras rosināta jaunrade, arī – tautas mūzikas mūsdienas apdares un interpretācijas. Koncerta dalībnieku vidū – Saulkrastu jauktais koris *Anima*, vokālā grupa *Tautumeitas*, koklētāju ansamblis *Raksti*, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas etnodžeza projekts *deciBels*, grupa *Vētras saites*, Staņislavs Judins un Asnate Rancāne. Koncertā piedalās pianists Raimonds Petrauskis, dziedātājas Katrīna Dimanta un Lauma Margrieta Kambala.
Sākums pulksten 20
Marijas iela 21

Mazākumtautību kolektīvu garīgās mūzikas koncerts

**Rīgas Vecā Svētās Ģertrūdes Eвангелиски
luteriskā baznīca | 4. jūlijs**

Mazākumtautību kori un orķestri šajā vasaras vakarā Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes Eвангелиски luteriskajā baznīcā atskaņos garīgo mūziku. Katrs kolektīvs klausītājiem ļaus iepazīt savas kultūras garīgos un sakrālos apvāršņus.
Sākums pulksten 19
Ģertrūdes iela 8
BEZMAKSAS

Vokālo ansambļu garīgās mūzikas koncerts *Tev tuvumā*

Rīgas Svētā Jāņa baznīca | 4. jūlijs

Piedalās labākie Latvijas vokālie ansambļi un ansamblis *Māgi Ensemble* no ASV. Koncerta kodols ir divu populārāko Latvijas konfesiju – katoļu un luterticīgo – savdabīgs muzikālo tradīciju apvienojums. Koncerta dramaturģija seko katoļu baznīcā praktizētajai Dieva vārda liturģijai, kurā liela nozīme piešķirta tradicionālajiem dziedājumiem. Savukārt koncerta formāts sasaucas ar luteriskās baznīcas mūzikas tradīciju, kuras pamatā ir korālis, ko dzied visi baznīcēni savā mātes valodā.

Sākums pulksten 21

Skārņu iela 24

Kokļu mūzikas koncertuzvedums *Stīgo, brālīt!* *Stīgo, māsiņ!*

Dailes teātra Lielā zāle | 5. jūlijs

Stāsts par cilvēka meklējumiem sevi, tautā, mīlestībā. Kokļu koncertuzvedums *Stīgo, brālīt! Stīgo, māsiņ!* ir ceļojums laikā un telpā,

kurā latviskā dvēsele piedzīvo iniciāciju kokles mūzikas spēkā. Uzvedumā tiek spēlētas dažādu komponistu latviešu tautasdziesmu apdares un oriģināldarbi, kā arī īpaši šim koncertam rakstītie Vitas Rudušas, Irīnas Rebhūnas, Valta Pūces un Riharda Zaļupes oriģinālsaņdarbi koklēm.

Sākums pulksten 19

Brīvības iela 75

Latviešu vokālsimfoniskās mūzikas koncerts

Arēna Rīga | 5. jūlijs

Latvijas labāko koru un profesionālo orķestru kopskaņā, izcilu solistu un azartisku diriģentu sniegtā skanēs klausītāju iemīlota vokālsimfoniskās mūzikas klasika un mūsdienu hīti. Līdzās Jurjānu Andreja, Jāņa Ivanova, Jāzepa Vītola, Lūcijas Garūtas, Tāivalža Ķeniņa, Alfrēda Kalniņa, Emīla Dārziņa, Pētera Butāna, Artura Maskata un Zigmara Liepiņa opusiem – Ērika Ešvalda jaundarbs *Jūras sidrabs* koklēm, korim un orķestrim.

Sākums pulksten 20

Skanstes iela 21

Vokālo ansambļu koncerts *Laiku viju gredzenā*

Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātris

5. jūlijs

Vienpadsmit vokālie ansambļi no visas Latvijas šajā muzikālajā uzvedumā izdziedās diennakts ritmu un gaismas un tumsas saspēli četros gadalaikos. Koncertā latviešu komponistu oriģināldziesmas un tautasdziesmu apdares *a cappella* savienos solo mākslinieku Valda Muktupāvela un Reiņa Sējāna instrumentālās un vokālās improvizācijas.

Sākums pulksten 20

Kaļķu iela 16

Kapelu maratons

Vērmanes dārzis | 6. jūlijs

Latvijas instrumentālās tautas mūzikas grupas – tautas mūzikas ansambļi, folkloras, postfolkloras un sadzīves mūzikas kapelas – muzicēs uz vairākām skatuvēm, spēlējot dažādu stilu tautas mūzikas apdares un interpretācijas.

Pasākumu papildinās deju kopu priekšnesumi. Ikvienam apmeklētājam būs iespēja iesaistīties tautiskajos dančos vai iejusties istas lauku zaļumballes noskaņās.

Sākums pulksten 12

BEZMAKSAS

Bērnu vokālo ansambļu muzikālais uzvedums *Vilkam tāda dvēselīt'*

Dailes teātra Lielā zāle

6. jūlijs, 7. jūlijs

Bērnu vokālie ansambļi no visas Latvijas muzikālā uzvedumā izdziedās stāstu par divām atšķirīgām pasaulēm – cilvēkiem un vilkiem. Tas būs vēstījums par attiecībām un cilvēcību, izjūsts caur mazā vilcēna dzīvi. Koncerta muzikālo noformējumu radījuši divi jauni un veiksmīgi Latvijas mūziķi Andris Sējāns un Reinis Sējāns. Programmas pamatā latviešu tautas dziesmas un oriģinālkompozīcijas.

6. jūlijā sākums pulksten 19

7. jūlijā sākums pulksten

12 un 16

Brīvības iela 75

Koķļu mūzikas nakts koncerts *Skaņu raksti*

Rīgas Doms

6. jūlijs

Akustisks kameramūzikas koncertmaratons atklās kokli kā smalku kameramūzikas instrumentu ar dzidru skaņu un plašām spēles tehniskajām

un tembrālajām iespējām. Katrai mākslinieciskajai vienībai uzstājoties atsevišķi, tiks atklātas individuālā skanējuma nianšes, un ar savu īpašo pienesumu radīts kopīgs skaņu raksts.

Koncertā skanēs 20.–21. gadsimta latviešu komponistu augstvērtīga oriģinālmūzika un latviešu tautas dziesmu apdares koklei un koklētāju ansambļiem. Programmā iekļautas arī kompozīcijas, kurās koklei pievienojas arī citi akustiskie instrumenti – flauta, saksofons, oboja, vijole, ērģeles un citi.

Sākums pulksten 22

Herdera laukums 6

BEZMAKSAS

Vokālo ansambļu ielu koncerti

Vecrīgas ielas un laukumi

7. jūlijs

Vokālo ansambļu dziedājumi Vecrīgas ielās un laukumos būs unikāls piedzīvojums, kurā vecpilsētas skaņas saviesies ar aizrautīgu muzicēšanu. Šādu koncertu scenārijs nav prognozējams, taču tie vienmēr ir ļoti personīgi un neaizmirstami gan dziedātājiem, gan klausītājiem.

Sākums pulksten 12.30

BEZMAKSAS

Noslēguma koncerts *Zvaigžņu ceļā*

Ģenerālmēģinājums 7. jūlijā un noslēguma koncerts 8. jūlijā
Mežaparka Lielā estrāde

Vairāk nekā 16 tūkstošu liels balsu kopkoris izvedīs klausītājus caur valsts piedzimšanu un augšāmcelšanos līdz mūslaikiem – pa laiku lokiem, pa saules un likteņa ceļu līdz zvaigžņu ceļam, lai svētku kulminācijas brīdī uzplauktu Imanta Kalniņa, Mārtiņa Brauna un Jāzepa Vītola kordziesmās, kas ir Dziesmusvētku mūžīgie simboli. Kopā ar kopkori līdz pat pusnaktij būs dejotāji un pūtēju orķestri, tautas mūziķi, solisti, virsvadītāji un virsdiriģenti.

Ģenerālmēģinājuma un koncerta sākums pulksten 20

Programma

PROLOGS

Svētku maršs (1975)

Gunārs Ordelovskis (1927–1990)

Virsdiriģents Guntis Kumačevs
Pūtēju orķestri

Latgales dziesmas (1988)

Pēteris Butāns (1942)

Virsdiriģents Jānis Puriņš
Pūtēju orķestri

Svētku mūzika (2012)
Juris Karlsons (1948)
Virssirdiģents Haralds Bārzdriņš
Pūtēju orķestri

Esi sveicināta, saule (1947)
Alfrēds Kalniņš (1879–1951)
Raiņa (1865–1929) dzeja
Imanta Kokara redakcija
Virssirdiģente Aira Birziņa
Latvijas diriģentu koris

Karoga ceļš (2017)
Juris Karlsons
Virssirdiģents Raitis Ašmanis
Pūtēju orķestri

Es bij' puika (2017)
Uģis Prauliņš (1957)
Latviešu tautasdziesmas vārdi
Goda virssirdiģents Arvids Platpers
Zēnu kori un
apvienotais viru koris

LAIKU LOKOS. DIEVA DĒLI. SAULES MEITAS

Pie tēvu zemes dārgās (1898)
Emils Dārziņš (1875–1910)
Fridriha Šillera (1759–1805) dzeja,
atdzejojis Auseklis (1850–1879)
Goda virssirdiģents Arvids Platpers
Apvienotais viru koris

Stāvēju, dziedāju (ap 1939)
Latviešu tautasdziesma
Jūlija Roziša (1880–1952) apdare
Virssirdiģente Aira Birziņa
Sieviešu koris

Mūžu mūžos būs dziesma (1973)
Valters Kaminskis (1929–1997)
Imanta Ziedoņa (1933–2013) dzeja
Goda virssirdiģents Edgars Račevskis
Apvienotais viru koris

LAIKU LOKOS. SAULES MEITAS

Es meitiņa kā rozīte (1986)
Latviešu tautasdziesma
Tālvaiža Ķeniņa (1919–2008) apdare
Virssirdiģente Māra Marnauza
Sieviešu koris

Latgalē (1961)
Aldonis Kalniņš (1928)
Skaidrites Kaldupes (1922–2013) dzeja
Virssirdiģents Romāns Vanags
Sieviešu koris

Jumja dziesma (2005)
Latgaliešu tautasdziesma
Ilonas Rupaines (1967) pārveidā
Virssirdiģents Jānis Zirnis
Sieviešu koris. Rūdolfs Bērtiņš – celma bunga

Es pārsvedu zelta zirni (2017)
Valdis Zilveris (1963)
Latviešu tautasdziesmas vārdi
Virssirdiģente Ilze Valce
Sieviešu koris

LAIKU LOKOS. DIEVA DĒLI. SAULES MEITAS

Lūk, roze zied (1888)
Jurjānu Andrejs (1856–1922)
Anša Līvontāla (1803–1878) dzeja
Virssirdiģents Andrejs Mūrnieks
Apvienotais viru koris

Nāru dziesma (1906)
Emils Dārziņš
Jāņa Jaunsudrabiņa (1877–1962) dzeja
Virssirdiģente Aira Birziņa
Sieviešu koris

Mirdzi kā zvaigzne (1908)
Emils Dārziņš
Kārļa Jēkabsona (1879–1946) dzeja
Virssirdiģents Ivars Cinkuss
Apvienotais viru koris

ZVAIGŽŅU CEĻĀ

Krustiem zvaigznes debesis (2017)
Ēriks Ešenvalds (1977)
Latviešu tautasdziesmas vārdi
Uģa Briķmaņa virknējuma
Virssirdiģente Agita Ikauniece-Rimšēviča
Kopkoris, koklētāju ansamblis
un instrumentālā grupa
Ieva Nīmane, Māris Muktupāvels – dūdas

Dziedot dzimu, dziedot augu (1932)
Latviešu tautasdziesma
Alfrēda Kalniņa apdare
Virssirdiģente Agita Ikauniece-Rimšēviča
Kopkoris

Karoga dziesma (2000)
Jānis Lūsēns (1959). Raiņa dzeja
Goda virssirdiģents Jēkabs Ozoliņš
Kopkoris, instrumentālā grupa
un zvanu ansamblis

Dievs, svētī Latviju! (1873)
Baumaņa Kārlis (1835–1905)
Baumaņu Kārļa teksts
Goda virssirdiģents Jānis Erenštreits. Kopkoris

SAULES LOKĀ*Lec, saulīte!* (2014)

Raimonds Tīguls (1972)

Rasas Bugavičutes-Pēces (1988) dzeja
Virsdiriģents Māris Sirmāis
Kopkoris un instrumentālā grupa*Tēva sēta* (2013)

Raimonds Tīguls

Raimonds Tīguls – hangs
Instrumentālā grupa*Gaišmeņa ausa, sauleite lēce* (2005)

Valts Pūce (1962)

Latgaliešu tautasdziesmas vārdi
Virsdiriģents Kaspars Ādamsons
Jauktais korisLaura Štoma, Undīne Krievāne – balss
Reinis Tomiņš – sitaminstrumenti*Aiz ezera augsti kalni* (1935)

Latviešu tautasdziesma

Alfrēda Feila (1902–1942) apdarē
Virsdiriģents Mārtiņš Klišāns. Jauktais koris*Ūdens sauca, akmens vilka* (2002)Latviešu tautasdziesma Jura Karlsona apdarē
Virsdiriģents Ints Teterovskis. Jauktais koris*Gara, gara šī naksniņa* (20. gs. 80. gadi)

Latviešu tautasdziesma

Selgas Mencēs (1953) apdarē
Virsdiriģents Gints Ceplenieks. Jauktais koris*Sasala jūrīna* (2003)

Latviešu tautasdziesma

Raimonda Paula (1936) apdarē
Virsdiriģents Romāns Vanags. Horeogrāfs un
virsvadītājs Jānis Purviņš (1971). Jauktais koris
Jauniešu deju ansambļi. Ance Krauze – balss*Kas dziedāja Jāņu nakti*

(2010, jauktā kora versija)

Uģis Prauliņš

Latviešu tautasdziesmas vārdi
Virsdiriģents Ivars Cinkuss
Jauktais koris un vīru koris*Jāņuvakars* (1926)

Emilis Melngailis (1874–1954)

Latviešu tautasdziesmas vārdi
Goda virsdiriģents Jānis Zirnis. Jauktais koris un
vīru koris. Gunta Gelgote, Juris Vizbulis – balssLīgotne koklēm *Klusa klusa vasariņa* (2018)

Laima Jansone (1987)

Laima Jansone, Latvīte Cīrse – kokle

LIKTENS LOKĀ*Birzēm rotāts Gaiziņš* (1932)

Volfgangs Dārziņš (1906–1962)

Kārļa Jēkabsona dzeja

Goda virsdiriģents Juris Kļaviņš. Jauktais koris

Pa zvaigžņu ceļu (1928)

Pēteris Barisons (1904–1947)

Plūdoņa (1874–1940) dzeja

Virsdiriģents Mārtiņš Klišāns. Jauktais koris

Lauztās priedes (1904)

Emils Dārziņš. Raiņa dzeja

Virsdiriģents Māris Sirmāis
Jauktais koris un apvienotais vīru koris*Starpspēle un lūgšana Mūsu Tēvs no
kantātes Dievs, Tava zeme deg!* (1943)

Lūcija Garūta (1902–1977)

Goda virsdiriģents Edgars Račevskis
Jauktais koris un vīru koris
Iveta Apkalna – ērģeles*Brīvība* (2009)

Ēriks Ešenvalds

Andreja Eglīša (1912–2006) dzeja
Virsdiriģents Ivars Cinkuss
Apvienotais vīru koris*Tavas saknes tavā zemē*

(20. gs. 70./80. gadu mija)

Pēteris Plakidis (1947–2017)

Vizmas Belševicas (1931–2005) dzeja
Virsdiriģents Kaspars Ādamsons
Jauktais koris*Dievaines* (2002)

Uģis Prauliņš

Latviešu tautasdziesmas vārdi
Virsdiriģents Sigvards KļavaJauktais koris un instrumentālā grupa
Agate Burkina, Katrīna Paula Felsberga,
Asnate Rancāne – balss. Agnese Kanniņa-
Liepiņa – vijole. Andis Klučnieks – flauta*Caur sidraba birzi gājū* (1998)

Valts Pūce

Koklētāju ansamblis

Mīla ir kā uguns (1985)

Mārtiņš Brauns (1951)

Jāņa Petera (1939) dzeja

Virsdiriģente Aira Birziņa
Kopkoris un instrumentālā grupa*Manai dzimtenei* (1973)

Raimonds Pauls. Jāņa Petera dzeja

Virsdiriģents Māris Sirmāis
Horeogrāfs Alfrēds Spura (1928)
Virsvadītāja Gunta Skuja
Kopkoris un instrumentālā grupa
Tautas deju ansambļi

KRUSTCELĒS

Krustimi dejama, krustimi lecama (1991)

Ilgas Reiznieces (1956) un
latviešu tautasdziesmas vārdi

Horeogrāfs un virsvadītājs Jānis Ērglis (1962)

Vidējās paaudzes deju ansambļi. *Ilgi*

Irina Rebhūna, Zane Šmite,

Ivars Cinkuss, Rihards Rudzītis – balss

Edgars Kārklis, Kārlis Heimrāts – dūdas

Fragmenti no rokoperas *Lāčplēsis* (1988)

Zigmars Liepiņš (1952)

Māras Zālītes (1952) dzeja

Aranžējis Edgars Linde (1971)

Virsvadītājs Ints Teterovskis

Kopkoris un instrumentālā grupa

Alberta Godiņa, Dons – balss

ZVAIGŽŅU CEĻĀ

Virsvadītājs Piena Ceļš (1985)

Imants Kalniņš (1941)

Māras Zālītes dzeja

Aranžējis Rihards Dubra (1964)

Virsvadītājs Mārtiņš Klišāns

Horeogrāfs un virsvadītājs

Agris Daņiļevičs (1963)

Kopkoris. Jauniešu deju ansambļi

Iveta Apkalna – ērģeles

Jānis Porietis – trompete. Ivo Krūskops – zvani

Saule, Pērkons, Daugava (1988)

Mārtiņš Brauns. Raiņa dzeja

Virsvadītājs Romāns Vanags

Kopkoris un instrumentālā grupa

Gaismas pils (1899)

Jāzeps Vītols (1863–1948). Ausekļa dzeja

Virsvadītājs Sigvards Kļava. Kopkoris

Pūt, vējiņi (1884)

Latviešu tautasdziesma

Jurjānu Andreja apdarē

Kopkoris

Goda virsvadītāji

Andrejs Jansons, Arvids Platpers,

Edgars Račevskis, Jānis Erenštreits,

Jānis Zirnis, Jekabs Ozoliņš,

Juris Kļaviņš, Terēzija Broka

Virsvadītāji

Agita Ikauniece-Rimšēviča, Aira Birziņa,

Andrejs Mūrnieks, Gints Ceplenieks,

Ints Teterovskis, Ilze Valce, Ivars Cinkuss,

Kaspars Ādamsons, Māra Marnauza,

Māris Sirmāis, Mārtiņš Klišāns,

Romāns Vanags, Sigvards Kļava

Pūtēju orķestru virsvadītāji

Guntis Kumačevs, Haralds Bārzdriņš,

Jānis Puriņš, Raitis Ašmanis

Deju virsvadītāji

Agris Daņiļevičs, Gunta Skuja,

Jānis Ērglis, Jānis Purviņš

Koncertā piedalās

274 jauktie kori – 11800 dalībnieku;

89 sieviešu kori – 2700 dalībnieču;

27 vīru kori – 800 dalībnieku; 39 senioru

kori – 1200 dalībnieku; 94 deju

kolektīvi – 1500 dalībnieku; 50 pūtēju

orķestri – 1500 dalībnieku; Jāzeps Medīna

Rīgas 1. mūzikas skolas zēnu koris,

mākslinieciskais vadītājs Romāns Vanags;

Rīgas Doma zēnu koris, mākslinieciskais

vadītājs Mārtiņš Klišāns; Rīgas Doma meiteņu

koris *Tiara*, mākslinieciskā vadītāja Aira Birziņa

Dziesmu pavadījumu atskaņo

instrumentālā grupa Raimonda Macata
vadībā: Raimonds Macats un Juris Kristons –

taustiņinstrumenti, Mārcis Auziņš – ģitāra,

Oskars Sproģis – bass, Artis Orubs –

sitaminstrumenti; grupa *Ilgi*: Ilga Reizniece –

balss, vijole, Māris Muktupāvels –

kokles, Gatis Gaujenieks – basģitāra,

Egons Kronbergs – ģitāra, Mārtiņš Linde –

bunga; koncertorganizācijas *Ave Sol* kokļu

ansambļis *Cantata* Andas Eglītes vadībā.

Zvanu ansambļis Kristapa Karpa vadībā

Sadziedāšanās nakts

Mežaparka Lielā estrāde

8. jūlijs

Pēc noslēguma koncerta svētku
dalībnieki, rīkotāji un skatītāji ikreiz

izveido paši savu lielo kopkori, lai

no sirds izdziedātu tautā iemīļotas
dziesmas. Arī šajos svētkos Mežaparka

Lielā estrāde pārvērtīsies par vairāk
nekā 50 tūkstošu balsu lielu dziesmotu

jūru, un tas būs neaizmirstams

brīdis, ko vērts piedzīvot ikvienam.

Sadziedāšanās nakti varēs baudīt

gan tie, kas iegādājušies biļetes uz

noslēguma koncertu, gan tie, kas

uz Mežaparku vēlēšies nākt tikai

pusnaktī, kad sāksies visas tautas

sabalsošanās brīnums.

Sākums pulksten 24

Teātru izrādes

Latvijas amatierteātriem ir sena un bagāta vēsture.
Tie ir kļuvuši par neatņemamu Dziesmusvētku sastāvdaļu

Ādolfā Alunāna lugu iestudējumi amatierteātru izpildījumā

Vērmanes dārzs

2. un 3. jūlijs

Pirmajam profesionālajam latviešu aktierim, režisoram, dramaturgam, latviešu teātra pamatlicējam Ādolfam Alunānam šogad oktobrī tiks svinēta 170. dzimšanas diena. Par godu šim notikumam, Latvijas un latviešu diasporas amatierteātri rādīs vairāk nekā desmit Ādolfā Alunāna lugu. Tās divu dienu garumā būs iespējams skatīties Vērmanes dārzā.

Sākums 2. jūlijā pulksten 14
un 3. jūlijā pulksten 11

BEZMAKSAS

Latvijas amatierteātru izrādes

**Dailes teātra Mazā zāle un
Kamerzāle**

5. un 6. jūlijs

Amatierteātru dalībai Dziesmusvētkos ir senas tradīcijas. Vēstures liecības apstiprina, ka jau IV Vispārējos latviešu dziesmu un mūzikas svētkos 1895. gadā Jelgavā piedalījušies dažādu biedrību teātru kolektīvi. Šogad divu dienu laikā Dailes teātri būs iespēja noskatīties dažādu latviešu autoru lugu iestudējumus Latvijas amatierteātru interpretācijā.

Sākums 5. jūlijā pulksten 11
un 6. jūlijā pulksten 12

Brīvības iela 75
BEZMAKSAS

Deju koncerti

Koncerti, kas dejotājiem un skatītājiem ļauj sajūst
latviešu tautas vienotību un spēku

Deju koncerti *Vēl simts gadu dejai*

Arēna Rīga

2. jūlijs

Koncertā *Vēl simts gadu dejai* vairāk nekā 4000 dejotāju meklēs atbildes uz jautājumu, kas ir latviešu skatuviskā dejas saknes. Skatītājiem būs iespēja redzēt 17 spilgtu Latvijas horeogrāfu radītās dejas un izzināt tautā iemīļoto deju tapšanas kontekstu. Koncerta deju virsvadītāji – Gints Baumanis, Vilnis Birnbaums (ASV), Agris Daņilevičs, Ilmārs Dreļš, Jānis Ērglis, Rolands Juraševskis, Taiga Ludborža, Jānis Marcinkevičs, Ilze Mažāne, Jānis Purviņš, Iveta Pētersone-Lazdāne, Gunta Skuja un Uldis Šteins.
Koncertu sākums pulksten 16 un 20
Skanstes iela 21

Ārvalstu latviešu deju kolektīvu un folkloras kopu koncerts *Cilvēks. Mūžs. Dimd!*

Rīgas Latviešu biedrības nams

2. jūlijs

Kā koncerta vadmotīvs izvēlēts cilvēka mūža ritums – no bērna pirmā sauciena līdz kļavu lapu seģenei virs mūža mājām, dzimtas gudrību nododot paaudzēm tālu un tā veidojot stipras tautas stipru pamatu. Programmā iekļauti darbi no pēdējos gados ārzemēs notikušajiem latviešu Dziesmu un deju svētkiem, kolektīvu iemīļotākās dejas, kā arī XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku repertuārs.

Sākums pulksten 19.30

Merķeļa iela 13

BEZMAKSAS

Deju lieluzvedums *Māras zeme*

Ģenerālmēģinājums 5. jūlijā

un koncerti 6. un 7. jūlijā

Daugavas stadions

Vairāk nekā 18000 visu paaudzžu dejotāju izdejos mūsu tautas vēstures nozīmīgākos brīžus, sākot no 12. līdz 21. gadsimtam.

**Ģenerālmēģinājuma un
koncertu sākums pulksten 22
Augšsīla 1**

Koncerta programma

IESKAŅA

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, skaņu salikums Kaspara Bārbala izpildījumā
Virsvadītājs Jānis Ērglis

I DAĻA

Māras atnākšana

Dzīve brīvajā Māras zemē, kad rodas senās latvju dziesmas, tradīcijas, dejas soļi, rakstu zīmes, pilskalni, viss, kas nepieciešams sadzīvei un svētkiem.

Saule atved latvjus

Jāņa Ērgļa horeogrāfija
Mārtiņa Brauna mūzika
Kaspars Bārbala aranžējums
Virsvadītājs Jānis Ērglis

Pa sauli, pret sauli pārditi didu

Agra Daņileviča horeogrāfija
Grupas *Auji* mūzika
Virsvadītājs Agris Daņilevičs

Lielais rīts (Līgo mans augumiņš)

Agra Daņileviča horeogrāfija
Kaspars Bārbala mūzika
Virsvadītājs Agris Daņilevičs

**Aug meitas kā liepas,
puiši kā ozoli**

Agra Daņileviča horeogrāfija, tautas
mūzika Leannes Barbo apdarē
Virsvadītāja Dagmāra Bārbale

**Cīrulīti, mazputniņ (Virsaīšu
dēlus aizved Vāczemē)**

Agra Daņileviča horeogrāfija, tautas
mūzika Kaspars Bārbala apdarē
Virsvadītājs Agris Daņilevičs

Es karā aiziedams

Agra Daņileviča horeogrāfija
Kaspars Bārbala mūzika
Virsvadītājs Agris Daņilevičs

Veļu druva, ilģu lauks

Agra Daņileviča horeogrāfija, tautas
mūzika Ievas Tālbergas apdarē
Virsvadītājs Agris Daņilevičs

II DAĻA**Svētā Māra – Marija**

Vācu/poļu/zviedru/krievu laiki Latvijā.
Mainās augstākā vara, bet vācu
muižniecība paliek starp ķeizaru un tautu.
Kurzemes hercogiste, kuras laikā uzplaukst
ne tikai amatniecība, bet arī kuģubūve,
alkas pēc tālām un svešām zemēm.

Kristī mazus, kristī lielus

Guntas Skujas horeogrāfija, grupas
Ilģi mūzika. Virsvadītāja Gunta Skuja

Bāra bērnu ganu rīti

Ilmāra Dreļa horeogrāfija,
tautas mūzika grupas *Ilģi* apdarē
Virsvadītājs Ilmārs Dreļš

Vanags un irbe rotājās

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas *Ilģi*
mūzika. Virsvadītājs Jānis Purviņš

Aud, māmiņa, villainīti

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas *Ilģi*
mūzika. Virsvadītājs Jānis Purviņš

Kāzu deļa (Līdzināšana)

Guntas Skujas horeogrāfija, grupas *Ilģi*
mūzika. Virsvadītāja Gunta Skuja

Spīdi, vizi, vainadziņi**(Kungs kāzu vidū līgavu paņem)**

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas *Ilģi*
mūzika. Virsvadītājs Jānis Purviņš

Pats par savu naudu dzēru

Jāņa Purviņa horeogrāfija, grupas *Ilģi*
mūzika. Virsvadītājs Jānis Purviņš

III DAĻA**Māras atgriešanās**

Zemes atjaunošanās pēc lielā mēra, kas izkāvis
gandrīz visu Māras zemi. Lēnām, bet spēcīgi aizsākas
jauns posms Latvijas vēsturē. Notiek brīvvaldīšana,
latviešu zemnieki sāk izpirkt mājas un zemi. Materiālā
labklājība iet rokrokā ar izglītību, rakstu valodas
izveidi, pirmajām grāmatām latviešu valodā. Sākas
pirmā tautas atmoda, tautasdziesmu vākšana,
latviešu skolu dibināšana, pirmie Dziesmusvētki.
Nāk 1905. gads, seko strēlnieku gaitas un
valsts dibināšana.

Ienes Māras baznīcā

Ilmāra Dreļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika
Kristapa Krievkalna aranžējumā.
Virsvadītājs Ilmārs Dreļš

Es meitiņa kā rozīte

Taigas Ludboržas horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika
Kristapa Krievkalna aranžējumā
Virsvadītāja Taiga Ludborža

Pērkondēli

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa
Krievkalna aranžējumā, Normunda Beļska vārdi
Virsvadītājs Jānis Ērglis

Ir 1873. gads, dimd Rīga (Manai Dzimtenei)

Alfrēda Spuras horeogrāfija, Raimonda Paula mūzika
Kristapa Krievkalna aranžējumā, Jāņa Petera vārdi
Virsvadītāja Gunta Skuja

Dod man spēku, dod man laiku

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika Kristapa
Krievkalna aranžējumā, Normunda Beļska vārdi
Virsvadītājs Jānis Ērglis

Meitenes pielūgsme

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova
mūzika Kristapa Krievkalna aranžējumā
Normunda Bejska vārdi
Virsvadītāja Ilze Mažāne

Dievs, sargi Dzimteni!

Jāņa Ērgļa horeogrāfija, Jura Kulakova mūzika
Kristapa Krievkalna aranžējumā
Kārļa Skalbes vārdi
Virsvadītājs Jānis Ērglis

IV DAĻA

Māras sagūstīšana un atbrīvošanās

Simt Latvijas valsts pastāvēšanas gadu,
kas tiek svinēti 2018. gadā, ir bijis sarežģīts
laiks visām Eiropas valstīm. Latvija pilnā
mērā izbaudījusi savu pastāvēšanu starp
divām lielvarām un tomēr – neticami un
brīnumaini – atguvusi neatkarību, lai mēs
varētu svinēt simtgadi ar pašcieņu, jo, lai arī
zaudēts tik daudz dzīvā spēka, Latvijas cilvēki
visu šo laiku saglabājuši kultūru, to attīstījuši
un ierakstījuši savu vārdu pasaulē.

Saimes galds

Jāņa Purviņa horeogrāfija
Ernesta Medeņa mūzika
Virsvadītājs Jānis Purviņš

Visi ciema suņi rēja (deju kolāža)

Arvīda Donasa, Jēkaba Stumbra,
Mildas Lasmanes horeogrāfija
Māra Konstanta iestudējumā. Tautas
mūzika Eduarda Grīnvalda, Tālivalža
Bērziņa apdarē un Jēkaba Vitoliņa mūzika

Jura Vaivoda aranžējumā
Virsvadītāja Ilze Mažāne

Es mācēju danci vest (deju kolāža)

Ulda Žagatas, Harija Sūnas
un Viļa Ozola horeogrāfija
Jāņa Purviņa iestudējumā

Tautas mūzika Gunāra Ordelovska apdarē
un Marģera Zariņa un Rūdolfa Šteina mūzika
Jura Vaivoda aranžējumā
Virsvadītāja Ilze Mažāne

Ciemā teku meitas celt (deju kolāža)

Imanta Magones, Aijas Baumanes,
Ulda Šteina horeogrāfija Jāņa Purviņa
iestudējumā. Tautas mūzika Maijas Vimboles
un Georga Dovgjallo apdarē un Dzintara
Kļaviņa mūzika Jura Vaivoda aranžējumā
Virsvadītāja Zanda Mūrniece

Saved tos mājās pie Daugavas krastiem (deju kolāža)

Zigurda Mieziša, Lidijas Āboliņas-
Graudiņas un Skaidrītes Darius
horeogrāfija Guntas Skujas iestudējumā
Edvīna Kalviņa, Imanta Liča mūzika, tautas
mūzika Jāņa Spalviņa apdarē Jura Vaivoda
aranžējumā. Virsvadītāja Selga Apse

Dzintara zemē dzintara ļaudis (deju kolāža)

Jāņa Ērgļa, Guntas Skujas, Ilmāra Dreļa, Artas
Melnalkšnes un Jāņa Purviņa horeogrāfija
Jāņa Purviņa iestudējumā. Ilgas Reiznieces,
Valta Pūces, Gunāra Igauna, Raimonda Paula
mūzika Jura Vaivoda aranžējumā
Virsvadītāja Zanda Mūrniece

Pa zaru zariem, pa lapu lapām iet mūsu pādīte (deju kolāža)

Jāņa Purviņa un Jāņa Ērgļa horeogrāfija,
tautas un Mārtiņa Brauna mūzika
Kaspars Bārbala aranžējumā
Virsvadītājs Jānis Ērglis

IZSKAŅA

Gaismu sauca, gaisma ausa

Jāņa Purviņa horeogrāfija, Jāzepa Vitola,
Uģa Prauliņa, Kaspars Bārbala un
Mārtiņa Miļevska mūzika Kaspars Bārbala
un Mārtiņa Miļevska aranžējumā,
Ausekļa vārdi. Virsvadītājs Jānis Purviņš

Virsvadītāji

Agris Daņilevičs, Gunta Skuja,
Ilmārs Dreļš, Ilze Mažāne, Jānis
Ērglis, Jānis Purviņš, Taiga Ludborža,
Zanda Mūrniece, debitantes –
Dagmāra Bārbale, Selga Apse (Kanāda)

Goda virsvadītāji

Elga Drulle, Ieva Adāviča, Ingrīda Edīte
Saulīte, Marga Apsīte, Skaidrīte Darius,
Rita Spalva, Taisa Aruma, Uldis Šteins

Koncertā piedalās

278 jauniešu deju kolektīvi – 7298
dalībnieki; 329 vidējās paaudzes deju
kolektīvi – 7843 dalībnieki; 87 senioru
deju kolektīvi – 1848 dalībnieki; 45 bērnu
deju kolektīvi – 1161 dalībnieki.
Kopā 18150 dalībnieku

Pūtēju orķestru koncerti

Pūtēju orķestru repertuārs kļūst arvien sarežģītāks,
un aug arī izpildījuma kvalitāte. Jādzird!

Pūtēju orķestru latviešu mūzikas koncerts *Pieskāriens laikam*

Koncertzāle Lielā gilde

3. jūlijs

Labāko Latvijas pūtēju orķestru koncertā būs iespēja dzirdēt dažādu laiku latviešu komponistu skaņdarbus, rakstītus tieši pūtēju orķestrim. Skanēs Jurjānu Andreja, Jāzepa Vītola, Gunāra Ordelovska, Jura Karlsona, Pētera Butāna un citu latviešu komponistu oriģināldarbi un latviešu tautasdziesmu interpretācijas.

Sākums pulksten 19

Amatu iela 6

Pūtēju orķestru koncerti Rīgas baznīcās

4. jūlijs

Pūšaminstrumentu mūzika baznīcās un baznīcu torņos ir sena tradīcija, kuras ieviešana Dziesmusvētku programmā ļauj pilnībā izbaudīt pūtēju orķestru plašās iespējas – no kamerģitāri raksturīgā smalkuma līdz apvienotā pūtēju orķestra varenībai. Latvijas pūtēju orķestri Rīgas baznīcās atskaņos skaistākos repertuāra skaņdarbus, aicinot rīdniekus un galvaspilsētas viesus izbaudīt katra dievnama unikālo akustiku. Koncerti notiks Rīgas Sāpju Dievmātes baznīcā, Rīgas Svētā Jēkaba katedrālē, Rīgas Svētā Mārtiņa Evaņģēliski luteriskajā baznīcā, Rīgas Jēzus baznīcā, Rīgas Lutera baznīcā/ Torņakalna baznīcā un Rīgas Jaunajā Svētās Ģertrūdes baznīcā.

Sākums pulksten 19

BEZMAKSAS

Pūtēju orķestru Dižkoncerts

Esplanāde

6. jūlijs

2003. gadā tika radīta jauna orķestru lielkoncerta forma – pūtēju orķestru Dižkoncerts. Tā no šiem svētkiem uz katriem nākamajiem orķestri nāk, saglabājot novadu principu, lai šogad satiktos vēsturiskajā Dziesmusvētku norises vietā – Esplanādē. Koncerta zīme ir latviešu dārgakmens – dzintars. 69 orķestri, pieci deju kolektīvi, kā arī solisti vairāk nekā piecu stundu garajā koncertā izspēlēs, izdziedās un izdejos dzintarstāstus. Programmā – tikai latviešu komponistu oriģinālmūzika, aranžējumi un tautas mūzikas apdars.

Sākums pulksten 17

BEZMAKSAS

Folkloras un tautas lietišķās mākslas pasākumi

Koncerti, izstādes un citi notikumi,
kuros iepazīt nacionālo identitāti

Latviešu tautas lietišķās mākslas izstāde *Radīt prieks*

Izstāžu zāle *Rīgas mākslas telpa*

29. jūnijs–26. augusts

Krāšņā ekspozīcija ļaus iepazīt latviešu tautas lietišķo mākslu. Izstādes iekārtojumā tiks izmantoti mūsdienīgi risinājumi, piešķirot lielu nozīmi interaktivitātei. Izstādē nozīmīga loma atvēlēta jēdzieniem *tuvplāns* un *palielinājums*. Tie izpaužīsies, piemēram, kā darbu fragmentu lielzīmēra fotoattēli, mikroskopā apskatāmi māla paraugi vai lielzīmēra fiziski modeļi – mežģīņu, adījuma vai groza pinuma fragmenti cilvēka augumā. Izstādes dalībnieki ir Latvijas tautas lietišķās mākslas studiju un individuālie meistari.

Kungu iela 3

Amata meistarų darinājumu gadatirgus un meistarklases

Vērmanes dārzis un Esplanāde

1.–8. jūlijs

Vērmanes dārzā un Esplanādē visu Dziesmusvētku nedēļu no desmitiem rītā darbosies gadatirgus. Tajā ikviens interesents varēs iepazīties ar Latvijas novadu amatnieku darinājumiem un iegādāties tos. Gadatirgus ir papildināts ar plašu kultūras programmu.

BEZMAKSAS

Tautu diena *Rīta ausma*

Vērmanes dārzis

5. jūlijs

Visas dienas garumā uz trim īpaši veidotām skatuvēm – *Viensēta*, *Ciema godi* un *Ausma* – ar savu tautu tradīcijām iepazīstinās Latvijas teritorijā sen dzīvojošās etniskās kopienas. Svētku noskaņu papildinās Latvijā dzīvojošie un ārvalstu latviešu māksliniecišķie kolektīvi. *Viensēta* simbolizēs ģimenes sētu. Tajā notiks dažādi radu saieti, svētku svinēšana un godi. Satikšanās un kultūru apmaiņas prieks, savstarpēja bagātināšanās, lielišanās, izrādīšanās, dižošanās – kopā būšanas svētki skatāmi uz skatuves *Ciema godi*. Uz Vērmanes dārza estrādes *Ausma* varēs vērot attiecīgās tautības apvienoto amatierkolektīvu priekšnesumus, kas parādīs katras tautas garīgo diženumu, skaistumu un spēku.

Sākums pulksten 12

BEZMAKSAS

Latviešu tautastērpu skate

Koncertāle *Palladium*

5. jūlijs

Skatē piedalīsies gan dažādu kolektīvu pārstāvji, gan cilvēki, kas tērpus darinājuši paši – gan sev, gan citiem. Atsevišķa kategorija šogad izveidota bērnu tērpiem, lai aktualizētu bērnu un jauniešu interesi tautastērpu komplektēšanā un darināšanā. Skate veidota kā multimedāla tautastērpu parāde, akcentējot katra laika perioda un novada savdabīgās iezīmes – kodus, kas nesuši šo informāciju līdz mūsdienām.

Sākums pulksten 19

Marijas iela 21

Folkloras diena *Novadu sasaukšanās*

Vērmanes dārzs

7. jūlijs

Visu dienu no vienpadsmitiem rītā Vērmanes dārzu pieskandinās 99 Latvijas un ārvalstu latviešu folkloras

kopas un etnogrāfiskie ansambļi. Uz divām skatuvēm kurzemnieki dižosies ar košajām tautastērpu krāsām, skanīgajām balsīm un sklandu raušiem, zemgalieši – ar rozītēm brunču rakstos, sarežģītajiem kadriju rakstiem un pamatīgajiem maizes klaipiem, vidzemnieki – ar strīpainajiem brunčiem, sparīgo dejas soli un siera rituļiem, savukārt latgalieši – ar spēcīgajām sievu balsīm, aizrautīgo muzicētprieku un pašdarināto alu. Neiztiks arī bez viesiem no tālākām pasaules malām.

Sākums pulksten 11

BEZMAKSAS

Bērnu folkloras kopu koncerts *Roku rokā ritinām*

Esplanāde

7. jūlijs

Īpašu stāstu Esplanādē vēstīs labākās bērnu folkloras kopas un solisti no visas Latvijas. Bērni kā tradīcijas pārmantotāji

un sava redzējuma nesēji kopā ar vecākiem un vecvecākiem sadziedāsies un sadancosies, atklājot novadu tradīciju daudzveidību.

Sākums pulksten 12

BEZMAKSAS

Folkloras diena *Taisat, tautas, augstas duris!*

Latvijas Etnogrāfiskais

brīvdabas muzejs

7. jūlijs

40 folkloras kopas un etnogrāfiskie ansambļi muzeja Latgales, Kurzemes, Vidzemes un Zemgales sētā izdziedās dažādu novadu precību un kāzu dziesmas. Latgales ciemā notiks īsts latgaliešu kāzu rituāls, kurā divi jaunieši tiks salaulāti pēc senenām tradīcijām – ar līgavas māsām, mičošanu, čigāniem, kāzu galdu un kāzu dančiem.

Sākums pulksten 12

Bonaventuras iela 10

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI, VIRSVADĪTĀJI UN GODA VIRSVADĪTĀJI

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku virsdiriģenti, goda virsdiriģenti, virsvadītāji un goda virsvadītāji

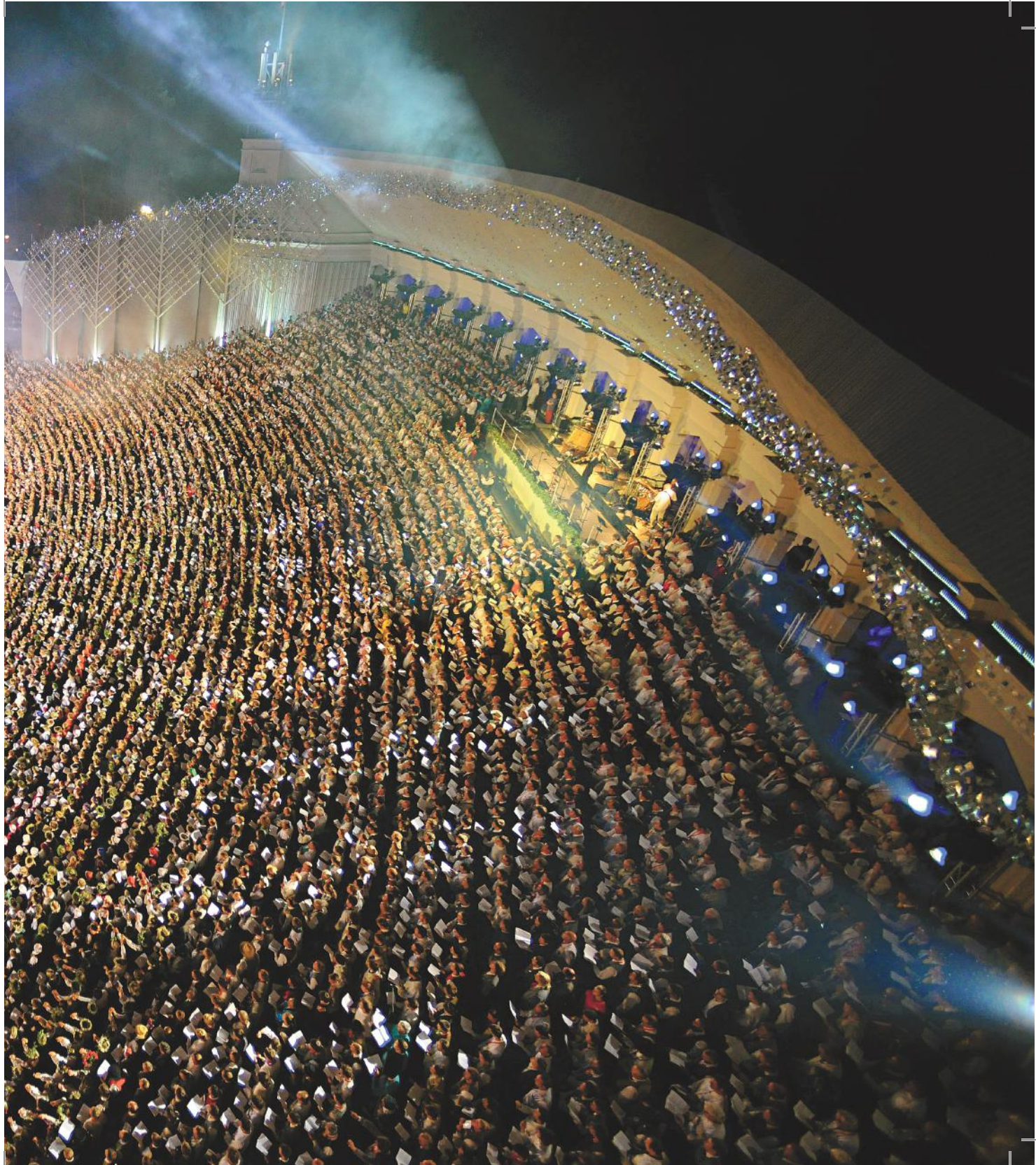
Dziesmai un dejai piemīt milzīgs spēks. Taču dziedātāju balsis un dejotāju solis ir tikai daļa no tā. Paskatieties uz virsdiriģentu un virsvadītāju rokām, ielūkojieties viņu acīs – un jūs iepazīsiet šī spēka avotu.

Teksts Pauls Bankovskis

Foto Gatis Rozenfelds, Alise Šulce (Picture Agency),
kā arī no Latvijas Nacionāla kultūras centra arhīva

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Mārtiņš Klišāns (1967)

Noslēguma koncerta
virssdirīģents

Pozitīvs pamatīgums un spēja
tiekties uz pilnību

**Agita Ikauniece-
Rimšēviča (1971)**

Noslēguma koncerta virssdirīģente

Klusa nosvērtība un
muzikāla neatlaidība

Aira Birziņa (1968)

Noslēguma koncerta
virssdirīģente

No Lubānas klāņiem nākusi
rakstura stingrība un sirsnība

Andrejs Mūrnieks (1962)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

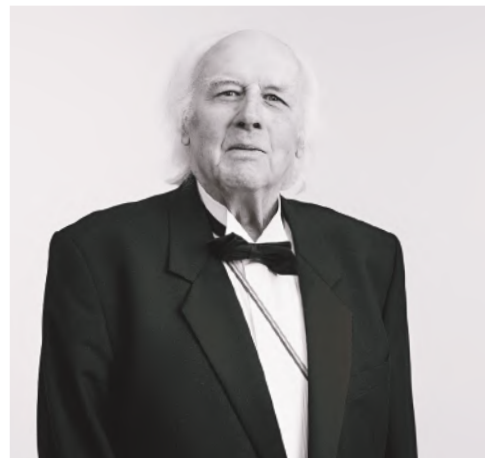
Īsts kora zinātnieks un
zināšanu avots

Arvīds Platpers (1948)

Goda virsdiriģents

Temperamenta iemiesojums,
vīru kora patriots un
sabiedrības dvēsele

Edgars Račevskis (1936)

Goda virsdiriģents

Visu dāmu mīlulis, mirdzoša
zvaigzne un dzīva uguns

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Gints Ceplenieks (1976)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Kurzemnieka vēriens un
dvēseles labestība

Ilze Valce (1964)

Noslēguma koncerta
virsdiriģente

Vētrains temperaments un
mūžīga kustība

Ints Teterovskis (1972)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Revolucionārs, kurš nevis
grauj, bet rada

Ivars Cinkuss (1969)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Multižanru meistars, balss, kas
skan citām pāri

Jānis Erenštreits (1942)

Goda virsdiriģents

Sprigans kā zēns, mierīgs
kā okeāns

Jānis Zirnis (1944)

Goda virsdiriģents

Kvēlas sirds kavalieris,
atvēziens ar krampi

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Jēkabs Ozoliņš (1945)

Goda virsdiriģents

Liepājas mūzikas leģenda
un sirds

Juris Kļaviņš (1944)

Goda virsdiriģents

Ik žestā precīzs kā pulkstenis,
ārišķības nepazīst

Kaspars Ādamsons (1985)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Dieva dots talants, diriģentu
ciltskoka turpinātājs

Māra Marnauza (1963)

Noslēguma koncerta virsdiriģente

Balts darba tikums un
iedvesmojoša spēja pārliecināt

Māris Sirmāis (1969)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Cilvēks, kurš vienlaikus spēj
būt vairākās vietās

Romāns Vanags (1960)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Visu redzoša acs un loģiski
ass prāts

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Sigvards Kļava (1962)

Noslēguma koncerta
virsdiriģents

Sazarots kā dižkoks

Terēzija Broka (1925)

Goda virsdiriģente, koncertā nedirīģe

Andrejs Jansons (1938)

Goda virsdiriģents, koncertā nedirīģe

Jānis Ērglis (1962)

Deju svētku virsvadītājs, deju lieluzveduma *Māras zeme* un deju koncerta *Vēl simts gadu dejai* virsvadītājs

Vīrišķīgi tautisks un saimniecisks, raksturdeju meistars

Jānis Purviņš (1971)

Deju svētku virsvadītājs, deju lieluzveduma *Māras zeme* un deju koncerta *Vēl simts gadu dejai* virsvadītājs

Īstens kurzemnieks un latvju dejas Plūdons

Agris Daņiļevičs (1963)

Deju svētku virsvadītājs, deju lieluzveduma *Māras zeme* un deju koncerta *Vēl simts gadu dejai* virsvadītājs

Dabas bērns un dejojāju siržu lauzējs

VIRSVADĪTĀJI UN GODA VIRSVADĪTĀJI

Dagmāra Bārbale (1991)

Deju svētku virsvadītāja, deju lieluzveduma *Māras zeme* virsvadītāja

Dzimusi ar horeogrāfes un pedagoģes zīli rokās

Gunta Skuja (1963)

Deju svētku virsvadītāja, deju lieluzveduma *Māras zeme* un deju koncerta *Vēl simts gadu dejai* virsvadītāja

Dejas darba tikuma nesēja un pasaulē braucēja

Ilmārs Dreļš (1966)

Deju svētku virsvadītājs, deju lieluzveduma *Māras zeme* un deju koncerta *Vēl simts gadu dejai* virsvadītājs

Multiinstrumentālists un aktieris, horeogrāfijas meistars no Latgales

Ilze Mažāne (1954)

Deju svētku virsvadītāja, deju
lieluzveduma *Māras zeme* un
deju koncerta *Vēl simts gadu
dejai* virsvadītāja

Izcila laukuma
zīmējumu meistare

Taiga Ludborža (1968)

Deju svētku virsvadītāja, deju
lieluzveduma *Māras zeme* un
deju koncerta *Vēl simts gadu
dejai* virsvadītāja

Neatļaidīga dejas
dārza kopēja

Zanda Mūrniece (1970)

Deju svētku virsvadītāja un
deju lieluzveduma *Māras zeme*
virsvadītāja

Dejas perfekcioniste,
neatļaidīga un ar
sīkstu krampi

VIRSVADĪTĀJI UN GODA VIRSVADĪTĀJI

Elga Drulle (1932)

Deju svētku goda virsvadītāja

Dejas māksliniece vislabākajā
un plašākajā nozīmē

Ieva Adāviča (1945)

Deju svētku goda virsvadītāja

Iemācīs dejot ikvienam, jo
dejojot spēj visi

Ingrīda Edīte Saulīte (1935)

Deju svētku goda virsvadītāja

Mūsdienų dejas karaliene ar
enciklopēdiskām zināšanām

Marga Apsīte (1945)

Deju svētku goda virsvadītāja

Slīpē dejas soli kā dārgakmeni

Rita Spalva (1953)

Deju svētku goda virsvadītāja

Īstena dejas profesore
un nelokāma sava
viedokļa paudēja

Taisa Aruma (1940)

Deju svētku goda virsvadītāja

Limbažu kultūras dzīves
dvēsele un savas puses
patriote no A līdz Z

VIRSVADĪTĀJI UN GODA VIRSVADĪTĀJI

Uldis Šteins (1935)

Deju svētku goda virsvadītājs
un deju koncerta *Vēl simts gadu
dejai* virsvadītājs

Enerģisks deju inženieris,
sabiedrības dvēsele
un neremdināmi
studentisks gars

Gints Baumanis (1963)

Deju koncerta *Vēl simts gadu
dejai* virsvadītājs

Aizrautīgs savas dzimtas
iesaktā darba turpinātājs

Iveta Pētersone- Lazdāne (1976)

Deju koncerta *Vēl simts gadu
dejai* virsvadītāja

Nelokāma, ar viedu domu
par nākotni

Jānis Marcinkevičs (1964)

Deju koncerta *Vēl simts gadu dejai*
virsvadītājs

Lietpratīgs skolotājs un liesmojošs
sava kolektīva vadītājs

Rolands Juraševskis (1949)

Deju koncerta *Vēl simts gadu dejai*
virsvadītājs

Meistars, kas ar jurista precizitāti liks
kopsolī sev līdzī laisties ikvienam

**Vilnis Birnbaums, ASV
(1962)**

Deju koncerta *Vēl simts gadu dejai*
virsvadītājs

Viens no pirmajiem horeogrāfijas
čempionu līgā

Selga Apse, Kanāda (1973)

Deju svētku virsvadītāja un deju
lieluzveduma *Māras zeme* virsvadītāja

**Skaidrīte Darius,
Austrālija (1927)**

Deju koncerta *Vēl simts gadu dejai*
virsvadītāja

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Artūrs Maculēvičs (1959)
Virsdiriģents

Talantīgs entuziasts un
ideālists, kam svētī ir daļa
no dzīves

Egons Salmanis (1965)
Virsdiriģents

Izcils stratēģis un tāpēc –
veiksminieks ar Latgali sirdī
un orķestri

Guntis Kumačevs (1975)
Virsdiriģents

Apdomīgs analītiķis un
profesionālis, kas sasniedz
visu, ko nolēmis

Haralds Bārzdīņš (1956)

Virsdiriģents

Pūtējs ar simfoniķa dvēseli,
kuram mūzika ir ne vien
skaņa, bet arī darbs

Jānis Puriņš (1960)

Virsdiriģents

Latviešu mūzikas patriots
jebkurā pasaules malā

Pēteris Vilks (1957)

Virsdiriģents

Neatlaidīgi enerģisks
virsdiriģents ar
zaļajiem ikšķiņiem

VIRSDIRIĢENTI UN GODA VIRSDIRIĢENTI

Raimonds Igoļnieks (1946)
Goda virsdiriģents

Latgales orķestru patrons un
jaudīgi omulīgs ideju ģenerators

Raitis Ašmanis (1964)
Virsdiriģents

Vienmēr ašs un aizrāvis ar
džeza, arī orķestrī, kas skan
kā bigbends

Vilis Kokameģi (1946)
Goda virsdiriģents

Latvijas orķestru goda
pilsonis – rūpīgs, precīzs un
atraktīvs it visā

Dziesmusvētku goda zīme

Teksts Osvalds Zebris / Foto Edmunds Brencis (Picture Agency)

Stāstu par XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku virsdiriģentu un virsvadītāju goda rozešu tapšanu māksliniece Evija Dāboliņa sāk ar atskatu nesenā un arī senākā pagātnē. Goda zīmes veidols un atsevišķas detaļas izriet no trīs viņai nozīmīgu mākslinieku – Ilmāra Blumberga, Jūlija Madernieka un mākslinieces vectēva Induļa Rudziša – darbiem un mūsu folkloras visuma. “Latviešu lietišķi dekoratīvās kultūras tradīcijās jau no pašiem Dziesmu un deju svētku pirmsākumiem ir rādīt savu unikalitāti, kas pēcāk ievijas jaunizveidotās valsts simbolikā. Sarkanbaltsarkanās lentes ap brīvprātīgo rokām, Līgo karogs, Rīgas Latviešu biedrības dāmu goda lentes pirmajos svētkos, daudzveidīgā svētku simbolika, tas ir stāsts par jaunas kultūras rašanos,” saka Evija Dāboliņa. Viņas atbildības laukā ir arī svētku virsdiriģentu, noslēguma koncerta un deju lieluzveduma *Māras zeme* tērpi, kā arī Lielās balvas un laureātu apbalvojumu vizuālā koncepcija. Goda rozete svētkos rotā virsdiriģentu un virsvadītāju tērpu. Tā ir zīme, kas stāsta gan par Dziesmu un deju svētku nozīmi latviešu kultūrā, gan par šīs zīmes nēsātāja īpašo nozīmi svētkos. Rozetes centrā māksliniece likusi mūsu kultūrā nozīmīgo saules simbolu, kura motīvs rasts senajās sprēslīcās (rīks, ko izmantoja kodaļas nostiprināšanai uz vērpjamā ratiņa – red.) iegrebtajās saules zīmēs. “Saulē ir simbols sākumam. Sākumam un nepārtrauktam turpinājumam,” sacīts par rozetes ideju. Goda rozetē iekļauti arī citi mums nozīmīgi simboli – sarkanbaltsarkanais karogs lentes formā un Dziesmu un deju svētku karoga titulvārds *Līgo*. Goda zīmes pamatu veido zeltains audums, kas kopā ar zeltā un sudrabā kalto saules simbolu vēsta par enerģiju un kustību, savukārt krusts – par zīmes nēsātāja īpašo statusu.

“Es veidoju tērpus svētku noslēguma koncertam un deju lieluzvedumam, tāpēc man ir labi pārrēdzama idejiskā un vizuālā svētku kopaina, kurā rozete ir kā viens spilgts elements, kas dabiski papildina tērpus,” stāsta Evija Dāboliņa. Pie svētku tērpu un vizuālo elementu tapšanas viņa strādā kopš 2016. gada maija un šajā laikā ir iepazinusi ne vien mūsu tautas, bet arī franču un angļu dažādu svētku un goda zīmju ideju saknes un šo ideju attīstību. “Esmu pētījusi mūsu pirmajos svētkos izmantoto simboliku, tās attīstību vēlāk, it īpaši – Jūlija Madernieka mākslinieciski spožos darbus, kā arī mūsdienās izmantotos vizuālos risinājumus. Šeit noteikti jāpiemin man īpaši tuvais Ilmārs Blumbergs, kurš radīja teju ģeniālu koka zīmi 1990. gada Dziesmu un deju svētkiem, – tās loma un ietekme sniedzas tālu pāri vieniem svētkiem, jo Blumberga idejas vienmēr sakņojās viņa pasaules skatījumā, kādā dziļākā atziņā vai domā.”

Mākslinieces vēlme un spēja iedziļināties tautas kultūras vēsturē un tās veidotāju uzskatos, visticamāk, skaidrojama ar ģimenes saknēm. Viņa stāsta, ka pati vienmēr ir bijusi ciešā saskarē ar latviešu mākslu un folkloru – Evijas vectēva, mākslinieka Induļa Rudziša pasaule bijusi bagātīgi piepildīta ar latvju rakstu motīviem un pirmās brīvvalsts laika vizuālajiem simboliem. “Šī ir vizuāli interesanta, tēlaini ietilpīga un spilgta detaļa, kas bagātina goda tērpu, tā vēsta – ir svētki! Svētki mūzikai, dejai un tautai, tās kultūrai.” Goda rozetes, ko darinājis rotkalis Mārtiņš Mikāns, tiek pasniegtas virsdiriģentiem, goda virsdiriģentiem, virsvadītājiem un goda virsvadītājiem, kurus apstiprinājusi nozares un Dziesmu un deju svētku padome. Rozetes tiek pasniegtas svinīgā ceremonijā 1. jūlija rītā Dziesmusvētku parkā virsdiriģentu un virsvadītāju godināšanā.

Libro

Vecpiebalgas brunču kods

Teksts Osvalds Zebris / Foto Edmunds Brencis (Picture Agency)

Koši sarkana, pieneņdzeltēna, rozā un balta – svītra ņirb aiz svītras katra savā spožumā gluži kā paši tautastērpu valkātāji. Katrs ar savu dziesmas un dejas pieredzi, savu īpašo zināšanu, kāpēc šie ir vienīgie svētki, kuros mēs visi – dalībnieku, skatītāju, līdzjutēju, skolotāju tūkstoši – varam uzmirdzēt vienā kopīgā rakstā. Tomēr daudzveidīgajā latviešu tautastērpu klāstā ir izceļami kādi īpaši brunči – teic Latvijas Nacionālā kultūras centra tautas lietišķās mākslas eksperte Linda Rubena. Vecpiebalgas brunču svītru ritms uzskatāms par latviešu tautastērpu klasiku, un brunči ir unikāli arī ar spilgtu krāsu izmantojumu.

Ap to laiku, kad visā Krievijas impērijā tika atcelta dzimtbūšana, 19. gadsimta otrajā pusē Vidzemes laukos bija attīstījusies Baltijas mērogā nozīmīga audēju nodarbe. Sev un ģimenes vajadzībām auda apmēram 150 tūkstoši zemnieku sievietes – viņas bija galvenās aušanas tradīcijas glabātājas. Amatiņiem aušana pamazām veidojās par peļņas avotu. Vidzemes audēju darbi tika tirgoti arī igauņu, somu, krievu, baltkrievu, poļu un lietuviešu apdzīvotajos apgabalos*.

Vecpiebalgā tapušie brunči ir īpaši ar savu līniju rakstu. “Šīs svītras ir latviešu tautastērpu pamatu pamats, klasika un vienlaikus arī kaut kas īpašs, jo meistari ir izmantojuši spilgtas krāsas, uz tumšā pamata kārtājuši tās tādā ritmā, lai blakus krāsa izceltos,” stāsta Linda Rubena. Audēji veidojuši unikālu svītru ritmu (raportu), kas neatkārtojas aptuveni metru platā auduma gabalā. Kā viņi pirms 150 gadiem tikuši pie melnā auduma pamata? IZRĀDĀS,

Vidzemē tad ievestas melnas aitas, tāpēc autentiska 19. gadsimta Vecpiebalgas brunču auduma pamatā saskatīsim tumši brūna un melna toņa sajaukumu. Citas krāsas ieguva, izmantojot dabiskos krāsaugus, bet gadsimta nogalē, kad līdz Vidzemei jau bija nonākušas ķīmiskās krāsvielas, parādījās spilgtāki toņi. Kā tas iespējams, ka viena pagasta mājās tapa ļoti līdzīgi, pat identiski tērpi? Linda Rubena to skaidro ar visai noslēgtu, teritoriāli ierobežotu dzīvesveidu, kas bija raksturīgs līdz dzimtbūšanas atcelšanai un kādu laiku pēc tam. “Ir tāds stāsts: aiziet saimniece uz baznīcu, viņai līdzi ir dzijas gabaliņi un kociņš. Nolūko smukākos brunčus un satin dzijas tādā pašā rakstā, lai neaizmirstas un mājās var noaust līdzīgu audumu.” Apģērbs izplatījās arī tā, ka meita kā samaksu par darbu saņēma, piemēram, brunčus vai apavus. Tā kā sievietes starp mājām un pagastiem pārceļoja krietni retāk nekā vīrieši, tautastērpu tradīcija noturīgāka bija sievietes apģērbā un bija dzīva līdz 20. gadsimta sākumam, kad arī laukos pamazām ienāca tā sauktā pilsētas mode.

“Tas ir interesanti – izzināt, kāpēc apģērbs tika veidots tieši tā. Kā tas atspoguļo mūsu senču izpratni par pasauli, par morāles likumiem, par skaisto,” teic Linda Rubena. Taču brunču krāsu kodā aplēptais stāsts ir jānopelna – ir vajadzīga iedziļināšanās tā laika norisēs, sadzīvē un uzskatos. Šāda interese pēdējos gados atjaunojas – tautas lietišķās mākslas tradīcijai ir izdevies izaugt no Dziesmu un deju svētkiem un pārtapt krietni plašākā kustībā, kurā cilvēki atkal apgūst senos amatus, veido sev tautastērpus, un tā tie no muzeja atgriežas mūsu ikdienā.

katramsavutautasterpu.lv

* *Audēji Vidzemē*, Aina Alsupe. Zinātne, 1982. g.

Strīds ar Raini

Teksts Osvalds Zebris / Foto Edmunds Brencis (Picture Agency)

Mārtiņa Brauna pirms 30 gadiem Valmieras teātra izrādei komponētā dziesma *Saule, Pērkons, Daugava* varēja nonākt zem cenzūras zīmoga *Aizliegt*. Tas nenotika, un dziesma kļuva par vienu no atmodas simboliem Latvijā.

Saule, Pērkons, Daugava ir viena dziesma no teju stundu garā skaņdarba *Daugava* ar Raini dramatiskās poēmas vārdiem, kas vēlākajos gados ieguva apzīmējumu – *Latvju mesa Daugava*. 1988. gadā komponists Mārtiņš Brauns saņēma pasūtījumu no Valmieras teātra vadītāja un režisora Valentīna Maculēviča radīt mūziku izrādei *Daugava*, un tapa skaņdarbs, kura daļa vēlāk kļuva par vienu no katru Dziesmusvētku kulminācijas brīžiem.

Komponists ir pārliecināts, ka 80. gadu nogalē, kad Latvijā vēl valdīja padomju režīms, valmieriešu luga un viņa radītā mūzika tiktu aizliegta, taču brīdī, kad mākslinieciskā padome lēma par izrādi, režisors Valentīns Maculēvičs bija pārdzīvojis infarktu un tikko bija iznācis no slimnīcas. "Neviens no cenzoriem neuzdrošinājās lemt par aizliegumu, riskējot ar viņa veselību vai pat dzīvību," par tā laika notikumiem stāsta Mārtiņš Brauns.

Atceroties mūzikas tapšanas laiku, komponists uzsver, ka nevienu brīdi nav domājis, ka *Saule, Pērkons, Daugava* varētu kļūt par tik populāru dziesmu. "Komponējot biju ļoti aizrāvis, man šis darbs patika, turklāt izveidojās ļoti laba sadarbība ar Valentīnu Maculēviču. Viņš nāca pie manis, klausījās skices, vērtēja. Ka šis darbs varētu kļūt tik populārs, ka to dziedās Dziesmusvētkos, – nē, ko tādu es pat

nosapņot nevarēju." Rakstot *Daugavu*, Mārtiņš Brauns bieži jutis, ka nonāk opozīcijā Raina lugas tekstam: "Biju konfliktā ar Raini, strīdējos ar viņu, jo viņa tekstos daudzreiz atkārtojās asaras, vaidi. Taču es tās pārveidoju par dusmu, niknuma asarām, un man iznāca tāda *skrobes* dziesma."

Teātra izrādei tapušais skaņdarbs turpmākajos gados būtiski transformējās – pirmo reizi *Daugavu* Mārtiņš Brauns pārveidoja kora *Sindi putnu dārzs* repertuāram. 1989. gadā dziesma *Saule, Pērkons, Daugava* skanēja Dziesmusvētkos un kopš tā laika ir neatņemama svētku repertuāra sastāvdaļa. "To dziedāja atmodas laikā pie Brīvības pieminekļa, vēlāk *Sindi putnu dārzs* ar *Daugavu* viesojās Eiropā," stāsta Mārtiņš Brauns.

Komponists 80. gadus atminas kā radošajā darbībā ļoti saspringtu un auglīgu laiku – viņš vadīja Nacionālā teātra muzikālo daļu, darbojās populārajā rokgrupā *Sīpoli*, vēlāk bija Ivara Bērziņa vadītā kora *Sindi putnu dārzs* komponists. Tomēr īpaši daudz tapa mūzika teātra izrādēm un kino. "Rakstīju Nacionālajam, Dailes, Valmieras un Liepājas teātrim, ļoti daudz – Jaunatnes teātrim. Atceros: skatos uz afišām pie teātra ieejas Lāčplēša ielā un redzu, ka visas izrādes ir ar manu mūziku."

Tagad daudzas no tolaik rakstītajām dziesmām atgriežas gan oriģinālajās versijās, gan pārveidotas – *Daugavu* nesen ierakstīja Latvijas Radio koris Sigvarda Kļavas vadībā, šogad kompozīcija pilnā apjomā tiek izdota gan audio formātā, gan kā skaņdarba notis.

SAULE, PĒRKONS, DAUGAVA

1 unis. *P*

The image shows a close-up of a musical score for the song "Saule, Pērķons, Daugava". The score is written on a white page with black ink. The title "SAULE, PĒRKONS, DAUGAVA" is printed in a large, bold, sans-serif font at the top. Below the title, there is a box containing the number "1" followed by the text "unis. P". The musical notation consists of two staves. The upper staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lower staff has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 3/4. The lyrics "Saule, Pērķons, Daugava" are written below the staves, with the words "sa-di-na - la" appearing on the second line of the upper staff. The score is partially obscured by a dark, textured object in the background, which appears to be a book cover or a folder.

Saule, Pērķons, Daugava notis no XXVI Vispārējo latviešu
Dziesmu un XVI Deju svētku kalendāra nošu grāmatas

Es mācēju danci vest

Teksts Osvalds Zebris / Foto Edmunds Brencis (Picture Agency)

Leģendārā horeogrāfa un deju pedagoga Ulda Žagatas veidotā *Es mācēju danci vest* ir viena no tām skatuviskajām dejām, kas pārdzīvojušas vairākas desmitgades un aizvien tiek dejotas Dziesmu un deju svētkos. "Mūsu skatuviskās dejas vizītkarte," saka viens no deju lieluzveduma *Māras zeme* mākslinieciskajiem vadītājiem, deju pedagogs un horeogrāfs Jānis Ērglis. Līdzīgās domās ir arī horeogrāfe, pedagoģe un vairāku deju svētku virsvadītāja Ingrīda Edīte Saulīte: "Tā ir kā latviešu polonēze. Ir dejas, tāpat kā dziesmas, bez kurām svētki nav iedomājami."

Ulda Žagatas horeogrāfijā šī deja ir radusies 1965. gadā, laikā, kad viņš bija Tautas deju ansambļa *Dancis* mākslinieciskais vadītājs. Uldim Žagatam kļūstot par deju svētku māksliniecisko vadītāju un deju virsvadītāju, VI deju svētku (1970) repertuārā ienāk arī *Es mācēju danci vest*. Kopš tā laika deja dejota 1975., 1978., 1983., 1988. gada zonālajos un 1997. gada Kurzemes novada deju svētkos, 1998. gada XII deju svētkos un 2008. gada XXII Dziesmu svētku noslēguma koncertā Mežaparka Lielajā estrādē. Arī šā gada uzvedumā *Māras zeme* tā iekļauta īpašā deju kolāžā.

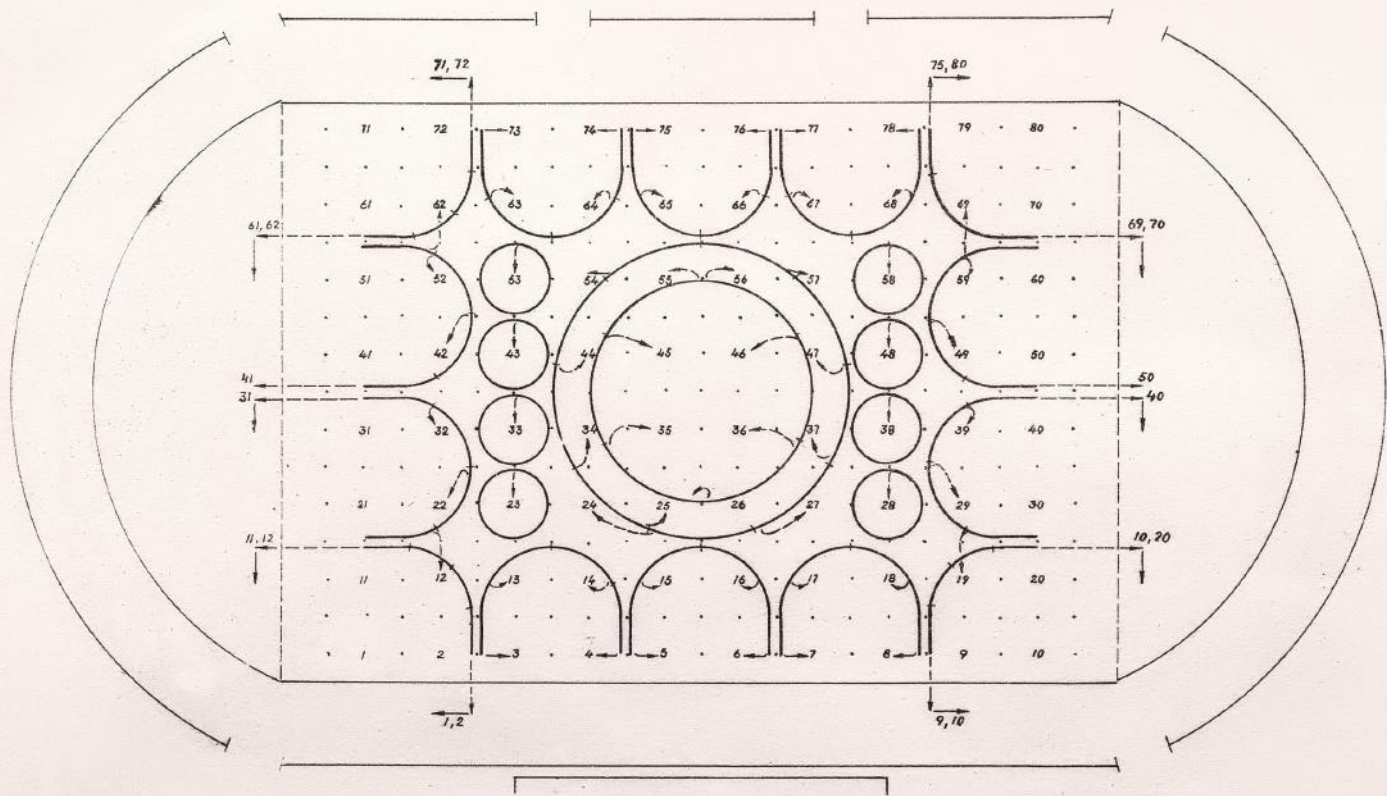
"Ar savu majestātisko cēlumu un iznesību *Es mācēju danci vest* ir viena no populārākajām latviešu dejām, kas ieguvusi visu paaudžu deju kolektīvu mīlestību," stāsta Ingrīda Edīte Saulīte. "Tā joprojām ir katra sevi cienoša kolektīva repertuārā, īpaši – prezentējot tautas deju mākslu ārzemēs. Tā, TDA *Dancis* bijusī dejojāja Olga Freiberga atceras, ka 1968. gadā, piedaloties Vispasaules jaunatnes un studentu festivālā Sofijā, temperamentīgie bulgāru skatītāji, dejojājiem par pārsteigumu, aplaudējuši visu dejas laiku."

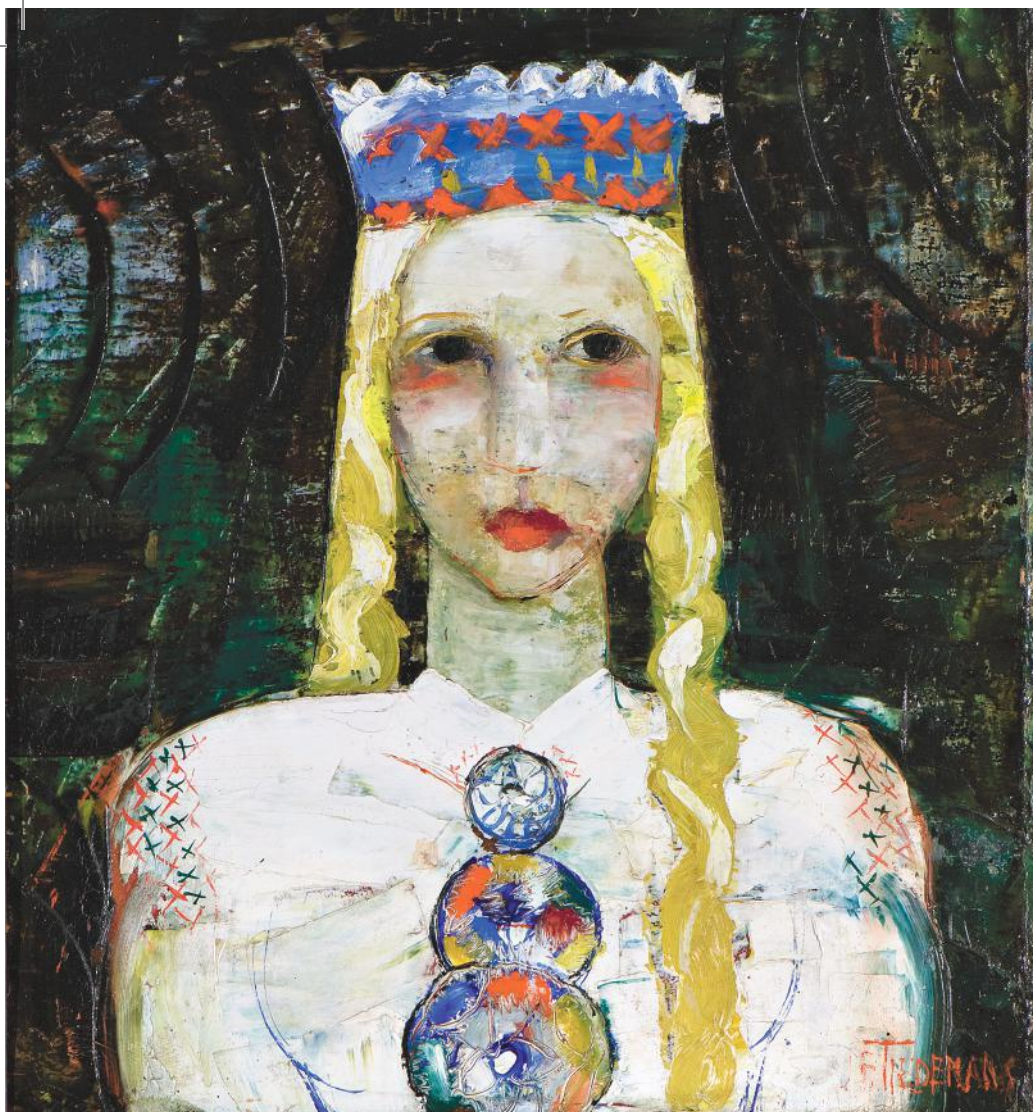
Veidojot horeogrāfiju, Uldis Žagata ir izmantojis latviešu tautas dejas *Likumu dancis* mūziku un dziesmas vārdus (1935. gadā to Alojas pagastā pierakstījis Jēkabs Stumbris). Tautas mūzikas apdari, sadarbojoties ar horeogrāfu, dejai veidojis Gunārs Ordellovskis. Dejas pamatā ir tecīnus solis ar palēcienu un latviešu tautas dejām raksturīgie satvērieni un aptvērieni. "Tā ir pāru deja. Uldis Žagata vienmēr ir uzskatījis, ka deja ir pāru deja ar savām savstarpējām attiecībām," uzsver Ingrīda Edīte Saulīte. Nosaukums cēlies no dziesmas pirmās rindiņas: „Es mācēju danci vest.”

Runājot par Ulda Žagatas veikumu, Ingrīda Edīte Saulīte saka: "Spilgtākā personība latviešu skatuviskās dejas attīstībā. Viņa pūrā ir 267 dejas, 30 no tām izpildītas deju svētkos. Ar viņa dejām izaugušas vairākas paaudzes, dejas izdejojuši tūkstošiem Latvijas dejojāju. Tās vienmēr bija gaidītas un mīlētas. Tās nav vienreiz iestudētas un aizmirstas. Viņa daiļradei ir ļoti plašs diapazons un žanru dažādība – no majestātiskas lirikas līdz drastiskai komikai, no solodejas līdz kolektīvai dejai. Viņš bija meistars tradicionālo dejas leksiku talantīgi attīstīt atbilstoši iecerētajai tēmai un mūzikai, atrast arvien jaunus izteiksmes līdzekļus un vienmēr palikt latvisks. Katrā dejā ir kāds viegli nolasāms stāsts."

Es mācēju danci vest šā gada svētkos ir daļa no vēsturiskā stāsta par Latviju un latviešiem, kurš ir *Māras zemes* idejiskās koncepcijas pamatā. To izdejos vairāk nekā 18 tūkstoši visu paaudžu dejojāju no 760 deju kolektīviem.

„ES MĀCĒJU DANCEI VESTĀ NOBEIGUMS UN PĀRGĀJIENS UZ DEJU – RAITAIS SOLIS” 4. ZĪM.

Jānis Tidemanis.
Meitene tautas tērpā. 1930.
Latvijas Nacionālā mākslas
muzeja kolekcija

100 aizraujoši fakti par Dziesmu un deju svētkiem

Kad koristi sāka uzstāties tautastērpos? Kuri bija visskumjākie Dziesmusvētki? Kā dejojāji orientējās lielkoncerta laukumā? Lūk, vērgs ieskats Dziesmu un deju svētku vēsturē un atbildes uz visintriģējošākajiem jautājumiem.

Teksts Laura Lapiņa
Konsultēja Rūta Paula,
muzikoloģe,
Latvijas Radio 3 Klasika
Publicitātes foto

1. TRADĪCIJAS PIRMAVOTS. Dziesmusvētku tradīcijas pirmsākumi meklējami 19. gadsimta pirmajā pusē ārpus Latvijas: Vācijā, Šveicē, Austrijā un arī citur. Jau tolaik blakus kopkora muzicēšanai svarīgs bijis dalībnieku gājiens un koru savstarpējās cīņas. Vieni no pirmajiem grandiozākajiem koru svētkiem notikuši Vācijā, Leipcigā, 1848. gadā, kur apvienotā vīru kora skanējumu veidojuši aptuveni **5000 dziedātāju.**

2. PIRMĀ LIELĀ LATVIEŠU SADZIEDĀŠANĀS. Iedvesmojies no vācu un vietējo vācbaltu kopdziedāšanas pasākumiem, mācītājs un rakstnieks Juris Neikens Dikļos mācītājmuižas parkā 1864. gadā noorganizēja pirmo latviešu vīru kora kopkoncertu. Tajā piedalījās seši kori ar 120 dziedātājiem no tuvākajiem pagastiem, kā arī Dikļu skolēni. Līdzīgi svētki turpmākajos gados notika arī citās Latvijas vietās. **Par Dziesmusvētku ģenerālmēģinājumu dēvētie notika Dobelē 1870. gadā.** Svētki pārsteidza ar savu mērogu: tajos piedalījās 400 dziedātāju un 40 vīru orķestris.

3. SVĒTKI VISIEM. Svētku ierasto scenāriju ar gājienu, kopkora koncertiem un koru kariem latvieši aizguva no vācbaltiešiem. Tomēr latviešu svētkiem bija atšķirīgas iezīmes. Vācbaltiešu pasākumi vienoja tikai privileģētos, bet **latviešu svētki bija tautu vienojošs un nacionālo pašapziņu vairojošs pasākums,**

kas pulcēja arvien lielāku dalībnieku un skatītāju skaitu. Turklāt vācbaltiešiem šie svētki bija tikai vīru kora sadziedāšanās, latviešiem jau uzreiz piedalījās arī jauktie kori.

4. SKOLOTĀJU SEMINĀRI. Daudzi skolotāju semināros muzikāli izglītotie bija aktīvi dziedāšanas biedrību un koru dibinātāji un dalībnieki, kā arī novada dziesmu svētku organizētāji. Viņi deva nozīmīgu ieguldījumu skolēnu, koristu un kopumā latviešu sabiedrības muzikālajā izglītībā. Fundamentāls ir Vidzemes skolotāju semināra dibinātāja un kora kultūras pamatlicēja

Jāņa Cimzes nopelns.

Viņam ir liela loma ne tikai skolotāju muzikālajā izglītošanā un kora kultūras attīstībā, bet arī tautasdziesmu apkopošanā un apdarināšanā. Jāņa Cimzes apdares veidoja nozīmīgu daļu no pirmo Dziesmusvētku (1873) repertuāra.

5. PIRMIE VIRSDIRIĢENTI. Abi pirmo Dziesmusvētku (1873) virsdiriģenti bija cieši saistīti ar skolotāju semināru darbību. Indriķis Zīle bija Jāņa Cimzes semināra absolvents un kādu laiku arī semināra darbinieks. Viņš vēlāk dibināja Valkas dziedāšanas biedrību *Kronis* un vadīja tās jaukto kori. Savukārt līdzvērtīgu darbu Jāņa Cimzes devumam Vidzemē Kurzemē paveica **Jānis Bētiņš.** Viņš, ilgu gadu darbojoties Irlavas skolotāju seminārā, īpaši pievērsās orķestru (tajā laikā saukti par mūzikas koriem) attīstībai.

Tieši Jānis Bētiņš organizēja Kurzemes novada dziesmu svētkus Dobelē 1870. gadā, kuri tiek uzskatīti par lielo svētku ģenerālmēģinājumu.

6. SVĒTKI KĀ IENĀKUMU AVOTS. Pirmo Dziesmusvētku organizēšanu Rīgā veicināja ne tikai latviešu arvien pieaugošā vēlme rīkot nacionālus pasākumus, bet arī situācija, ka Rīgas Latviešu biedrība bija nonākusi lielās finansiālās grūtībās. Vērojot svētku panākumus un popularitāti novados, biedrības pārstāvji cerēja, ka svētki būs glābiņš biedrības bēdīgajai finanšu situācijai. Cerības attaisnojās – **pēc svētku izdevumu atskaitīšanas pāri palika tam laikam diezgan ievērojama summa.** Rīgas Latviešu biedrība kopumā noorganizēja četrus svētkus.

7. PEĻŅAS SADALE. Vesturiski peļņa no ietirgotajām biļetēm nonākusi ne tikai rīkotāju kasēs un izmantota norēķiniem par svētku organizāciju – daļa naudas tika atvēlēta arī dažādām mūzikas aktivitātēm, piemēram, īpašiem kursiem un nošu izdošanai. Tā otro Dziesmusvētku (1880) atlikums novirzīts Vidzemes un Kurzemes skolotāju atbalstam. Liecības vēsta, ka 1931. gadā pēc septītajiem

Dziesmusvētkiem **1000 latu** varētu būt ziedoti Brīvības pieminekļa celtniecībai.

8. SKAN HIMNA. Pirmo latviešu oriģināldziesmu radītājs ir Latvijas himnas autors Baumaņu Kārlis.

Divas viņa dziesmas tika iekļautas jau pirmo Dziesmusvētku (1873) programmā, tomēr tieši lūgšanu *Dievs, svētī Latviju!* politisku apsvērumu dēļ neļāva iekļaut. Liegums zināmā mērā tika apiets, šo īpašo kordziesmu atskaņojot svētku atklāšanas pasākumā Rīgas Latviešu biedrības namā. *Dievs, svētī Latviju!* kopkora astoņbalsīgā izpildījumā pirmo reizi izskanēja ceturtajos Dziesmusvētkos Jelgavā (1895), un publika pieprasīja lūgšanu atkārtot vairākas reizes. Atļāuj atskaņot dziesmu panāca toreizējais Jelgavas Latviešu biedrības priekšnieks Jānis Čakste, maldinot cenzūras pārstāvjus, ka tiks dziedāta *Dievs, svētī Baltiju!* Valsts himnas statuss

Dievs, svētī Latviju! tika piešķirts 1920. gadā.

9. ĀTRĀ SAGATAVOŠANĀS. Mūsdienās katru nākamo Dziesmu un deju svētku organizēšana, ņemot vērā piesātināto programmu un dalībnieku vareno skaitu, sākas līdz ar iepriekšējo svētku noslēgumu. Bet pirmie Dziesmusvētki (1873) tika sarīkoti nieka četros mēnešos. Muzikālā programma tika apstiprināta tikai **trīs mēnešus pirms svētkiem.**

Turklāt tās nogādi līdz dalībniekiem aprūtināja tā laika pasta lēnā darbība. Daži kori dziesmas steiguši mācīties vēl pa ceļam uz svētkiem.

10. VĪRU PĀRSVARS. Pirmajos Dziesmusvētkos, kas notika Rīgā 1873. gadā, **79 procenti dalībnieku bija vīrieši,** tikai 21 procenti – sievietes. Vairākos jauktajos koros sieviešu balsu trūkuma

dēļ altu dziedāja arī vīrieši. Sestajos Dziesmusvētkos 1926. gadā vīrieši jau bija mazākumā (apmēram 41%). Jāpiebilst, ka mūsdienās koros visbiežāk trūkst tieši vīru balsu. Šogad – divdesmit sestajos Dziesmusvētkos – vīru kori dzied kopā ar vīriešiem no jauktajiem koriem.

11. KOMPONISTU TRŪKUMS. Dziesmusvētku pirmsākumos izteikti trūka komponistu, kuri varētu radīt jaunus latviešu mūzikas darbus. Kopkoris pirmajos Dziesmusvētkos (1873) izpildīja **tikai divas Baumaņu Kārļa oriģināldziesmas.** Pārējo programmu veidoja latviešu tautasdziesmu apdares un ārzemju autoru, galvenokārt – vācu komponistu, sacerējumi. Lielāka latviešu autoru un viņu darbu daudzveidība parādījās līdz ar trešajiem Dziesmusvētkiem (1888). Savukārt jau septīto (1931) un astoto (1933) svētku programmā bija iekļauti vairāk nekā 20 latviešu komponistu darbi.

12. LĪGO KAROGS. Vienu no galvenajiem Dziesmusvētku simboliem – Līgo karogu – pirmajiem Dziesmusvētkiem (1873) dāvināja **deviņas jaunkundzes un deviņas kundzes.** Viņas vēlējās, lai karogs turpmāk plīvotu visos Dziesmusvētkos, simbolizējot tautas vienotību. Karogā ir attēlots gudrais zintnieks un dziesmu zinātnis Vaidelotis, kas svētajā birzī pie altāra lūdz Līgu – liksmības, draudzības, mūzikas un daiļuma dievieti – aizstāvēt latvju tautu. Valda uzskats, ka karoga autors ir bijis Baumaņu Kārlis. Karogs izgatavots J. A. Hiteļa izšūšanas darbnīcā Leipcigā

Vācijā. Līgo karoga oriģināls atrodas Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā, kopija kopā ar deju svētku karogu un 2018. gada svētku karogu plīvos arī šovasar.

13. VIESMĪLĪGIE UZŅĒMĒJI. Sākotnēji svētkos dalībnieku izmitināšanai netika izmantotas sabiedriskās ēkas. Talkā nāca būvuzņēmēji un citi turīgākie latvieši. Tā, piemēram, saglabājušās liecības, ka otro Dziesmusvētku (1880) dzīvokļu komisijas vadītājs

Kristaps Bergs atvēlēja divus savus namus 1000 dalībnieku uzņemšanai. Berga ievērojamākā celtne ir Berga bazārs, kurā arī vēlāk, jau trešajos Dziesmusvētkos (1888), tika izmitināti dziedātāji.

14. SVĒTKU VADONIS. Svētku laikā skatītāji un dalībnieki daudz noderīgas informācijas var iegūt speciāli svētkiem veltītā izdevumā. Pirmo reizi šāds informatīvais materiāls tika izdots trešajos Dziesmusvētkos 1888. gadā, un to dēvēja par **svētku Vadoni.** Savu īpašo nosaukumu informatīvais izdevums saglabāja līdz pat devītajiem svētkiem (1938). *Vadonī* tika iekļauta svētku programma, dziesmu teksti, diriģentu un komponistu biogrāfijas, ar Dziesmusvētku tematiku saistīti raksti un organizatoriski lietderīga informācija, piemēram, par satiksmes līdzekļiem, viesnīcām un medicīnisko palīdzību.

15. MILZU LIETAVAS. Vieni no ekstremālākajiem laika apstākļiem bijuši ceturtais svētkos Jelgavā 1895. gadā, kad gluži vai tropiskas lietavas pilsētas ieliņas pārvērtušas grūti izbrienamā dubļu jūrā. Veikalniekiem tas bijis veiksmes laiks, jo izpirktas visas galošas. Savukārt

svētku rīkotājiem dabas stihija sagādāja milzu raizes. Īpaši svētkiem celto koka halli, kas tajā brīdī bija lielākā koka celtnē pasaulē un tika saukta par *Čakstes namu*, vajadzēja papildus stiprināt. Tieši vēlākais Latvijas Valsts prezidents, tobrīd par svētkiem galvenais atbildīgais

Jānis Čakste operatīvi noorganizējis jauna jumta pārklājuma uzlikšanu un izdevumus samaksājis no saviem līdzekļiem.

16. PIEVIENOJAS LATGALE. Pirmo piecu Dziesmusvētku laikā Latgale bija vēl Krievijas Impērijas Vitebskas guberņas sastāvdaļa, kurā tautiešu pulcēšanās, tajā skaitā uz Dziesmusvētkiem, bija stingri aizliegta. Tikai piektajos Dziesmusvētkos 1910. gadā piedalījās **pirmie divi**

Latgales kori.

17. DIRIĢENTU UN KOMPONISTU CĪNAS.

Īpaši asi strīdi komponistu un diriģentu vidū izcēlās par to, kuri organizēs septītos Dziesmusvētkus (1931).

Tā bija arī viedokļu sadursme par repertuāru. Diriģentu biedrība aizstāvēja demokrātiskāku muzikālo programmu, lai pēc iespējas vairāk dalībnieku spētu to izpildīt, savukārt vadošie komponisti svētkus vēlējās virzīt mākslinieciski augstvērtīgākā gultnē. Krietnu brīdi paralēli darbojās pat divas svētku rīcības komitejas. Lai situāciju atrisinātu, tika dibināta Latviešu Dziesmusvētku biedrība, par tās priekšsēdētāju tika izvēlēts komponists, mūzikas pedagogs

Jāzeps Vītols.

Tieši šī biedrība beigās ieguva valdības atbalstu svētku organizēšanā.

18. PIEDALĀS ARĪ LIETUVIEŠI UN IGAUŅI.

Septītajos Dziesmusvētkos 1931. gadā vairākas dziesmas izpildīja arī igauņu un lietuviešu kori. Katras valsts kori dziedāja divas dziesmas. Kaimiņvalstis savos svētkos pārējo Baltijas valstu koru dalību bija ieviesušas jau agrāk. Tā tika stiprināta pārliecība, ka Dziesmusvētki ir spēcīga visas Baltijas valstis vienojoša tradīcija. Šogad svētkos

piedalās **Igaunijas koris**, kas ir pilnībā apguvis visu noslēguma koncerta repertuāru.

19. GODA MIELASTI UN BALLE.

Sākot jau ar pirmajiem Dziesmusvētkiem (1873), tika organizēti goda mielasti un balles. Vairākos svētkos uz mielastiem un ballēm varēja iegādāties biļetes, kas deva iespēju ikvienam interesantam tos apmeklēt. Bet, piemēram, devītajos svētkos, kas notika 1938. gadā, svinības svētku noslēgumā bija paredzētas tikai rīcības komitejai un diriģentiem. Tajās piedalījās arī prezidents

Kārlis Ulmanis. Viņš vecākajiem

Dziesmusvētku dalībniekiem pasniedza Triju Zvaigžņu ordeni. Vēl šajos saviesīgajos pasākumos skanēja patriotiskas kultūras darbinieku uzrunas un oriģinālas apdziedāšanās dziesmas, tika apbalvoti koru karu uzvarētāji, godināti komponisti un diriģenti, kā arī notika dejas un sarunas līdz pat rītam.

20. PLAŠA PASĀKUMU PROGRAMMA.

Jau Dziesmusvētku pirmsākumos līdztekus kopkoru koncertiem notika **dažādi nozīmīgi sabiedriski un kultūras pasākumi**. Tā jau paralēli pirmajiem

Dziesmusvētkiem (1873) noritēja Pirmā vispārējā latviešu skolotāju konference un Otrais latvju zemkopju kongress. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā pat sportisti, lai iegūtu lielāku publikas uzmanību, organizēja sacensības vienlaikus ar Dziesmusvētkiem. Savukārt pirmo plašāko kultūras programmu sagādāja ceturto svētku (1895) rīkotāji Jelgavā. Tur papildus kopkora koncertiem varēja baudīt teātra izrādes. Īpaši daudzveidīga kultūras programma bija sagatavota arī 1938. gadā devītajos Dziesmusvētkos – operas, baleta, teātra izrādes, kā arī simfoniskās un kameramūzikas koncerti.

21. STARPTAUTISKA SLAVA.

Pēc Latvijas valsts dibināšanas īpaši aktīvi tika strādāts pie Dziesmusvētku popularizēšanas ne tikai vietējā, bet arī starptautiskajā līmenī. Tika aicināti gan ārzemju viesi, gan ārzemju preses pārstāvji. Par Dziesmusvētkiem rakstīja vācu, franču, somu un citu valstu preses izdevumi. Ārzemju mūzikas kritiķi atzinīgi vērtēja kopkora izpildījumu, krāšņos tautastērpus un pašu svētku visu tautu vienojošo ideju.

22. VILTĪBA ORGANIZĒŠANĀ.

Pirmo piecu Dziesmusvētku laikā Baltija ietilpa Krievijas impērijas sastāvā, tāpēc organizētājiem nācās viltīgi izdomāt, kā dabūt atļauju rīkot svētkus. Tāpēc Dziesmusvētki vienmēr

tika veltīti kādai Krievijas impērijā nozīmīgai atceres dienai, lai gan pašiem dalībniekiem, protams, vissvarīgākā bija tieši tautas kopā būšana un sadziedāšanās. Piemēram,

otrie

Dziesmusvētki

(1880) oficiāli tika rīkoti par godu cara Aleksandra II valdīšanas 25. gadskārtai. Savukārt padomju periodā jau varas pārstāvji diktēja, kādām oficiālām atceres dienām Dziesmusvētki jāvelta, un tas bija jānorāda arī svētku nosaukumā, plakātos, lozungos un programmā.

23. NELAIŽ PIE VĀRDA.

Ceturtajos Dziesmusvētkos Jelgavā 1895. gadā runai bija pieteicies dedzīgs Krievijas impērijas slavinātājs, pareizticīgo virspriesteris Arsēnijs. Taču latvieši šo kaislīgo rusifikatoru nolēma pie vārda nelaist. Sazvērestību īstenoja virsdiriģents Ernests Vigners kopā ar studentiem.

Ernests Vigners

diriģēja Krievzemes himnu *Dievs, sargi ķeizaru*, pēc kuras bija paredzēta priesteru runa. Studenti, izkļiedēti stāvēdami pa visu plašo ēku, pēc katras himnas atskaņošanas reizes kaismīgi aplaudēja un pieprasīja to atkārtot. Himna tika atskaņota tik daudz reizi, ka virspriesteris savu uzstāšanos tā arī neesot sagaidījis.

24. PĀRĀK LIELĀ SAJŪSMA.

Sākotnēji vietējā vācu un krievu sabiedrība bija ne visai labvēlīgi noskaņota pret latviešu Dziesmusvētkiem. Valdīja uzskats, ka

vienkāršajai latviešu tautai tādi kulturāli svētki nav pa spēkam. Tomēr daudziem domas mainījās, svētkus pašiem piedzīvojot. Ceturtajos svētkos 1895. gadā

Kurzemes vicegubernators Aleksandrs

Muravjovs tik jūsmīgi slavīnāja un izteicās par svētkos piedzīvoto, ka viņam vairākkārt pats gubernators Dmitrijs Sverbejevs aizrādījis, ka nepienākas tik atklāti demonstrēt jūtas.

25. SVĒTKI NOVADOS. Populārā dziesmu dienu tradīcija aizsākas jau pirms pirmajiem Dziesmusvētkiem (1873), īpašu uzplaukumu piedzīvojot 20. gadsimta 20.–30. gados. Tolaik notika ne tikai apgabalu Dziesmusvētki, bet dienas garumā korus pulcināja arī novados un pilsētās. Lai gan apmēros šie svētki ar lielajiem nevarēja sacensties, tie kalpoja par labu alternatīvu tiem apmeklētājiem, kas uz

Rīgu atbraukt nevarēja. Tā kā **dziesmu dienas novados** nereti vadīja kāds no labākajiem Rīgas diriģentiem, tā bija arī lieliska iespēja celt korus profesionalitāti un Dziesmusvētku rīkotājiem saprast dziedātāju gatavību repertuāram.

26. SVĒTKU GĀJIENS. Tas noticis gandrīz visos svētkos, izņemot sestos Dziesmusvētkus 1926. gadā. Svētku gājiens vienmēr ir bijis ļoti krāšņs

pasākums. Piemēram, astotajos Dziesmusvētkos (1933) to vēl īpašāku darīja jātnieki senlatviešu tērpos gājienu priekšgalā, savukārt deviņi Dziesmusvētki (1938) izcēlās ar to, ka gājiens stiepās no toreizējā Vienības laukuma (tagad Esplanāde) līdz pat svētku norises vietai Uzvaras laukumā Pārdaugavā. Dziesmusvētku simtgades svinībās 1973. gadā svētku gājienu īpaši krāšņu darīja skaistie tautastērpi, kas lielai daļai dalībnieku bija no jauna šūdināti. Savukārt divdesmitie Dziesmusvētki (1990) daudzām bija ļoti īpaši, jo tajos pēc ilgiem okupācijā pavadītiem gadiem atkal ar lepnumu un prieku varēja izmantot latviešu nacionālo simboliku.

27. DZIESMU KARI. Viena no svarīgākajām Dziesmusvētku tradīcijām aizsākusies jau pirmajos Dziesmusvētkos (1873). Toreiz tās nosaukums bija *dziedāšanas karošana*. Koru kariem ir būtisks mērķis – veicināt dalībnieku profesionalitāti, uzrunājot korus kolektīvu sacensības garu un apbalvojot par izcilu veikumu. Šīs sacensības vienmēr ir atspoguļojušas arī jaunākās repertuāra tendences. Pirmajos Dziesmusvētkos **kori paši izvēlējās sacensību dziesmas**. No ceturtajiem svētkiem (1895) jau tika izstrādātas detalizētākas un stingrākas prasības, piemēram, dažādās variācijās sacensībās tika iekļautas obligātās, izvēles un izlozes dziesmas.

Starptautiska žūrija

koru karus pirmo reizi vērtēja 1993. gadā. Dziesmu kari nenotika 1926., 1931. un 1933. gadā. Galvenais iemesls – nesaskaņas starp diriģentiem un komponistiem.

28. KAROGU PIEDERUMI. Pirmajos četros Dziesmusvētkos kora karu uzvarētājiem balvā tika

pasniegtas galvenokārt karoga greznumlietas –

uzgaļi un zīda lentes ar sudraba sprādzēm.

Organizētāji kora karogu uzskatīja par nozīmīgu un vienojošu katras dziedātāju kopas simbolu.

Padomju laikā godalgotajiem korim tika piešķirti vimpeli un karogi ar padomju simboliku.

29. GREZNAS SUDRABA BALVAS. Bieži par uzvarām kora karos dalībniekiem tika pasniegti grezni kausi (dēvēti arī par pokāliem vai biķeriem),

kā arī kannas un citas skaistas sudrablietas.

Piemēram, devītajos Dziesmusvētkos (1938) diriģenta Haralda Medņa vadītajam Lazdonas korim, kas uzvarēja lauku kora kategorijā,

Kārlis Ulmanis dāvināja māksliniecišku sudraba šķīvi.

30. NEPARASTAS DĀVANAS. Taču ne visi apsveicēji izvēlējušies tradicionālas dāvanas un ziedu pušķus. Tā, piemēram, astotajos

Dziesmusvētkos (1933) diriģents un komponists

Emilis Melngailis saņēma starp ziediem ieliktu nezāļu slotu. To viņam pasniedza savstarpējos strīdos aizkaitināta un aizvainota dziedātāju grupa.

31. GODA ROZETES. Diriģentu tērpi ar goda rozetēm tika rotāti jau pirmajos Dziesmusvētkos (1873). Rozetes kalpo kā virsdiriģentu un arī deju virsvadītāju **statusu apliecinošas zīmes** un ir arī grezni lietišķās mākslas darbi. 2018. gada Dziesmusvētku goda rozetes autore ir māksliniece Evija Dāboliņa. To veido zeltīts audums, kura vidū atrodas sudrabā un zeltā darināta Saules zīme. Rozetes motīvs rasts senajās sprēslicās, pūra lādēs un koklēs grebtajās Saules zīmēs. Rozetē tradicionāli iekļauta lente Latvijas karoga krāsās, bet pirmo reizi – arī Dziesmusvētku karoga titulu vārds *Lihgo*.

32. PIRMĀ IZSTĀDE. Devītajos Dziesmusvētkos 1938. gadā nozīmīgs notikums bija izstāde Rīgas pilsētas Vēsturiskajā muzejā (tagad Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejs). Lai apkopotu pēc iespējas vairāk materiālu, muzeja direktors Rauls Šņore presē ievietoja aicinājumu nodot izstādei ar Dziesmusvētkiem saistītus materiālus. Papildus individuāli tika uzrunāti daudzi ar Dziesmusvētkiem saistītie cilvēki. Tā izstādei izdevās

apkopot vairāk nekā **1500 priekšmetu**, to skaitā dziesmu karu lēmumus un balvas, svētku celtnu projektus, tautastērpu zīmējumus, svētku plakātus un programmas, biedrību un kora karogus. Izstāde bija labi apmeklēta, un daudzus no materiāliem muzejam izdevās iegūt savā īpašumā.

33. DIRIĢENTU ZIŽĻI. Jau kopš pirmajiem Dziesmusvētkiem (1873) tika aizsākta tradīcija diriģentiem dāvināt zizli. To viņi saņēma kā godalgas par uzvarām

koru karos. Tomēr arī paši koristi dažādos nozīmīgos pasākumos, piemēram, kora jubilejā vai pateicībā par labu startu dziesmu karos, mēdza savu vadītāju apbalvot ar zizli. Greznākais 20.–30. gadu zizlis **nonāca diriģenta Teodora Reitera ģipašumā**. Zizlis bija gatavots no melnkoka stieņa, un tā grezno kaula rokturi rotāja baltmetāla poga un inkrustēts perlamutra ornaments. Pēc vairāk nekā 50 gadu pārtraukuma zizļi kā Ministru prezidenta balva diriģentiem atkal tika pasniegti divdesmit pirmajos (1993) un divdesmit otrajos (1998) Dziesmusvētkos. Tie tika darināti kā Teodora Reitera ziļļa kopijas.

34. DALĪBNIKU NOZĪMĪTES. Dalībnieku nozīmītes ir bijušas neatņemama Dziesmusvētku sastāvdaļa. Tās kalpojušas gan kā identifikācijas zīmes, gan **atspoguļojušas laikmeta vēsturisko fonu**. Dziesmusvētku nozīmītēs visbiežāk izmantotie simboli pirmās Latvijas brīvvalsts laikā bija lira, kokle un dziesmu kamols. Tos bieži papildināja ozolzari un lapas, zīles, vainagi, lauru zari un lapas, zvaigznes un saules motīvi. Padomju laikā Dziesmusvētku nozīmīšu simboliskā parādījās zvaigzne, plīvojoši karogi un sirpis un āmurs.

35. NOZĪMĪŠU KOLEKCIJA. Padomju laikā Dziesmusvētku dalībnieki iedzīvināja jaunu tradīciju – viņi sāka greznoties **ar visām Dziesmusvētku nozīmītēm**, kas vien bija pašu kolekcijā. Piemēram, 1960. gada svētkos kāda koriste pie sava Rucavas novada tautastērpa bija

piespraudusi divdesmit dažādas Dziesmusvētku un citu ar kordziedāšanu saistītu pasākumu nozīmītes.

36. KORU SKATES. Sākotnēji, kad pirms sestajiem Dziesmusvētkiem (1926) radās ideja veikt koru pārbaudes, presē parādījās arī ļoti negatīvi viedokļi par šādu aktivitāti. Daži diriģenti to uzskatīja par komponistu mēģinājumu uzspiest koristiem sarežģītāku repertuāru un viltīgu iespēju atsijāt tos dalībniekus, kas to nespēj izpildīt. Tomēr, tā kā koru pārbaudes **rezultējās labākā kopkora sniegunā**, iebildumiem vairs neatlika daudz vietas. Laika gaitā koru, vēlāk arī deju un orķestru skates ir kļuvušas par neatņemamu svētku sagatavošanas daļu.

37. DZIESMU KONKURSI. Lai mudinātu komponistus veidot jaundarbus, jau pirms trešajiem Dziesmusvētkiem **1888. gadā** tika organizēts dziesmu konkurss. Daudzus no godalgotajiem un labākajiem konkursa darbiem iekļāva svētku repertuārā. Pirms devītajiem Dziesmusvētkiem (1938) tika izsludināti pat veseli četri dziesmu konkursi. Starp citu, latvieši trimdā, rīkojot Dziesmusvētkus, turpināja konkursu organizēšanas tradīciju.

38. FOLKLORAS MANTOJUMS. Tā kā politisku un sociālu iemeslu dēļ latviešiem līdz pat 19. gadsimta vidum nebija iespējas izglītoties un profesionāli piedalīties mūzikas dzīvē, reģionā plaši attīstījās folkloras. Pateicoties folkloras materiālu – tautasdziesmu un deju –

vācējiem un apkopotājiem, **ir saglabājies bagātīgs mantojums.** Tautasdziesmas ir veidojušas latviešu koru repertuāra pamatu.

To apdares no pirmajiem līdz pat mūsdienai Dziesmusvētkiem ir repertuāra būtiska sastāvdaļa. Arī deju svētku repertuāru veido tautas dejas, to apdares un uz tautiskajiem deju soļiem balstītas jaundejas.

39. KLASISKĀS KORDZIESMAS. Klasiskās Dziesmusvētku kora mūzikas zelta fondu veido episki balādiskās dziesmas. Fundamentālu ieguldījumu šajā jomā devis ievērojamais latviešu komponists un mūzikas pedagogs Jāzeps Vītols, *Beverīnas dziedoņa* un *Gaismas pils* autors. Svarīga vieta bijusi arī himnām – gan Baumaņu Kārļa *Dievs, svētī Latviju!*, gan arī citu autoru darbiem. To vidū ir Pētera Barisona par Dziesmusvētku neoficiālo himnu dēvētā ***Dziesmai šodien liela diena***, Raimonda Paula ***Manai dzimtenei*** un Mārtiņa Brauna ***Saule, Pērkons, Daugava***. Īpašs Dziesmusvētku mūzikas žanrs ir kantāte, kuras pamatlicējs ir Jurjānu Andrejs. Repertuāru veidojušas arī liriskās dziesmas, piemēram, Emīla Dārziņa sarakstītā *Mēness starus stīgo*. Arī garīgajai mūzikai ir bijusi nozīmīga loma un veltīti atsevišķi svētku koncerti. Tiesa, izņemot padomju laiku.

40. GAISMAS PILS. Dziesma, kas kļuvusi par Dziesmusvētku simbolu, ir tapusi 1899. gada vasarā, laikā, kad Jāzeps Vītols atvaļinājumā ciemojies pie brāļa Anša Pleskavas guberņā. Dziesmas teksts

izvēlēts no Ausekļa tāda paša nosaukuma dzejoļa ar apakšvirsrakstu ***Kurzemes teika*** – tas kopā ar citiem autora dzejoļiem Jāzepam Vītolam sen bija iepaticies. Dziesmusvētkos *Gaismas pili* pirmatskaņoja 1910. gadā, un kori diriģēja pats autors. *Gaismas pils* jau toreiz tika atkārtota. Jāpiebilst, ka 1910. gada svētku repertuārā bija astoņas Jāzepa Vītola dziesmas. *Gaismas pils* ir Dziesmusvētku repertuārā līdz šim visbiežāk iekļautais darbs.

41. KĀRĻA ULMAŅA UZRAUDZĪTIE SVĒTKI.

Īpaši krāšņi Dziesmusvētki izdevās 1938. gadā, kad tiem tika pievērsta pastiprināta valdības uzmanība. Svētku organizāciju no Latvijas Dziesmusvētku biedrības pārņēma paša Kārļa Ulmaņa uzraudzīta rīcības komiteja. Tika izbūvēta estrāde Pārdaugavā, Uzvaras laukumā, un paralēli koncertiem norisinājās arī daudzi citi kvalitatīvi kultūras pasākumi. Lai gan devīto Dziesmusvētku repertuārs bija daudzpusīgs un piepildīts arī ar daudziem jauniem oriģināldarbiem, tomēr tajā tika iekļautas arī nodevas vadonim. Piemēram, Jāņa Norviļa komponētais

darbs ***Kam drosme ir***, kura teksts tika veidots no Kārļa Ulmaņa runas. Kritiku izpelnījās alkohola brīvā pieejamība svētku laikā – ieriebušie koristi bija traucējuši daudziem uzstāties.

42. VISSKUMJĀKIE SVĒTKI. Trešie Latgales apgabala dziesmu svētki, kas notika 1940. gada 16. jūnijā Stropu kalna piegāzē pie Daugavpils, bija ielānoti krāšņi. Tie tobrīd bija vērienīgākie novadu dziesmu svētki, kuros

pedalijās apmēram 8000 dalībnieku. Svētkus noklausījās

aptuveni **50000 apmeklētāju** no visas Latvijas. Kopkoris, sena un diža egļu meža ieskauts, diriģenta Teodora Reitera vadībā skanēja lieliski. Daudzas tautasdziesmas koristi izpildīja latgaliski. Tomēr svētki noritēja uz skumjas nots. Jau pirms tiem bija saņemtas satraucošas ziņas par padomju uzbrukumu robežsargu postenim Masļenkos. Prezidents Kārlis Ulmanis svētkos neieradās, un, kad dalībnieki devās mājās, Latvijas robežu jau šķērsoja padomju tanki.

43. ĪSTIE SVĒTKI. Padomju laikā Dziesmusvētku organizācija pilnībā nonāca Latvijas Komunistiskās partijas un LPSR vadības pārziņā. Presē tika mērķtiecīgi publicēts propagandas vēstījums, ka īstie tautas svētki var sākties tikai līdz ar Padomju Savienību. Tika mainīta arī Dziesmusvētku numerācija un nosaukums.

Piemēram, **1948. gadā** norisinājās Latviešu Dziesmu svētku septiņdesmitpiecgadei veltītie Padomju Latvijas I dziesmu svētki.

44. TĀLĀK NO JĀŅIEM. Padomju periodā tika mainīts arī Dziesmusvētku norises laiks. Svētki vairs netika organizēti jūnijā. Tos pārcēla uz jūlija otro pusi, lai pasākums nenotiktu tik tuvu Jāņu laikam un tiktu pieskaņots LPSR nodibināšanas dienai – 1940. gada 21. jūlijam. Līgo svētki nesaskanēja ar padomju varas ideoloģiju – nekontrolētas, lielas, nacionāli orientētas pulcēšanās nebija pieļaujamas. Tāpēc arī otrs visbiežāk

svētkos iekļautais skaņdarbs (pēc *Gaismas pils*) – 1926. gadā Emiļa Melngaila komponētā kora dziesma **Jāņuvakars – uz laiku tika izslēgts no kopkora repertuāra.**

45. DZIESMUSVĒTKI TRIMDĀ. Daudzi no tiem aptuveni 100 000 iedzīvotāju, kas 1944. gadā atstāja Latviju, dodoties bēgļu gaitās, Rietumos turpināja Dziesmusvētku tradīcijas. Dziesmu dienas un svētki tika organizēti Vācijā, Austrijā, Anglijā, Austrālijā, Kanādā, ASV un citās valstīs. Jau 1946. gadā tika sarīkotas vairākas dziesmu dienas. Savukārt Eslingenē, kur pēc Otrā pasaules kara tika izveidota lielākā latviešu bēgļu nometne

Vācijā, **1947. gadā latvieši, sapulcinot ap 1000 koristu, sarīkoja savus Dziesmusvētkus.** Laika gaitā izauga vēl vērienīgāki tradīcijas turpinātāji – Eiropas latviešu dziesmu svētki, Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienas Eiropā u. c.

46. TRIMDAS SVĒTKU NORISE. Trimdas pasākumos dalībnieki devās tradicionālajā gājienā un ģērbās tautastērpos. Svētkos piedalījās gan dziedāji, gan dejotāji. Viņi izpildīja nacionālu, tomēr arī ļoti daudzveidīgu repertuāru. Tas bija papildīts ar īpaši svētkiem radītiem jaundarbiem, kuri pirms tam tika atsijāti dziesmu konkursos. Trimdas dziesmu dienu un **svētku repertuārā tika iekļauta LPSR aizliegto autoru dziesmas,** aktuāla bija arī garīgā mūzika.

Svētkiem tika radīti īpaši deju uzvedumi, kā arī pirms svētkiem tika rīkoti jaundeju konkursi. Paralēli bieži noritēja daudzi kultūras pasākumi. Arī svētku informatīvie materiāli bija kvalitatīvi un daudzveidīgi – bukleti, svētku avīzes, skaņuplates un audiokasetes.

47. TAUTAS KOLEKTĪVS. Trīspadsmitajos Dziesmusvētkos (1960) koru karos kolektīvi parādīja mākslinieciski izcilu sniegumu un radās ideja labākajiem amatierkoriem piešķirt goda nosaukumu Tautas kori. Šo goda nosaukumu pirmie saņēma vienpadsmit kori.

Tika secināts, ka daudzu amatierkoru sniegums ir tuvs profesionālajam līmenim, apliecinot kopējo koru kultūras izaugsmi Latvijā. Tautas kori tika nodrošināti ar mēģinājumu telpām, tērpiem un transportu, taču tiem tika izvirzītas arī noteiktas prasības. Tautas kolektīvu nolikums, piemēram, noteica, ka Tautas korim katru

gadu jāiestudē **vismaz**

12 jaunu dziesmu

un gada laikā jāpiedalās vismaz 15 koncertos. Tautas korim bija arī uzdevums kalpot pārējiem koriem par paraugu, un koru karos tie uzstājās atsevišķā grupā. Izcilākajiem deju ansambļiem un pūtēju orķestriem arī piešķīra Tautas kolektīva nosaukumu.

48. PIRMIE SKOLĒNU SVĒTKI. Jau 1948. gadā Dziesmusvētkos uzstājās daudzi bērnu un jauniešu kori un deju kolektīvi, tomēr tikai **1960. gada**

25. un 26. jūnijā,
nedēļu pirms lielajiem svētkiem, tika noorganizēti

pirmie Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki. Tie tiek organizēti reizi piecos gados un ieņem patstāvīgu vietu kormūzikas un tautas deju jomā.

49. DEJU SVĒTKU PIRMSĀKUMI. Lai veicinātu jauniešu fizisko sagatavotību, Latvijas pirmās brīvvalsts laikā aizsargiem tika organizētas sporta nodarbības, kurās iekļāva arī tautas dejas.

Pirmais lielais pasākums, kas apvienoja

720 dejuotāju un apmēram tikpat vingrotāju, bija Pirmie Vispārējie aizsargu vingrošanas un tautas deju svētki 1937. gadā. Tie tika organizēti Latvijas sporta biedrību stadionā Valdemāra ielā – pašlaik tur atrodas Rīgas 49. vidusskolas sporta laukums. Svētkos pulcējās jaunieši no visiem novadiem, lai demonstrētu, ko apguvuši aizsargu nodarbībās.

Koncertā atsevišķi uzstājās dejuotāji un vingrotāji, bet finālā visi apvienojās kopējam priekšnesumam.

Interesanti, ka tolaik arī vingrotāji uzstājās tautasdziesmu pavadījumā. Svētku laikā notikušas arī dejuotāju sacensības un tautastērpu skate.

50. APKĀRT STADIONAM. Pirmie Vispārējie aizsargu vingrošanas un tautas deju svētki tika atklāti ar svinīgu gājienu apkārt stadionam. Gājiena priekšā tika nesti 24 Latvijas karogi. Šī tradīcija tika pārņemta lielajos deju svētkos un saglabāta līdz pat septiņpadsmitajiem Dziesmu un deju svētkiem 1977. gadā. Padomju laikā, protams, neatkarīgās Latvijas karogi tika nomainīti pret tiem, kas demonstrēja piederību PSRS. Astoņpadsmitajos Dziesmu un deju svētkos (1980)

piedalījās jau **5000 dejojāju** un goda apli vairs nebija iespējams veikt, jo tehniski visi dalībnieki vairs nespēja izmainīties savā starpā.

51. PIRMIE DEJU SVĒTKI. 1948. gadā līdztekus dziesmu svētkiem pirmo reizi notika deju svētki. **Deju lielkoncerta** (tas norisinājās *Dinamo* stadionā) galvenie virsvadītāji bija latviešu deju meistare, horeogrāfe Milda Lasmane, baletdejojāja un baletmeistare Helēna Tangijeva-Birzniece un baletdejojājs, horeogrāfs Bruno Priede. Svētku sastāvdaļa bija arī deju kari.

52. DEJA KOPĀ AR DZIESMU. Pirmo reizi dejojāji blakus kopkorim **Mežaparka Lielajā estrādē** uzstājās 1955. gadā. Šādu jaunievedumu īpaši noraidoši vērtēja vairāki vecākās paaudzes diriģenti. Tomēr skatītājiem un koristiem deju priekšnesumi patika – un šī tradīcija iedzīvojās.

53. TAUTAS DEJU APDARES. Attīstoties tautas deju kustībai un parādoties lieluzvedumiem, tika secināts, ka no senčiem mantotais tautas deju repertuārs ir par šauru, tāpēc jau 1948. gadā deju svētku repertuārā tika iekļautas arī tautas deju apdares – Mildas Lasmanes veidotā *Latviešu pāru deju virkne* un Jēkaba Stumbra radītais *Jautrais*

pāris. Savukārt **1950. gada**

svētkos jau tika dejas jaundejas – Mildas Lasmanes *Ugunsкура deja* un *Cimdu pāris*, kā arī Jēkaba Stumbra *Maģais dancis*.

54. DEJU JAUNRADES KONKURSI. Lai stimulētu deju kolektīvu vadītājus pievērsties jaunradei, E. Melngaiļa Tautas mākslas nams **1958. gadā** sāka organizēt deju jaunrades konkursus. Pirmo tika nolemts rīkot aizklātu – horeogrāfiem slēgtā aploksnē bija jāiesniedz deju apraksti. Diemžēl tajā laikā daudziem vēl nebija pa spēkam veidot tik radošus aprakstus, tāpēc tika saņemti vien septiņi pieteikumi. Turklāt, neredzot dejas, to izvērtētājiem bija grūti gūt pilnīgu un niansētu priekšstatu par autora iecerī. Turpmākajos gados deju jaunrades konkursi tika organizēti kā koncerti. Labākās dejas no konkursiem tika ieteiktas izpildīšanai Dziesmu un deju svētkos un iekļautas kolektīvu repertuārā.

55. PADOMJU DEJU REPERTUĀRS. Padomju laikā deju svētku koncertos aizvien vairāk parādījās citu tautu kultūra – repertuārā tika iekļautas krievu, baltkrievu, moldāvu, ukraiņu un citu tautu dejas. Nereti tām programmā tika atvēlēta galvenā loma. Tā, piemēram, 1950. gadā no 19 svētku laikā izpildītajām dejām

tikai astoņas bija latviešu.

Koncertos tika mēģināts dažādos veidos apvienot tautiskos un laikmetīgos (tobrīd ideoloģiski pareizos) elementus. Piemēram, reiz dejojājiem bija jāizveido Latvijas kartes kontūra un tās vidū uzraksts *Leņīns*.

56. PADOMJU KORU REPERTUĀRS. Padomju laikā arī Dziesmusvētku programmā aizvien vairāk ienāca ideoloģiskas nokrāsas mūzika un aizvien mazāk tika pārstāvēti latviešu komponistu darbi. Koru repertuārā tika iekļautas dziesmas par Josifu Staļinu un Vladimiru Leņinu un citi **padomju ideoloģiju slavinoši darbi**. Tas tika darīts arī tādēļ, lai izvairītos no pārlietu lielas patriotisku jūtu uzjundīšanas latviešiem.

57. DZIESMUSVĒTKU SIMTGADE. Gatavošanās Dziesmusvētku simtgades atcerei 1973. gadā noritēja ļoti rūpīgi. Daudzi dalībnieki par godu šim notikumam šuva jaunus tērpus. Turklāt svētkos pirmo reizi piedalījās un gājienā iespaidīgi izskatījās simt divdesmit bundzinieču īsos svārciņos un sarkanos zābaciņos. Jubilejas

Dziesmusvētkiem tika veltīta arī **izstāde**

Simt dziesmoti gadi.

Neraugoties uz ideoloģiskām nodevām, nozīmīgā jubileja tika likta priekšplānā.

58. DZIESMUSVĒTKU PARKS. Vecākais Rīgas parks ir iemantojis Dziesmusvētku parka nosaukumu, jo pirmo Dziesmusvētku (1873) laikā tur norisinājās laicīgās mūzikas koncerts. Līdz 1973. gadam parks, **par godu zemgaļu karalim**

Viesturam, tika dēvēts par Viestura dārzu. Parks tika pārsaukts par godu Dziesmusvētku simtgadei.

59. SVĒTKU PIEMINEKLIS. Simtgades svētkos 1973. gadā Viestura dārzs tika pārdēvēts par Dziesmusvētku parku un tajā tika atklāts pirmajiem Dziesmusvētkiem veltīts piemineklis – ansamblis. To radīja **tēlnieks Ļevs Bukovskis** un arhitekts Georgs Baumanis. Eleganto ansamblī veido piemiņas akmens (36 tonnas smags laukakmens), taisnstūra baseins un ar granīta plāksnēm apšūta siena. Tajā atveidoti komponistu Jāņa Cimzes, Jurjāņu Andreja, Jāzepa Vītola, Emīla Dārziņa, Emīļa Melngaiļa, Pētera Barisona un Alfrēda Kalniņa portreti, kā arī katra komponista slavenākās kora dziesmas nošu teksta fragments. 2003. gadā siena tika papildināta ar Baumaņu Kārļa portretu un *Dievs, svētī Latviju!* pilnu nošu un vārdu tekstu, kā arī komponista paraksta atveidojumu.

60. GAISMAS PILS AUGŠĀMCĒLĒJS.

Astoņpadsmitajos Dziesmusvētkos (1980) *Gaismas pils* diriģenta Haralda Medņa vadībā tika atkārtota trīs reizes. Iemesls – skatītāju sajūsma par dziesmas autora atraitnes Annijas Vītolas ierašanos no ASV, lai piedalītos svētkos. Savukārt 1985. gadā tieši pirms Dziesmusvētkiem ideoloģisku iemeslu dēļ

Haralds Mednis tika atskaitīts no diriģentu rindām un no repertuāra tika svitrota arī *Gaismas pils*. Tomēr kopkoris noslēguma koncerta izskaņā diriģentu izsauca tribīnē, skandēdams: *"Gaismas pili! Haraldu Medni!"* Pēdējo reizi Haralds Mednis *Gaismas pili* diriģēja 92 gadu vecumā 1998. gadā, atkal kopkora izsaukts. Šo zīmīgo epizožu un, protams,

arī sava mūža veikuma dēļ diriģents Haralds Mednis tiek dēvēts par Gaismas pils augšamcēlēju.

61. DZIESMOTĀ ATMODA. Dziesmusvētkiem un dziesmai kā latviešu vienotības simbolam ir bijusi nozīmīga loma arī atmodas laikā 80. gadu beigās. Tā, piemēram, tieši Dziesmusvētku estrādē Mežaparkā 1988. gada 7. oktobrī Tautas fronte bija sapulcinājusi tautu, lai manifestētu atmodu. Jau **1989. gada** sestajos Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos plīvoja sarkanbaltsarkanais karogs un diriģenta Leonīda Vignera vadībā pāri Rīgas mežiem atkal iepriekšējā himna *Dievs, svētī Latviju!*

62. ATMODAS SVĒTKI. Divdesmitie Dziesmusvētki 1990. gadā iegājuši svētku vēsturē kā vieni no nozīmīgākajiem un patriotiskākajiem. Tie notika divus mēnešus pēc vēsturiskās 4. maija deklarācijas *Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu* pieņemšanas. Svētki atguva nosaukumu – notika XX Vispārējie latviešu dziesmu svētki un X latviešu deju svētki. Dalībnieku skaits togad bija milzīgs, un viņu vidū bija daudz ārzemju latviešu. Koristi vien bija 20399. Šo īpašo Dziesmusvētku režisors bija Pēteris Pētersons, scenārija autore – Māra Zālīte. Programmā tika iekļauti trīs lielkoncerti: **Tautasdziesma, Likteņdziesma un Dzīvības dziesma**, kā arī garīgās mūzikas koncerts. Pēc ilga pārtraukuma svētkos bija iespēja atkal izmantot nacionālo atribūtiķu, un repertuārā tika iekļautas iepriekš aizliegtās dziesmas.

63. DEJAS ATMODA. Arī deju svētki 1990. gadā bija īpaši. Tajos beidzot varēja piedalīties trimdas latviešu deju kopas. Ieskaitot pašmāju dalībniekus, uzstājās

421 kolektīvs ar 10116 dejotājiem.

Svētkiem tika sagatavotas divas atšķirīgas programmas: *Es mācēju sadancot ar visiem novadiem* un *Spēlē, spēlmani, es iešu dancot*. Tas īsā sagatavošanās laikā dēļ bija liels panākums. Pirmā programma bija veltīta Latvijas novadu tautas horeogrāfijai un mūzikai, otrajā programmā tika iekļauti gan Latvijā, gan ārzemēs dzīvojošo horeogrāfu meistardarbi – tautas deju apdares un oriģināldarbi.

64. DEJU SVĒTKU KAROGS. 1990. gadā jaunums bija arī deju svētku karogs, kas kopš tā brīža plīvo katros deju svētkos. To noauda tekstilmāksliniece Ārija Vītoļiņa atbilstoši mākslinieka Arņa Pumpura skicei. Karoga pamatkrāsas ir dzeltena, brūna un zaļa. Tajā redzams dejotāju pāris kuplos dejas solī plandošos tautastērpos.

65. MŪZIKA DEJU KONCERTOS. Pašos pirmajos deju svētkos (1948) dejotājiem muzikālo pavadījumu nodrošināja Rīgas garnizona karavīri, savukārt 1955. un 1960. gada svētkos – apvienotais pašdarbnieku pūtēju orķestris. **No 1965. gada** deju svētkos tika atskaņoti muzikālā pavadījumi ieraksti, ko sagādāja horeogrāfi, mūziķi, aranžētāji un komponisti. 1990. gada svētkos dejotāji atkal uzstājās dzīvās mūzikas

pavadījumā. Orķestris spēlēja tik aizrautīgi,
ka patiesi sajūsmināja skatītājus.

66. PIRMĀ DEJU ORIGINĀLMŪZIKA.

Pirmo reizi oriģinālmūzika īpaši deju svētkiem tika sakomponēta 1998. gada koncertuzvedumam – tautas baletam **Solis laikā**. Bija saklausāmi visdažādākie žanri – no rituāla mūzikas līdz pat rokam. Mūziku uzvedumam komponēja Zigmars Liepiņš, Juris Kulakovs un Mārtiņš Brauns.

67. VISAS DEJAS – ORIGINĀLDARBI.

2003. gada deju svētku lieluzvedums **Mana pasaule** tika veidots pēc jauniem principiem, proti, visas tā dejas bija īpaši svētkiem radīti oriģināldarbi. Uzveduma mākslinieciskie vadītāji bija horeogrāfi, deju pedagogi Jānis Purviņš un Jānis Ērglis, režisors – Igors Linga. Lieluzveduma pamatā bija rakstnieces Noras Ikstenas librets, kas atspoguļoja pasaules radīšanas rituālu, balstoties uz četriem dzīvības pamatelementiem: zemi, uguni, ūdeni un gaisu. Lieluzvedums *Mana pasaule* daudziem skatītājiem palicis atmiņā ar iespaidīgu scenogrāfiju un gaismu saspēli, kā arī ornamentālo deju *Kad aizlido putni* – dejotāji ne tikai izveidoja milzīgu putna figūru, bet nodejoja tā, ka putna spārni viņojās.

68. DEJU ZĪMĒJUMI. Lai deju uzvedumos uz laukuma izveidotu skatītāja acij tik tīkamos zīmējumus, svarīga ir ne tikai katra dejotāja atrašanās vieta, bet arī

viņa **apgērba krāsa**. Tā kā uz katriem

svētkiem visiem kolektīviem nav iespējams darināt jaunus un pielāgotus tērpus, horeogrāfiem bieži nākas rast citus risinājumus. Piemēram, tiem uzveduma *Mana pasaule* dalībniekiem, kuri dejoja uguni, tika lūgts tērpos izmantot pēc iespējas vairāk sarkano krāsu, savukārt tiem, kuri dejoja zemi, – brūno.

69. DEJOTĀJU SACENSĪBAS. Deju karu tradīcija aizsākās līdz ar pirmo plašāko dejotāju pulcēšanos 1937. gadā uz Pirmajiem vispārējiem aizsargu tautas deju un vingrošanas svētkiem. Deju kolektīvu sacensības tika organizētas arī pirmajos deju svētkos (1948), un šī tradīcija tika ievērota **līdz pat 1985. gadam**. Pēc tam deju kolektīvu sacensības atjaunoja 2003. gada svētkos.

70. VISILGĀK VIRSVADĪTĀJAS GODĀ.

Horeogrāfe, pedagoģe **Ingrīda Edīte Saulīte** ir bijusi astoņu deju svētku virsvadītāja un trīs deju svētku goda virsvadītāja. Arī 2018. gads nav izņēmums. Ingrīda Edīte Saulīte ir saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeni par mūža ieguldījumu dejas mākslā, un viņas veidotās tautas deju apdares un dejas ir kļuvušas par svētku zelta klasiku.

71. DEJU LAUKUMU SADALA KVADRĀTOS.

Radikālas izmaiņas deju svētku lielkoncertu veidošanā bija veiktas 1965. gadā, jo to virsvadītāja Ingrīda Edīte Saulīte bija ievērojusi, cik sarežģīti svētku laukumā ir koordinēt dejotāju lielo skaitu. Viņa ierosināja lielkoncerta laukumu

sadalīt 80 kvadrātos, katru 8x8 metrus lielu. Pirms svētkiem

deju kolektīvi laikus saņēma deju kompozīcijas zīmējumus, kas tika veidoti atbilstoši kvadrātu sadalījumam. Tajos bija norādīta katra kolektīva atrašanās vieta un pārgrupēšanās. Tā bija iespējams ātrāk un precīzāk apgūt kopdejas, un jau pirms svētkiem kolektīvi zināja savus uzdevumus.

72. PIRMĀ SVĒTKU KONCERTHALLĒ.

Tā tika uzbūvēta otrajiem Dziesmusvētkiem, kuri notika 1880. gadā Vecrīgā, pretī tagadējam Nacionālajam teātrim. Konzerthalle bija tam laikam diezgan grandioza, baznīcai līdzīga celtnē, kas raisīja sabiedrības apbrīnu. Halli uzbūvēja pēc arhitekta Jāņa Frīdriha Baumaņa projekta, kurš savu darbu veica bez atlīdzības. Pirmajā īpaši svētkiem būvētajā celtnē bija **vieta 2000 dziedātāju un 1500 klausītāju**. Dziesmusvētku dalībnieki to dēvēja par svētku pagalmu.

73. KATRU REIZI NO JAUNA.

Līdz pat Mežaparka Lielās estrādes izveidei

1955. gadā katru reizi svētkiem tika būvēta jauna celtnē vai estrāde, kas pēc notikuma tika nojaukta. Pirmajai koncerthallei līdzīgas celtnes – slēgta tipa estrādes ar jumtu un valējiem sāniem – tapa līdz pat piektajiem Dziesmusvētkiem (1910). Tajās tika iebūvētas arī ērģeles, lai spēlētu pavadījumu. Sestajos Dziesmusvētkos (1926) Esplanādē daudzo apmeklētāju un dalībnieku dēļ jau vairs nebija iespējams uzbūvēt slēgta tipa celtni. Estrāde tika uzcelta tikai dziedātājiem, savukārt skatītājiem tika salikti soli.

74. MEŽAPARKA LIELĀ ESTRĀDE. Pirmās Latvijas brīvalsts laikā tika daudz diskutēts par pastāvīgas svētku ēkas nepieciešamību. Katru reizi būvēt jaunu celtni vai estrādi bija dārgi, turklāt vairākām no tām bija arī diezgan lielas akustiskas problēmas. Tomēr diskusijas nevainagojās rezultātiem – sākotnēji pārāk lielo ieguldījumu dēļ, vēlāk iecerei par pastāvīgu estrādi svītru pāri pārvilka Otrais pasaules karš. Mežaparka Lielā estrāde tika uzbūvēta 1955. gadā. Tās projektu izstrādāja Maskavā dzimušais inženieris un arhitekts **Vladimirs Šņitņikovs**. Estrāde tika veidota 13000 dziedātāju un 30000 skatītāju.

75. ESTRĀDES PĀRVEIDE. Mežaparka Lielajā estrādē laika gaitā pārbūve ir veikta vairākas reizes, tomēr vērienīgākā rekonstrukcija norit pašlaik. Pārbūves projekts ietver skatītāju zonas paplašināšanu līdz 30511 skatītāju vietām, mākslinieku ģērbtuvju, izbraukuma tirdzniecības vietu un labierīcību izveidošanu, kā arī estrādes pārveidi. Estrādei tiks uzklāts jumts kupola formā, kas pats par sevi vērtējams kā **iespaidīgs arhitektūras veikums**. Tā iekšpusē tiks izvietoti vairāki simti rombisku līmēta koka akustisko atstarotāju, savukārt ārpusē tiks izvietota speciāla membrāna, kas koristus pasargās no vēja un lietus. Iecerētais rezultāts – viena no lielākajām un modernākajām kora estrādēm pasaulē. Projektu plānots pilnībā pabeigt līdz 2021. gada 4. maijam.

76. BEZ TAUTASTĒRPIEM. Šobrīd šķiet pārsteidzoši, taču sākotnēji koristi vienu no skaistākajām

Dziesmusvētku rotām – **tautastērpu – nemaz nenēsāja**. Otro Dziesmusvētku (1880)

koru karos Tirzas dziedātāji skatītājus esot sajūsminājuši ar savām dzidrajām balsīm un tautastērpiem. Pirms nākamajiem svētkiem arī presē izraisījās diskusija par tautastērpa valkāšanu, un svētku rīkotāji apjauta, ka ir pēdējais laiks atdzīvīnāt tautastērpa nēsāšanas tradīciju.

77. TĒRPU PARAUGI. Turpmāk pirms Dziesmusvētkiem tika izveidoti un korjiem izplatīti mākslinieku zīmēti tērpu paraugi. Tomēr ne vienmēr tie bija tik veiksmīgi, lai gūtu svētku rīkotāju un dalībnieku atbalstu. Savdabīgu revolūciju izdevās paveikt māksliniekam, tautas mākslas kolekcionāram Arvīdam Dzērvītim. Viņš pirms septītajiem Dziesmusvētkiem (1931)

izveidoja **12 burtnīcas ar novadu tautastērpu aprakstiem**, zīmējumiem un darināšanas pamācībām. Tās bija tik iedvesmojošas, ka daudzi koristi uz Dziesmusvētkiem ieradās pašu veidotos tautastērpos.

78. TAUTASTĒRPU KARI. Labs stimuls, lai veicinātu tautastērpa valkāšanu, izrādījās arī konkurss – tērpu karš. Tas pirmo reizi notika septītajos Dziesmusvētkos (1931). Togad tika **apbalvoti skaistākie un etnogrāfiski pareizākie tērpi**. Godalgotie kori un atsevišķie dalībnieki saņēma atziniņas rakstus un dažādas skaistas balvas – kausus, vāzes, saktas, sudraba un dzintara rotas. Savukārt Rucavas mūzikas un

dziedāšanas biedrība par saviem greznajiem tērpiem saņēma Valsts prezidenta ceļojošo balvu – kokli.

79. TĒRPU SKATE. Tautastērpu godalgošana **pēc vairāk nekā 60 gadu ilga pārtraukuma** atkal tika organizēta divdesmit otrajos Dziesmusvētkos (1998). Tautastērpu skatei bija ļoti liela atsaucība – tai pieteicās 36 kori, 61 deju kolektīvs un 127 individuālie dalībnieki. Savukārt divdesmit trešajos Dziesmusvētkos (2003) godalgoto tērpu īpašnieki piedalījās arī folkloras uzvedumā *Latviešu kāzas*.

80. NEDIENAS AR ORĶESTRI. Dziesmusvētku pirmsākumos lielas galvassāpes organizatoriem sagādāja orķestri. Piemēram, otrajiem Dziesmusvētkiem (1880)

bija nolīgts vācu orķestris. Tā vadītājs aranžijas bija veicis pavisāmēr. Turklāt orķestris arī nebija pienācīgi apguvis repertuāru. Kad tā vadītājam generālmēģinājumos ticis aizrādīts par nekvalitatīvo darbu, viņš uzreiz esot pieprasījis honorāru, draudot iznīcināt orķestrim sagatavotās partijas.

81. LATVIEŠU ORĶESTRIS. Tikai uz ceturtajiem Dziesmusvētkiem (1895) latviešiem izdevās izveidot pašiem savu orķestri. Un jau šajā debijā apvienotais simfoniskais orķestris uzstājās atsevišķā vokāli instrumentālajā koncertā, kurā izskanēja Jurjānu Andreja un Jāzepa Vītola simfoniskās mūzikas darbi. Savukārt īsteni kvalitatīvi pirmo reizi orķestris izskanēja

1910. gadā, kad to pamatā veidoja **Majoru profesionālais orķestris**. Pēckara periodā Dziesmusvētkos piedalījās karavīru – Rīgas garnizona apvienotais – orķestris. Savukārt par īstenu orķestru kustību var runāt tikai ar 1960. gadu, kad trīspadsmitajos Dziesmusvētkos notiek pirmās pūtējorķestru sacensības.

82. PŪTĒJORĶESTRU DIŽKONCERTS.

Divdesmit trešajos Dziesmusvētkos (2003) pūtējorķestri pirmo reizi sapulcējas uz vērienīgu dižkoncertu. Tas Doma laukumā noritēja veselas vienpadsmit stundas. Katra novada dalībnieki muzicēja attiecīgā novada diriģentu vadībā.

Kopumā šajā vērienīgajā koncertā piedalījās 51 amatieru un seši profesionālie pūtējorķestri;

kopumā **1600 dalībnieku**. Arī 2018. gada Dziesmusvētku programmā ir iekļauts pūtējorķestru dižkoncerts, kura centrā atkal būs katra novada unikālais skanējums.

83. KOKLĒTĀJU ANSAMBLI. Koncertkokle Latvijā ir vienīgais nacionālais profesionālais mūzikas instruments. Tomēr līdz Dziesmusvētkiem koklei ir bijis samērā ilgs ceļš. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā nav ziņu, ka svētkos būtu iesaistīti koklētāju ansambļi. 1973. gadā simtgades svētkos tika aizsākta jauna tradīcija – tautas mūzikas koncerti. Tajos piedalījās arī koklētāju ansambļi. Divdesmit trešajos Dziesmusvētkos (2003) koklētāji jau tika iesaistīti daudzos pasākumos,

aplūcinot, ka **kokļu mūzika ir būtiska Dziesmusvētku sastāvdaļa**. Koklētāju sacensības pirmo reizi tika organizētas 2008. gada svētkos. Arī šā gada Dziesmusvētku programmā ir iekļauti kokļu mūzikas koncerti.

84. DAUGAVAS STADIONS. Deju svētku koncerti Daugavas stadionā noris kopš 1955. gada. Tas tika izbūvēts 1927. gadā biedrības **Strādnieku sports un sargs** vajadzībām. Tribīnes pirmo reizi stadionā tika uzceltas tikai 1950. gadā, un laika gaitā tās tikušas vairākas reizes pārbūvētas. Tagad Daugavas stadions atkal ir piedzīvojis pamatīgu renovāciju, kas ļauj tribīnēs pulcēties divreiz vairāk skatītājiem nekā iepriekš un ērtāk justies dejotāju tūkstošiem.

85. NOSAUKUMA MAINĀS. Dziesmusvētku satura un norišu maiņa gadu desmitos ietekmējusi arī svētku nosaukumu. Sākotnēji tie tika **dēvēti par Dziedāšanas svētkiem**, jo nacionālās pašapziņas stiprināšanas vārdā vissvarīgākā bija tieši tautas kopā sadziedāšanās. Kad dziedāšanai pievienojās arī instrumentālās mūzikas koncerti, tika nolemts, ka tam jāatspoguļojas arī nosaukumā – Dziedāšanas un mūzikas svētki. Augot kormūzikas un komponistu profesionalitātei, svētki tika pārdēvēti par Dziesmu svētkiem. Savukārt

ar laiku, pievienojoties un attīstoties deju svētkiem, nosaukums tika paplašināts – Dziesmu un deju svētki. Tagad – Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki.

86. DZIESMUSVĒTKU PROGRAMMAS IZMAIŅAS. Sākotnēji atsevišķi tika organizēti laicīgās un garīgās mūzikas koncerti. Otrajā svētku periodā, no sestajiem (1926) līdz devītajiem (1938) Dziesmusvētkiem, laicīgo un garīgo mūziku atsevišķi vairs nenošķīra. Padomju laikā pārsvarā tika organizēti divi kopkora koncerti. Īpaši intensīvi jauni saturs un formas meklējumi notiek tieši mūsdienu Dziesmusvētku periodā. Kopš divdesmitajiem Dziesmusvētkiem (1990) radītas **daudzveidīgas tematiskās programmas** – katra ar savu māksliniecisko koncepciju –, kuru realizācijā aktīvi iesaistīti režisori un dramaturgi. Svētkos atgriezušies garīgās mūzikas un vokāli simfoniskās mūzikas lielkoncerti.

87. VISILGĀK VIRSDIRIĢENTA GODĀ. Dirigents **Jānis Dūmiņš** vienpadsmit reizi bijis Dziesmusvētku virsdiriģents un divas reizes – goda virsdiriģents. Viņš svētkos vairākas reizes ir izcili diriģējis vienu no dižākajām Dziesmusvētku repertuāra dziesmām – *Jāņuvakars*. Jāņa Dūmiņa rekordam nu pietuvojies arī diriģents **Edgars Račevskis**, kurš šajos svētkos ar ozollapu virtenēm rotātajā virsdiriģentu tribīnē kāps vienpadsmito reizi. Viņam kā goda virsdiriģentam šajos svētkos uzticēta Lūcijas Garūtas radītā *Lūgšana*, ko Edgars Račevskis jau sen iemīļojis un agrāk diriģējis.

88. KOKARI APMAINĀS VIETĀM. Dvīņubrāļi **Gido un Imants Kokari** bija ne tikai izcili diriģenti, kuru vadītāji un prasmīgi daudzu Dziesmusvētku virsdiriģenti, bet arī cilvēki, kas apveltīti ar lielisku humora izjūtu. Par to liecina kāds atgadījums simtgades Dziesmusvētku (1973) mēģinājumā. Diktors, piesakot nākamo dziesmu, bija paziņojis, ka diriģēs Imants Kokars. Tomēr Imants koristēm bija šķitis gaužām līdzīgs savam dvīņubrālim Gido, jo, kāpjot virsdiriģenta tribīnē, bija pasmaidījis tieši ar Gido piemītošo velnišķīgo smaidiņu un diriģējis ar Gido raksturīgajiem žestiem. Tā nu koristes bija nesaprašanā un sparīgi diskutējušas, kurš tad īsti ir bijis tribīnē. Vēlāk izrādījies, ka brāļa vietā pie kopkora vadības grožiem tiešām bija stājies Gido Kokars.

89. PIRMĀ VIRSDIRIĢENTE. Pirmā Dziesmusvētku virsdiriģente bija **Ausma Derkēvica**, vēlāk dēvēta par latviešu kormūzikas *Grand Dame*. Viņa pirmo reizi Dziesmusvētku virsdiriģenta tribīnē kāpa 1973. gadā. Ausma Derkēvica ir sniegusi nozīmīgu ieguldījumu sieviešu kora kustības straujajā attīstībā 60. un 70. gados. Viņa kopā ar diriģentu un dzīvesbiedru Imantu Cepīti līdz mākslinieciski izcili augstam starptautiskam līmenim pacēla sieviešu kori *Dzintars*. Diriģente ar savu darbu pierādīja, ka arī sieviešu balsis ir ieraugāma tāda pati daudzkrāsainība un niansētība, kāda gadu desmitiem tika saskatīta tikai vīru un jaukto kora skanējumā.

90. ORGANIZĀCIJA PADOMJU LAIKĀ. Svētku rīkošanu padomju laikā pārraudzīja **Republikāniskā dziesmu svētku**

komisija (vēlāk tā tika pārsaukta par komiteju, kā arī orgkomiteju). Komisiju vadīja Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks, un tajā darbojās vadošie partijas un padomju darbinieki, kā arī dažādu ministriju pārstāvji. Galvenais daudzu tās locekļu uzdevums bija raudzīties, lai svētku organizācija noritētu ideoloģiski pareizi un repertuārs tiktu veidots padomju valstij pienācīgs. Lielu daļu praktisko sagatavošanās darbu veica Dziesmu un deju svētku štābs, kā arī atbildīgās ministrijas un rajonu un pilsētu vietējās komitejas. Lielu ieguldījumu Dziesmusvētku organizēšanā, kā arī kora un tautas deju nozares attīstībā sniedza E. Melngaiļa Tautas mākslas centrs. Laika gaitā tas tika dažādi pārsaukts, uz tā bāzes izveidots pašreizējais Latvijas Nacionālais kultūras centrs.

91. PAŠREIZĒJO SVĒTKU ORGANIZĀCIJA.

Divdesmit sestās Vīspārējos latviešu Dziesmu un sešpadsmitos Deju svētkus organizē **Latvijas Nacionālais kultūras centrs**, kas ir Kultūras ministrijas padotībā esoša valsts iestāde.

Centrs koordinē arī svētku padomes un rīcības komitejas (abu priekšsēdētāja ir kultūras ministre Dace Melbārde) darbu. Svētku mākslinieciskos un radošos jautājumus lemj svētku mākslinieciskā padome, kuras priekšsēdētājs ir kordirģents Romāns Vanags. Katram svētku koncertam ir sava radošā komanda.

92. DZIEDĀTĀJU SKAITS. Ievērojami palielinājies ir Dziesmusvētku dalībnieku skaits. Pirmajos svētkos 1873. gadā piedalījās 45 kori un 1003 dziedātāji, bet šā gada svētkos uzstājas **427 kori un 16500 dziedātāju.**

Arī kopumā 2018. gada Dziesmu un deju svētku dalībnieku skaits ir vislielākais, kāds jebkad bijis.

93. DEJOTĀJU SKAITS. Izteikti audzis arī deju svētku dalībnieku un kolektīvu skaits. Pirmajos deju svētkos 1948. gadā uzstājās 52 deju kolektīvi ar 920 dalībniekiem, bet šā gada svētkos piedalās **765 kolektīvi un 18800 dejuotāju.**

Jāpiebilst, ka padomju laikā dejuotāju skaits bija stipri ierobežots. Lielākais dalībnieku skaits tika apstiprināts pēdējos padomju laika deju svētkos (1985) – tie pulcēja 6400 dalībnieku. Daudziem kolektīviem, kas bija godprātīgi un labi apguvuši svētku programmu, diemžēl bija jāpaliek mājās.

94. KULTŪRAS MEISTARDARBS.

Dziesmu un deju svētki (arī Igaunijas un Lietuvas) 2003. gadā tika iekļauti

**UNESCO cilvēces
mutvārdu un nemateriālā
kultūras mantojuma
meistardarbu sarakstā.**

Tas apliecina, ka Dziesmu un deju svētku tradīcija ir augstu novērtēta starptautiskā līmenī un atzīta par vienu no pasaules kultūras dārgumiem. Šī atzinība uzliek valstīm pienākumu saglabāt tautas dejas un kordziedāšanu kā masveida kustību. Tāpēc ir jāturpina ieguldīt liels darbs arī periodā starp Dziesmu un deju svētkiem, lai cilvēki nezaudētu interesi darboties koros un tautas deju kolektīvos.

95. SAVS LIKUMS. Dziesmu un deju svētku tradīciju sargā arī **Latvijas likumdošana** – pamatā Dziesmu un deju svētku likums. Tā mērķis ir “saglabāt, attīstīt un nodot tālāk nākamajām paaudzēm dziesmu un deju svētku tradīciju”. Likums nosaka atbildīgos par svētku sagatavošanu un organizēšanu un citus ar Dziesmu un deju svētku norisi un tradīciju saistītus jautājumus.

96. ŠĀ GADA SVĒTKU BALVAS. Lielo balvu ieguvējiem, kuras šogad pasniedz četrās nominācijās koru nozarē, divās nominācijās deju nozarē, vienā nominācijā vokālo ansambļu nozarē, vienā nominācijā kokļu ansambļu nozarē, vienā nominācijā pūtēju orķestru nozarē, vienā nominācijā mazākumtautību kolektīvu nozarē un vienā nominācijā latviešu tautastērpu skates uzvarētājam, tiek pasniegtas naudas balvas **1000–2000 eiro apmērā**, sudraba karoga naglas un arī krāšņas goda balvas. Balvas centrā ir attēlota latviešu kultūrā nozīmīgā saule, kas simbolizē nepārtrauktu turpinājumu.

97. KONCERTS DALĪBNIEKIEM. 2018. gada Dziesmu un deju svētkos pirmo reizi iekļauts **koncerts tikai svētku dalībniekiem**, lai pateiktos par ieguldīto darbu. Koncerts iekļauts uzreiz pēc svētku gājiena. Tajā uzstāsies daudzi Latvijā populāri dziedātāji.

98. ĀRZEMJU VIESI. Dziesmu un deju svētkos gadu desmitos piedalījušies kori, deju kopas, folkloras

ansambļi un amatierēātru kolektīvi no daudzām valstīm. Piemēram, 1985. gada svētkos piedalījās pat koris no Kanāriju salām, savukārt šogad svētkos ārzemju viesu vidū būs arī **koris no Japānas un pieci Austrālijas latviešu kori un deju kolektīvs**.

99. PIRMAIS TAUTAS RADĪTAIS LOGOTIPS. 2013. gads svētku vēsturē bija īpašs ar to, ka pirmo reizi ikvienam bija iespēja piedalīties Dziesmu un deju svētku vizuālās identitātes **Skaņu vijums vainagā** radīšanā. Tā veidojās ar īpašas datorprogrammas palīdzību, ikvienam interesentam iedziedot kādu no svētku interneta vietnē piedāvātajām 13 tautasdziesmām vai kādu paša izvēlētu dziesmu. Šāds svētku vizuālās identitātes risinājums tika realizēts ar domu, ka Dziesmu un deju svētki pieder visiem, tāpēc ikviens bija aicināts piedalīties arī svētku vizuālā tēla veidošanā.

100. BRĪVPRĀTĪGIE. Dziesmu un deju svētku brīvprātīgie ir dažādu paaudžu pārstāvji – jaunieši, cilvēki brieduma gados un seniori pat ļoti cienījamā vecumā. Katrs brīvprātīgais svētkiem velta **vismaz 20 darba stundu**. Viņi paveic daudz dažādu darbu, palīdz organizatoriem aizskatuves darbā, pasniedz puķes diriģentiem un māksliniekiem, izdala ūdeni dejotājiem un koristiem, ierāda skatītājiem vietas un piedalās dalībnieku reģistrācijā. Brīvprātīgie strādā arī informācijas un preses centros. 2018. gada svētku norisi palīdz nodrošināt vairāk nekā 1000 brīvprātīgo.

SVĒTKU MĀJVIETA

Dziesmusvētku estrāde Mežaparkā

Teksts Zane Ūsele / Foto Renārs Koris

Mežaparka Lielā estrāde jeb Dziesmusvētku estrāde ir viens no nozīmīgākajiem Dziesmu un deju svētku simboliem – tieši šeit tradicionāli norisinās svētku noslēguma koncerts. XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku nobeigumā – koncertā *Zvaigžņu ceļā* – šeit skanēs aptuveni 12 tūkstošu koristu balsis. Klausītāju skaits būs rekordliels – estrādē izvietots 30 511 skatītāju sēdvietu, kas ir par 10 tūkstošiem vairāk nekā iepriekš. Mežaparka Lielās estrādes vēsture aizsākās 1955. gadā. Jau tolaik tā bija lielu kultūras pasākumu norises vieta, pateicoties veiksmīgi izvēlētajai atrašanās vietai pilsētvidē un estrādes ietilpībai. Tomēr, laikam ritot, bija nepieciešamas pārmaiņas, un estrāde tika vairākkārt pārbūvēta. 2016. gadā tika sākta Mežaparka Lielās estrādes rekonstrukcija, kuras pirmā kārtā noslēdzas šogad – īsi pirms Dziesmu un deju svētkiem. Par 10 tūkstošiem palielināts sēdvietu skaits, savukārt, novācot solus, estrādē ir 77 tūkstoši skatītāju stāvvietu. Rekonstrukcijas pirmajā kārtā attīstīta arī infrastruktūra, izbūvēts jauns piebraucamais ceļš no Viestura prospekta, nodrošinot netraucētu operatīvā transporta kustību. Pārmaiņas, protams, skars arī svētku dalībniekus – koristus. Tā kā rekonstrukcijas otrajā kārtā, kas jāpabeidz līdz 2021. gadam, tiks pilnībā nojaukta un pārbūvēta Lielā estrāde, pašreizējai koka tribīnei izbūvēti īslaicīgi paplašinājumi, nojaucot tribīnes sānu sienas un noņemot akustiskās sienas. Tādu nebūs arī atjaunotajās tribīnēs. “Tas būs izaicinājums gan koristiem, gan diriģentiem. Mēs visi ļoti gaidām pirmo mēģinājumu, lai saprastu, kā skanēs dziesma,” stāsta kordiriģents

Romāns Vanags. “Visi dalībnieki ir ieguldījuši milzīgu darbu, gatavojot augstas raudzes repertuāru. Jāiet ar paceltu galvu un jādzied braši!” Sagaidāms, ka pēc pilnīgas tribīņu pārbūves tiks novērstas amfiteātra skanējuma nepilnības. Lai tas tā tiešām notiktu, darbs noris rokrokā ar pašmāju un vācu akustikas ekspertiem. Otrajā rekonstrukcijas kārtā estrādi paredzēts nojaukt pilnībā, jo nepieciešamas vērienīgas izmaiņas, piemēram, ir jāmaina tās liekums, lai ietilpinātu lielāku koristu skaitu. Zem tribīnēm tiks izbūvētas plašas telpas, kas ietvers ne vien mūsdienīgas ģērbtuves un sanitārās telpas, bet arī halli – koru dziedāšanas telpu – un izstāžu zāli, kurā plānots izvietot ekspozīciju par Dziesmusvētku tradīcijām.

Re&Re grupas direktors un projekta vadītājs Valdis Koks atzīst, ka viens no lielākajiem izaicinājumiem ir ļoti ierobežotā laika posmā īstenot tik vērienīgus darbus. Sarežģīti ir arī darba apstākļi zem klajas debess. Darbu gaitā aktīvi iesaistās arboristi, kas rūpējas, lai tiktu saudzēts un saglabāts apkārtnes biotops.

Mežaparka estrādes pārbūves projekta autors arhitekts Austris Mailītis par Lielās estrādes jauno tēlu, kuru skatītāji ieraudzīs 2021. gadā, stāsta, ka pārbūves koncepcija sasaucas ar latviešu mīlestību pret dabu. Daba latvietim ir kā svētvieta, tāpēc arī Dziesmusvētku estrādes pamatā ir līdzības ar dabu. Tribīne ir kā kalns, kurā kāpt, un jumts – sidraba birzs. Estrādes metāla konstrukcijas jumts – režģis – ir simboliska bērzu birzs, tajā esošās skaņu un gaismu iekārtas – mainīgā dabas daļa, koku lapas. Dziesmu svētku tradīciju var pielīdzināt garīgam rituālam, savukārt norises vietu – templim.

SVĒTKU MĀJVIETA

Atjaunotais Daugavas stadions

Teksts Zane Ūsele / Foto Edijs Pālens, LETA

Deju lieluzvedums *Māras zeme* jau tradicionāli norisinās Daugavas stadionā, kas nupat piedzīvojis iespaidīgas pārvērtības. Tieši šeit, atjaunotajā stadionā, vairāk nekā 17 tūkstoši dalībnieku nodos skatītājiem maģisko dejas enerģiju.

Daugavas stadions 2017. gadā svinēja 90 gadu dzimšanas dienu – tas atklāts 1927. gadā, un tur aktīvi norisinājās pilsētas sporta dzīve. Gadu gaitā stadions piedzīvojis daudzas pārvērtības, paplašinot skatītāju tribīnes un attīstot sporta infrastruktūru. Tomēr visievērojamākās pārmaiņas stadionu sagaidīja tieši 2018. gadā, gatavojoties XXVI Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkiem. Stadiona pārbūve norisinās divās kārtās, no kurām pirmā noslēgsies īsi pirms Dziesmu un deju svētkiem, otrā beigsies 2022. gadā. Visjūtāmākās izmaiņas skārušas skatītāju tribīnes – šogad tās spēj uzņemt līdz pat desmitarpus tūkstošiem skatītāju, iepriekšējo 5600 vietā, kas iespējams, pateicoties pārbūvētajai rietumu tribīnei un no jauna uzceltajām ziemeļu un dienvidu tribīnēm. Turklāt iepriekš skatītāji varēja vērot svētku lielkoncertu tikai no rietumu tribīnes, kas atrodas tieši pretī stadionam, savukārt jaunās tribīnes, kas izvietotas sānos, puslokā, veido amfiteātri. Domājot par dalībnieku ērtībām, jaunās tribīnes paceltas augstāk, lai nodrošinātu raitu cilvēku plūsmu caur tribīņu apakšdaļu. Izbūvēta arī akustiskā siena starp dzelzceļu un stadionu – tas ir jo īpaši svarīgi svētku un kultūras pasākumu norises laikā.

Latvijas Nacionālā kultūras centra deju nozares eksperte Maruta Alpa izsaka atzinību arī par stadionam blakus piegulošajiem laukumiem, kas tagad ir sakārtoti un piemēroti mēģinājumiem, atvieglojot dalībnieku ikdienu saspringtajā svētku norises un gatavošanās laikā.

Daugavas stadions pēc pilnīgas rekonstrukcijas būs piemērots ne tikai kultūras notikumiem, bet galvenokārt pilnvērtīgiem treniņiem un starptautiskām sacensībām – šī ir vieta, kur kultūra un sports iet roku rokā, kur bez vienas jomas atbalsta nebūtu iespējama otras izaugsme. Pēc rekonstrukcijas stadions būs izpildījis prasības, lai tiktu sertificēts atbilstoši *UEFA* 4. kategorijai un *IAAF* 2. kategorijai, paredzēts uzbūvēt arī jaunu ledus halli, vieglatlētikas manēžu un multifunkcionālu halli. Maruta Alpa stāsta, ka 2013. gadā XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku deju lieluzveduma *Tēvu laipas* nobeigumā tradicionāli atskanēja paldies un aicinājums satikties nākamajos svētkos: "Ierakstu, kuru dzirdēja 14 tūkstoši deju dejotāju un skatītāji, veidojām kopīgi ar Māru Ķimeli. Ar viņas balsi nodevām mūsu tobrīd ļoti drosmīgo vēstījumu – uz tikšanos 2018. gadā jaunajā stadionā!"

Domām, bet jo īpaši, kopīgam cilvēku darbam un saliedētībai, ir patiesi liels spēks – novēlējums ir piepildījies. XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku deju lieluzvedums *Māras zeme* tiks izdejots atjaunotajā Daugavas stadionā.

Ieguldošais lieldraugs Swedbank

Publicitātes foto

Savā veidā draudzēšanās ir kā ilgtermiņa investīcija. Lai izveidotos ciešas draudzības saites, iesākumā jāiegulda laiks, enerģija un darbs, un tikai pēc tam, nākotnē, iespējams pa īstam baudīt šīs draudzības augļus.

Ilgtermiņa filozofija ir arī *Swedbank* darbības pamatā. Tās galvenā pārlicība: investēt šodien, lai saņemtu atdevi rīt. Sekojot šai domai par nākotni, arī dzima draudzība starp *Swedbank* un Dziesmusvētkiem.

Viena no lietām, kas apliecina šādas draudzības vērtību, ir šogad radītais unikālais tehnoloģiskais risinājums – balss spēle *DzieDot*. Tā ļauj visiem, arī tiem, kam lācis līdz šim uz ausīm sēdējis, apgūt daudzbalssīgās dziedāšanas pamatus. Šis risinājums ir piemērs, kā, gudri investējot

nākotnes tehnoloģijās, iespējams vairot tautas tradīciju kopējus un pratējus. Gluži kā *Swedbank* iepriekšējais devums – platforma, kas ļauj atrast vairākus simtus Latvijas rokdarbnieku un digitālā veidā mācīties no tiem dažādu rokdarbu prasmes; gan arī stipendija, lai bērni un jaunieši varētu izzināt tautas nemateriālās kultūras tradīcijas. Šīs iniciatīvas nešaubīgi rāda – rūpēšanās par tradīcijām ir viens no drošākajiem ieguldījumiem skaistā un bagātīgā rītdienas Latvijā.

Tāpēc *Swedbank* apdrošina svētkus, dāvinot katram dalībniekam gan dzīvības, gan traumu apdrošināšanu. *Swedbank* ir kļuvusi par Dziesmu un deju svētku lieldraugu uz ilgu laiku. Un par to pavisam noteikti ir vērts teikt lielu, skaļu paldies!

Swedbank

Par lieldraugu

Swedbank Latvija:

- lielākā banka Latvijā – apkalpo vairāk nekā miljonu Latvijas iedzīvotāju;
- darbību īsteno, balstoties trīs pamatvērtībās – vienkāršībā, atvērtībā un atbildībā;
- banka īsteno sociāli atbildīgu uzņēmējdarbību, ticot, ka Latvijas ceļš uz izaugsmi ir meklējams izglītībā;
- sniedz atbalstu gan 2018. gada Dziesmu un deju svētkiem, gan arī atbalstīs Skolu jaunatnes svētkus 2020. gadā;
- pavisam kopā *Swedbank* svētku atbalstā līdz 2020. gadam investēs miljonu eiro.

Enerģiskais lieldraugs *Elektrum*

Foto no Latvenergo arhīva

Pirms korī atskanēja tūkstošiem balsu un vienā ritmā iegriezās deju soli, *tāds ar tādu satikās* – viens dziedātājs satika otru, pāris atrada pāri. Un pašķīda dzirksteles, plūda enerģija – gaisā uzvirvoja Dziesmu un deju svētki.

Tāds ar tādu satikās arī tad, kad *Elektrum* kļuva par svētku lieldraugu. Radās jauna, spēcīga draudzības enerģija. Tāda, kas ļauj svētku dalībniekiem turēties ciešāk, skanēt skaļāk, dejot raitāk un visiem kopā starot gaišāk.

Elektrum kā daļa no *Latvenergo* koncerna jau sen ir spēcīnājis Dziesmu un deju svētkus – teju puse lielākās Latvijas enerģētiķu saimes paši dzied un dejo. *Latvenergo* koncernā ir arī darbinieki, kuri svētkos piedalās kopš 1960. gada un

joprojām ir spēka pilni un labās enerģijas uzlādēti. Viņi veido daļu no tās jaudas, kas nes tālāk Latvijas dziesmas un dejas – pie savējiem un visiem tiem, kurus iedvesmo mūsu kultūra un tradīcijas.

Arī kultūra ir tīra enerģija. *Elektrum* šogad piešķīls papildu jaudu, lai svētku gājiens visiem būtu pozitīvas enerģijas piepildīts, gaišs un atmiņā paliekošs. *Elektrum* aicina visus pievienoties, dziedāt, dejot, gavilēt – lai vairotu vēl vairāk draudzīgās enerģijas. Vienosimies arī kopīgā iemīļotāko dziesmu izdziedāšanā vietnē *izdziedam100.lv*, tā dāvājot savu enerģiju svētku dalībniekiem un mūsu Latvijai simtgadē. Veidosim Latviju uz simtgades svētkiem un arī turpmāk gaišu, stipru, mirdzošu... Enerģisku!

Par lieldraugu *Elektrum*:

- *Elektrum* ir AS *Latvenergo* elektroenerģijas tirdzniecības zīmols;
- *Elektrum* vairāk nekā miljonam klientu visā Baltijā tirgo AS *Latvenergo* ražotnēs sarazoto elektroenerģiju;
- AS *Latvenergo* jau vairāk nekā 70 gadu ir lielākā elektroenerģijas ražotāja Latvijā, izstrādājot aptuveni 80 procentu no visas Latvijā patērētās elektroenerģijas;
- lielākā daļa elektroenerģijas tiek sarazota Daugavas HES no atjaunīgiem resursiem, padarot Latviju par vienu no zaļākajām Eiropas valstīm;
- ilggadēji Vispārīgo latviešu Dziesmu un deju svētku, kā arī Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku atbalstītāji;
- daudziem uzņēmuma darbiniekiem ir vairāk nekā 20 gadu pieredze kādā no pašdarbības kolektīviem.

Inovatīvais lieldraugs LMT

Lai kopā dziedātu un dejotu, nepieciešama ne vien doma un spraiga enerģija, bet arī iespēja sanākt visiem kopā. Lai desmiti un simti liktu roku pie rokas un balsi pie balss, ir nepieciešams vienoties – saredzēt dažādo, sadzirdēt citādo, satīkt vienam otru. Un spēt tam atbildēt. Jo tikai sarunās dzimst jaunais un pa īstam vērtīgais. Lielākais Latvijas inovāciju uzņēmums LMT jau kopš Latvijas neatkarības atgūšanas ir bijis Dziesmu un deju svētku lielais draugs, kura sniegtais atbalsts bijis ne tikai finansiāls. Kā labs draugs uzņēmums savējiem devis to labāko, kas pašam ir – jaunās tehnoloģijas. Šie svētki ir mūsu valsts kodols un īsta tautiskuma esence. Tāpēc šeit LMT saredz iespēju iznest kopīgas rūpes uz saviem pleciem – svētki

ir jaredz katram! Lai kur arī viņš būtu. Lai cik jauns vai vecs. LMT ir uzņēmies aiznest svētkus ikvienam Latvijas iedzīvotājam gan tiešraidēs, gan īpašos raidījumos. Lai katram ir izjūta: „Es esmu Latvija” un katrs par sevi varētu teikt: „Es esmu svētki.”

Dziesmu un deju svētkus ar LMT vieno īsta draudzība. Tāda, kas balstās kopējās vērtībās. Stabila kā mobilo sakaru bāzes stacija. Jo arī draugs, ja tā skatās, ir gluži kā bāzes stacija – vienmēr blakus, vienmēr atvērts, vienmēr gatavs palīdzēt.

To arī Latvijas simtgades lielajos svētkos kā draugs draugam novēl LMT. Vairāk tādu uzticamo bāzes staciju mums līdzās. Tad balsis un soļi dimdoņa ne tikai pārklās visu Latviju, bet arī to pacels. Vismaz par 100 iedaļām uz augšu.

lmt

Par lieldraugu LMT:

- LMT ir klientu skaita, apgrozījuma un tīkla pārklājuma ziņā lielākais mobilo sakaru operators Latvijā ar plašāko klientu apkalpošanas tīklu;
- kā inovāciju līderis tirgū LMT jau pašlaik klientiem piedāvā pilna spektra augstas kvalitātes telekomunikāciju pakalpojumus – balss sakarus, ātrgaitas mobilo internetu bez apjoma ierobežojumiem, kā arī mobilo televīziju LMT Straume un LMT Mājas viedtelevīziju.

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku atbalstītāji

SIA Rimi

Šajos svētkos Rimi nodrošina dalībniekus ar dzeramo ūdeni – pavisam tiek piegādāti 400 tūkstoši litru ūdens uz visām svētku norises vietām mēģinājumos un koncertos. Tāpat Rimi rūpējas, lai neparedzētu laikapstākļu gadījumā dalībniekiem tiktu izsniegti lietusmēteļi (kopumā 45 tūkstoši). Katram no 11 labākajiem kolektīviem Rimi nodrošina arī dāvanu karti 300 eiro vērtībā. Rimi veikalu plauktos pieejama īpaša Dziesmusvētkiem veltīta produktu līnija. Tos iegādājoties, trīs eiro centi no katra iepakojuma tiks novirzīti Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas mazo pacientu ērtību uzlabošanai un Dziesmusvētku izjūtas ienešanai slimnīcā.

Šie svētki ir nozīmīgi visiem, kam dejas un dziesma ir sirdī. Būt kopā svētkos nozīmē būt kopā arī ikdienā. Gatavoties kopā. Priecāties un just. Ne visiem ir iespēja būt svētkos klātienē, tāpēc Rimi veikali, kas ir pieejami ikvienam, šajā vasarā visā Latvijā pārtaps par svētku vēstniecībām, lai svētku izjūtu varētu izbaudīt ikkatrs! Jo, tikai kopā esot, mēs varam būt lieli un vienoti.

SIA Squalio Latvia

Ar Squalio izstrādāto sistēmu visiem svētku dalībniekiem pirmo reizi bija iespējams reģistrēties elektroniski. Elektroniskā dalībnieku reģistrācijas sistēma ir radīta Squalio atvērtās privātās iniciatīvas CultureTech: 100 labākie risinājumi Latvijas kultūrai ietvaros. Squalio aicina šo sistēmu uzvert kā draugu, ar kuru ir patīkami satikties – svētku laikā darbosies arī īpaša

mobila lietojumprogramma, kurā katrs dalībnieks varēs aplūkot dienas mēģinājumu un koncertu grafiku un iegūt noderīgu informāciju. Uzņēmuma plānos ir ne tikai ieviest inovācijas Dziesmusvētkos, bet visa gada laikā atbalstīt arī vairākus citus projektus. Squalio ir informācijas tehnoloģiju uzņēmums, kas Latvijā jau 20 gadus nodrošina programmatūras un mākoņpakalpojumu licenču tirdzniecību, konsultācijas un atbalstu, kā arī programmatūras inventarizācijas un audita pakalpojumus saviem klientiem – gan maziem uzņēmumiem, gan lielām organizācijām.

SIA Circle K Latvia

Jau 15 gadus uzņēmums atbalsta Dziesmusvētkus un gādā par to, lai dalībnieki ērti nokļūtu svētkos un saglabātu jaukas atmiņas par prieku, kas pavada ceļā no mājām līdz Mežaparka Lielajai estrādei, un izbaudītu arī patīkamo nogurumu, kas pārņem mājupceļā. Gadu laikā tūkstošiem dalībnieku ir apmeklējuši Circle K stacijas, lai atvēsinātos, atspirdzinātos un uzlādētos. Arī šogad visas 76 pilna servisa stacijas ir gatavas uzņemt gan svētku dalībniekus, gan autobusu šoferiņus, kas ne tikai izvadā svētku dalībniekus, bet arī palīdz, kā vien var – pat slēptākajos autobusu nodalījumos glabā rezerves bikšu pogas. Šogad Circle K degvielas uzpildes stacijās ir īpašas tematiskās Dziesmusvētku krūzītes karstajiem dzērieniem, īpaši piedāvājumi, kā arī dažādas akcijas un pārsteigumi.

AS Wess

Autorizētais Toyota un Lexus dileris. Toyota šajos svētkos nodrošina automašīnas un mikroautobusus ceļā uz skatēm un svētku norises vietām. Īpašos automobiļos svētku gājienā brauks virsvadītāji un virsdiriģenti. Šogad skates notika visos Latvijas reģionos, un, lai novērtētu dalībnieku sniegumu, kopējais žūrijas komisijas locekļu nobrauktais kilometru skaits bija gandrīz 20 tūkstoši. Wess ir viens no lielākajiem autozāres uzņēmumiem tīkliem Latvijā, dibināts jau 1991. gadā. Wess ir pilnībā vietējā kapitāla uzņēmums, kas atzīts par vienu no desmit zaļākajiem Latvijā.

Laima

SIA Orkla Confectionery & Snacks Latvija

Šajos svētkos Laima nodrošina saldumu grozus finālkonkursu laureātiem, savu produkciju preses konferencēm un pasākumu darba grupām, kā arī reprezentācijas pasākumiem. Laima ir pazīstamākais saldumu zīmols Baltijā, kurš apvieno visas Latvijas saldumu rūpniecības vēsturi vairāku gadsimtu garumā. Laimas stāsts ir arī par mīlestību, jo tā pasauli padara laimīgāku. Jo vairāk mīlestības dodam, jo vairāk saņemam. Tikai daloties mīlestībā, mēs kļūstam bagāti un laimes enerģijas piepildīti. Mīlestība ir lielākā Laimas šokolādes vērtība, tās neatkārtojamās garšas un smaržas galvenais noslēpums. Svarīgajos dzīves brīžos Laimas saldumi palīdz izvēlēties mīlestību, kas atver durvis ceļā uz laimi. Lai tā plūst arī Dziesmu un Deju svētkos!

AS Conexus Baltic Grid

Viens no svarīgākajiem notikumiem svētku dalībniekiem ir fināla konkursi, kur labākos izvēlas starptautiska žūrija. Uzvara konkursā dalībniekiem ir augstākais un prestižākais novērtējums. Labākie no labākajiem tiek izraudzīti starp korim, deju kolektīviem, pūtēju orķestriem, vokālajiem un koklētāju ansambļiem, kā arī lietišķās mākslas jomā; tiek izcelti arī spožākie starp mazākumtautību kolektīviem. Katras nozares labākais kolektīvs saņem Dziesmu un deju svētku Lielo balvu – simbolisku goda zīmi un naudas balvu, kas ir apliecinājums kolektīva izcilībai un nozīmīgs praktisks atbalsts tā darbības nodrošināšanai. Atbalstot svētku tradīciju sveikt labākos kolektīvus, *Conexus Baltic Grid*, kas ir vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, sniedz finansiālu pienesumu kopējam balvu fondam.

AS Lido

Lido šogad pirmo reizi nodrošina maltīti tūkstoš brīvprātīgajiem visu svētku laikā. Tāpat kā svētkos, arī ikdienā *Lido* rūpējas par liksmu noskaņu restorānos. Arī *Lido* kolektīva darbinieku vidū ir kaislīgi dejojāji un dziedātāji. *Lido* vienmēr ir bijis un būs vieta, kur tiek godinātas latviskās tradīcijas. Dibināts 1987. gadā, *Lido* bija pirmais Latvijā, kas ieviesa tam raksturīgo tautisko interjeru, mēbeļu dizainu un tautiskās tradīcijās stilizētus tērpus darbiniekiem. Taču visam pāri uzņēmums iestājas par to, kas ir īsts. Par to, kas no dabas nācis. Pilnvērtīgs ēdiens, kas gatavots tā, lai saglabātu labāko katrā produktā – īstu, svaigu un latvisku.

AS Latvijas Finieris

Latvijas Finieris dāvina 8410 meijas svētku pasākumu noformējumam. Uzņēmums atbalsta kultūras attīstību un sabiedrības vienotību veicinošas idejas. Viens no būtiskākajiem valsts augšupejas nosacījumiem ir skaidra pilsoniskā pašapziņa un sabiedrību vienojošu vērtību apzināšanās. Valstij uzticīgas nācīgas nostāja sākas ar

bagātu kultūru. Tā vieno cilvēkus un rada atskaites punktus vērtību veidošanā.

Latvijas Finieris ir lepns par iespēju nest Latvijas vārdu pasaulē – uzņēmums ir attīstījies par starptautisku concernu ar ražošanas uzņēmumiem Latvijā, Lietuvā, Igaunijā un Somijā un produkciju pārdod vairāk nekā 60 valstīs.

SIA KPMG Baltics

KPMG Latvijā svētku organizatoriem sniedz profesionālās zināšanas un konsultācijas par datu aizsardzības jautājumiem Vispārīgās datu aizsardzības regulas kontekstā. *KPMG* ir globāls profesionālu pakalpojumu tīkls, kas sniedz revīzijas, nodokļu un biznesa konsultāciju pakalpojumus. *KPMG* Latvijā dalībfirmas kolektīvā ir ne viens vien dejojājs un dziedātājs, kas piedalīsies šajos svētkos. Lielākā daļa – kā dejojāji, bet vērā ņemams skaits ir arī kā dziedātāji dažādos koros.

KPMG ir globāls profesionālu pakalpojumu uzņēmums, kas sniedz revīzijas, nodokļu un biznesa konsultāciju pakalpojumus. *KPMG* darbojas 154 valstīs, un *KPMG* dalībfirmās visā pasaulē strādā vairāk nekā 200 tūkstoši profesionāļi.

SIA Latvijas aptieka

Latvijas aptiekai, kuras tīkla aptiekas ar mūsu valsts vārdu uz košām zilzaļām izkārtnēm atrodas visos Latvijas novados, šie ir tikai otrie Dziesmusvētki, tomēr uzņēmumam ir cieša saikne ar šo pasākumu un tā dalībniekiem. *Latvijas aptiekas* darbinieki šajos svētkos būs ne tikai skatītāji, bet arī dalībnieku rindās, un daži no mums Dziesmusvētkos piedalās jau vairāk nekā 30 gadu! *Latvijas aptieka* par svētku dalībniekiem ir parūpējusies īpaši – katram ir nodrošinātas šim nozīmīgajam laikam pirmās nepieciešamības preces: mitrās roku salvetes, Latvijā ražots krēms, lai palutinātu nogurušās kājas, kā arī ūdensnecaurļaidīgi plāksteri. Īpaša velte – dāvanu karte, kuru līdz 30. septembrim var izmantot jebkurā šī aptieku tīkla farmācijas iestādē.

AS Pasažieru vilciens

Lai nodrošinātu ātru, drošu un patīkamu pārvietošanos, *Pasažieru vilciens* Dziesmusvētku dalībniekiem piešķir atlaidi vilciena biļetēm braucieniem Rīgā un Pierīgā no 30. jūnija līdz 9. jūlijam.

Svētkos piedalīsies arī uzņēmuma darbinieki – dejojāji jauniešu kolektīvā un senioru grupā, pūtēju orķestra dalībnieki un kora dziedātāji. Pirms desmit gadiem tika izveidots dzelzceļa nozarē strādājošo vidējās paaudzes deju kolektīvs *Bānītis*. *AS Pasažieru vilciens* ir patstāvīgs valsts uzņēmums, vienīgais iekšzemes sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs, kas pārvadā pasažierus četrās elektrovilcieniem un piecās dīzeļvilcieniem līnijās Latvijā.

SIA Rīgas karte

Rīgas karte, Rīgas satiksmes un Conduent France kopuzņēmums, Latvijā darbojas kopš 2008. gada un uztur *Rīgas satiksmes* elektroniskās biļetes maksājumu sistēmu. Dziesmusvētku dalībnieka karte, līdzīgi kā Rīgas transporta karte, būs daudzfunkcionāla – tā kalpos gan kā dalībnieka identifikācijas dokuments, gan arī kā dalībnieka ikdienas neatņemama sastāvdaļa. Ar karti bez maksas var izmantot Rīgas sabiedrisko transportu, saņemot ēdināšanas pakalpojumus svētku norises vietās, iekļūt mēģinājumā un koncertu vietās, jo katrā dalībnieka kartē ir iestrādāts unikāls elektronisks čips. *Rīgas karte* nodrošina ne tikai šīs kartes ražošanu, bet visas saistītās infrastruktūras uzbūvi un tehnisko nodrošinājumu.

ecobaltia | VIDE

AS Eco Baltia grupa

Eco Baltia grupas uzņēmumi – *Latvijas Zaļais punkts* un *Eco Baltia vide* – pirmo reizi rūpējas, lai Dziesmusvētku dalībniekiem un viesiem ir iespēja ērti un saprotami šķīrot atkritumus. Viss, kas tiks sašķīrots, tiks nogādāts pārstrādes rūpnīcās, lai izlietotās PET pudeles, skārdenes un papīra iepakojumi piedzīvotu jaunu un jēgpilnu dzīvi.

Savukārt *Eco Baltia vide* rūpējas, lai svētku norises vietas būtu sakoptas un katru dienu dalībniekus un viesus sagaidītu tīra vide. Tā sākas no mums katra, no tā, ko iegādājāmie un kur pēc tam liekam iepakojumam, kas vairs nav vajadzīgs.

SIA DHL Latvia

DHL Express šajos svētkos ir sūtījumu piegādes partneris. DHL Express, DHL Latvia struktūrvienība, ietilpst *Deutsche Post DHL* grupā – pasaules vadošajā loģistikas un starptautiskā kurjerpasta uzņēmumā. Nemitīgi attīstoties un pilnveidojot tīklu, DHL Express ir spējīgs nodrošināt ātrākos aviosūtījumus un drošākos sauszemes pakalpojumus, kuru iespējamie maršruti kopumā aptver vairāk nekā 220 valstis un teritorijas ar vairāk nekā 120 tūkstošiem galamērķu.

AS Latvijas Pasts

Latvijas Pasta meitasuzņēmums *Mailmaster* nodrošina Dziesmu un deju svētku avižu sagatavošanu piegādei, savukārt *Latvijas Pasta Eksprespasts* nodrošina svētku avižu piegādi ikvienā Latvijas novadā. Ar Dziesmu svētku tradīciju *Latvijas Pastam* ir īpaša saikne – vairākkārt ir izdotas tai veltītas pastmarkas. Īpašs ir 2018. gads, kad, pabeidzot desmit gadu garumā ilgušo Latvijas valsts simtgades sērijas izdošanu, tās noslēdzošā pastmarka godina tieši Dziesmusvētku tradīciju un tās izcilākos dalībniekus. Turklāt šovasar Mežaparka Lielajā estrādē ar savām balsīm kopkori stiprinās arī *Latvijas Pasta* koris *Dziesmu pasts* 40 dziedātāju sastāvā. *Latvijas Pasts* ir viens no lielākajiem loģistikas uzņēmumiem valstī un lielākais sūtījumu piegādātājs, nodrošinot ap 90 miljoniem sūtījumu piegādi gadā.

AS Antalis

Antalis šogad svin 25 gadu jubileju, un šo gadu laikā ir realizēti simtiem pasākumu ar uzņēmuma iesaistīšanos – atbalstīt Latvijai nozīmīgus kultūras un mākslas projektus *Antalis* ir gods, atbildība un prieks. Esam lepnī

un gandarīti, ka Dziesmusvētku stāsti un nošu raksti ir uzticēti papīram un materiāliem no kompānijas piedāvājuma klāsta. *Antalis Latvija* komanda sirdi ir kopā ar svētku organizatoriem, koristu un dejojāšu tūkstošiem.

Radisson Blu

Radisson Blu Ridzene Hotel šajos svētkos ir mediju preses centra mājvieta. Viesnīcu tīkls nodrošina telpas informatīvajiem svētku pasākumiem. *Radisson Blu* ir vadošais Eiropas augstās klases viesnīcu zīmols ar 186 viesnīcām un 45 tūkstošiem istabu nozīmīgākajos tūrisma galamērķos. Kopš 2010. gada *Radisson Blu* zilbaltais uzraksts rotā arī četru viesnīcu fasādi Rīgā – *Radisson Blu Latvija Conference & SPA Hotel*, *Radisson Blu Elizabete Hotel*, *Radisson Blu Ridzene Hotel* un *Radisson Blu Daugava Hotel*.

Hotel Bergs

Rīgas piecvaigžņu dizaina viesnīca *Berga* bazārā nodrošina telpas Dziesmu un deju svētku informatīvajiem pasākumiem. Interesanti, ka *Kristaps Bergs* (dz. Kalniņš), sākotnējais *Berga* bazāra īpašnieks, savulaik iesaistījās II un III Latvīšu dziesmu svētku organizēšanā, vismaz tūkstoš dziedātājiem palīdzot ar izmitināšanu savos jaunuzceltajos namos, nodrošinot tiem tīras un izremontētas telpas, salmu gulvietas, iespēju nomazgāties un iestiprināties ar alu. Atmiņās par šo notikumu *Kristaps Bergs* 1894. gada izdotajā bazāra kalendārā raksta: "1888. gadā biju ar būves darbiem jau tik tālu, ka trešajos Latvīšu dziedamos svētkos 800 dziedātājiem varēju dot mitekli jaunā bazāra telpās, un dažs labs no jums, cien. Lasītāja un cien. Lasītājs, atminēsies, cik mundri un jauki toreiz nodzīvojām." Viesnīca *Hotel Bergs* ir vienīgā prestiža alianses *Small Luxury Hotels of the World* pārstāve Latvijā kopš 2008. gada.

GALERIJA CENTRS

T/c Galerija Centrs

Tirdzniecības centrs *Galerija Centrs* ir atbalstījis Dziesmusvētku pasākumus jau vairākkārt, galvenokārt kļūstot par mājvietu skaistām Dziesmusvētku izstādēm un citiem sarīkojumiem. Arī šovasar *Galerijas Centrs* telpās un skatlogos izvietota ar svētkiem saistīta informācija. Ekā, kurā atrodas tirdzniecības centrs, pārdošana un pirkšana noris jau kopš 1938. gada – sākotnēji te atradās Armijas ekonomiskais veikals. Centrā saglabātas arī vēsturiskās liecības, kas ļauj izjust *Galerijas Centrs* unikālo arhitektūru kā neatņemamu *Vecrīgas* elegances daļu. Savukārt interjers atspoguļo vēsturisko pieredzi un tradīcijas savienojumā ar niansētu izpratni par galvaspilsētas kultūru, cilvēkiem, gaumi un eleganci. Šim vērtībām saplūstot, veidojas centra vēsturiski unikāla vide, kas caurausta ar pasaules modē atzītiem zīmoliem.

SIA Kafe Serviss

Uzņēmums savas pastāvēšanas vēsturē (tas dibināts 1998. gadā) pieredzējis četrus *Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkus*. Šajos svētkos *Kafe Serviss* atbalsta dalībniekus un organizatorus, modinot tos agros rītos ar krūzi gardas kafijas un neļaujot zaudēt možumu vēlos vakaru koncertos visu svētku laikā. *Sniegt* atbalstu dalībniekiem un rīkotājiem ir pienākums, par kura izpildi *Kafe Serviss* jūtas ļoti lepnis.

SIA Zaļā bāze

Jau otros Dziesmusvētkus *Zaļā bāze* gadā par ziedu pušķiem, veido floristikas kompozīcijas un noformē svētku skatuves. Galvenie darbi sākas tikai dienu pirms svētkiem, kad floristi gatavo kompozīcijas, pušķus, vītnes, vainagus un skatuves noformējumu. Lai ziedi gan noformējumā, gan pušķos būtu svaigi, jāstrādā arī naktī, lai viss ir gatavs tikai īsi pirms svīnīgā pasākuma. Dziesmusvētku pušķošanas darbos iesaistīti visi desmit *Zaļās bāzes* veikalu floristi, un svētkus viņi vēro tikai televizora ekrānā.

Eva Juhņēviča,

XXVI Vīspārējo latviešu Dziesmu un
XVI Deju svētku izpilddirektore

Dziesmusvētki, vai mēs to apzināties vai ne, vēlamies to vai ne, tiecamies uz to vai ne, ir kļuvuši par mūsu dzīves rita sastāvdaļu: ik pēc pieciem gadiem mūsu patriotisma un jaudīgas enerģijas pulss kļūst straujāks un spēcīgāks, aizgūtnēm ģenerējot spēku nākamajiem pieciem. Un nesajust, nesadzirdēt, nesaredzēt to ir neiespējami – agrāk vai vēlāk šajā procesā tiek iesaistīts ikviens: dalībnieki, viņu ģimenes un draugi, rīkotāji, skatītāji, garāmgājēji un vienkārši ziņkārīgie, tie, kas ignorē, un tie, kas no sirds iesaistās. Svētku komandu kā aizraujošā zinātniskā pētījumā var skatīt palielinājumā un pamazinājumā, kā vien tīk, bet rezultāts vienmēr

būs viens – cilvēks. No kopības uz indivīdu, un no indivīda uz kopību. No 43000 dalībnieku kopas, kas kā rudzulauks tiecas uz augšu un līgojas vienā ritmā, vēja plūsmas iekustināts, līdz katram brīvprātīgajam, policistam, teritorijas uzkopējam. No sievas, kas izgludina kreklu un saliek sviestmaizes tālam ceļam uz Rīgu, un vīra, kurš paliek māju un saimniecību pieskatīt, līdz elpu aizraujošam koptorim, kopdejai un kopskaņai.

Lai tas viss reizi piecos gados notiktu, vairāku gadu garumā strādā *neredzamā fronte* – rīkotāju komanda, kurai jāaptver zināmais un nezināmais, jāpaveic arī tas, no kā *acis nobijās*. No maza desmit cilvēku kodola līdz teju divsimt profesionāļu pulkam, iesaistīto organizāciju un uzņēmumu desmitiem. No vīzijām, kas piefiksētas datorrakstā, līdz norišu vietu iekārtojumaam un katrai maltītei. Un visiem jāstrādā kā precīzam mehānismam, kur katram sava atbildība un reizē arī spēja saskatīt gala rezultātu – noslēguma koncerta beigu akordus un līksmās sadziedāšanās nakts pārtapšanu rītausmā. Līdz brīdim, kad mēs visi sirdī sajūtīsim jaunu spēku un ar prieku nodomāsim – tas viss bija tā vērts!

Un būs nākamie pieci gadi – un tad vēl un vēl. Un ik reizi visu izšķirs un visu veidos katrs atsevišķi un visi kopā. Paldies visiem, kas darīja un radīja no sirds!

Dziesmu un deju svētku padome

Dace Melbārde,
kultūras ministre un
padomes priekšsēdētāja

Kārlis Šadurskis,
izglītības un zinātnes ministrs

Dana Reizniece-Ozola,
finanšu ministre

Inguna Rībena,
Saeimas deputāte, Izglītības,
kultūras un zinātnes
komisijas pārstāve

Nils Ušakovs,
Rīgas domes priekšsēdētājs

Egita Kazeka,
Valsts prezidenta kancelejas
vadītāja vietniece

Guntis Kaminskis, Latvijas
Pašvaldību savienības vadītājs

Baiba Moļņika, Apvienoto
Nāciju Izglītības, zinātnes un
kultūras organizācijas (UNESCO)
Latvijas Nacionālās komisijas
ģenerālsēkretāre

Kaspars Ādamsons,
koru nozares pārstāvis

Romāns Vanags,
koru nozares pārstāvis

Indra Ozoliņa,
deju nozares pārstāve

Zanda Mūrniece,
deju nozares pārstāve

Guntis Kumačevs, pūtēju
orķestru nozares pārstāvis

Baiba Vaivare,
tautas lietišķās mākslas
nozares pārstāve

Kristīne Ojala, tautas
mūzikas nozares pārstāve

Dina Liepa, tradicionālās
kultūras nozares pārstāve

Selga Mence, profesionālās
mūzikas nozares pārstāve

Dace Jurka, pašvaldību
kultūras centru pārstāve

Mārīte Puriņa, nevalstisko
organizāciju pārstāve

Dziesmu un deju svētku mākslinieciskā padome

Romāns Vanags, koru nozares pārstāvis un padomes priekšsēdētājs

Kaspars Ādamsons, koru nozares pārstāvis

Indra Ozoliņa, deju nozares pārstāve

Zanda Mūrniece, deju nozares pārstāve

Guntis Kumačevs, pūtēju orķestru nozares pārstāvis

Baiba Vaivare, tautas lietišķās mākslas nozares pārstāve

Kristīne Ojala, tautas mūzikas nozares pārstāve

Dina Liepa, tradicionālās kultūras nozares pārstāve

Selga Mence, profesionālās mūzikas nozares pārstāve

Dace Jurka, pašvaldību kultūras centru pārstāve

Mārīte Puriņa, nevalstisko organizāciju pārstāve

Rīcības komiteja

Dace Melbārde, komitejas priekšsēdētāja

Ingūna Aire, Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece

Dace Vilsone, Kultūras ministrijas valsts sekretāre

Eiženija Aldermane, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja

Aleksejs Baranovs, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Operatīvās vadības centra vadītājs

Agra Bērziņa, Valsts izglītības satura centra vadītāja vietniece, Interesešu izglītības un tālākizglītības departamenta direktore

Biruta Kleina, Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta direktora vietniece

Inga Krastiņa, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Bērnu tiesību aizsardzības departamenta direktore

Dzintars Mozgīsis, Slimību profilakses un kontroles centra direktora vietnieks sabiedrības veselības un profilakses jautājumos

Signe Pujāte, Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore

Juris Radzēvičs, Rīgas pilsētas izpilddirektors
Līga Šulca, Finanšu ministrijas Budžeta departamenta Izglītības, zinātnes, kultūras un sporta finansēšanas nodaļas vadītāja

Aija Iesalniece, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra biroja vadītāja

Ināra Dundure, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece

Ernests Zavadskis, Pārtikas un veterinārā dienesta Pārtikas uzraudzības departamenta direktors

Dace Ķezbere, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes priekšsēdētāja

Dziesmusvētku organizatoriskā komanda

Aiga Vasijevska, Latvijas Nacionālā kultūras centra ārvalstu latviešu un mazākumtautību kolektīvu eksperte

Aija Freija, reklāmas un mārketinga projektu vadītāja

Aivars Gailis, Latvijas Nacionālā kultūras centra Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas vadītājs

Aleksejs Busarovs, drošības un sabiedriskās kārtības eksperta asistents

Anda Spūle, Latvijas Nacionālā kultūras centra grāmatvede

Anita Kleinberga, Latvijas Nacionālā kultūras centra juriste

Armīns Urbergs, drukas materiālu tehniskās realizācijas koordinators

Artūrs Ģeģeris, informācijas centru vadītājs

Astrīda Ķēniņa, Latvijas Nacionālā kultūras centra pūtēju orķestru eksperte

Brigita Stroda, ārvalstu mediju koordinatore

Dace Grante, pasākumu projektu vadītāju asistente

Dace Jaunkalne-Kapustāne, Latvijas Nacionālā kultūras centra juriste

Dace Lēgere, elektroniskās reģistrācijas sistēmas koordinatores asistente

Dace Vilne, Latvijas Nacionālā kultūras centra amatierteātru mākslas eksperte

Daiga Livčāne, brīvprātīgo koordinatore

Dita Pfeifere, pieņemšanu un apbalvošanas koordinatore

Dita Zvirbule, Latvijas Nacionālā kultūras centra deju nozares ekspertes asistente

Džoanna Kota, pasākumu projektu vadītāja

Edijs Majors, *dziesmusvetki.lv* izstrādātājs

Elizabete Vētra, sadarbības projektu vadītāja

Elīna Meiere, sociālo mediju projektu vadītāja

Evija Ķēniņa, protokola eksperte

Evita Kļaviņa, informācijas centru vadītāja

Gatis Mūrnieks, ārējās komunikācijas radošais direktors

Gita Lancere, Latvijas Nacionālā kultūras centra folkloras eksperte

Ieva Irbina, elektroniskās reģistrācijas sistēmas koordinatore

Ilmārs Pumpurs, Latvijas Nacionālā kultūras centra tautas mūzikas eksperts

Ilze Cimoška, ārējās komunikācijas vizuālo materiālu maketētāja

Ina Baravika, Latvijas Nacionālā kultūras centra grāmatvede

Inese Sikсна, dalībnieku ēdināšanas koordinatore

Inga Vasijeva, sabiedrisko attiecību vadītāja

Inga Ziedīņa-Lagzdona, pašvaldību koordinatore

Konstantīns Rubīns, drošības un sabiedriskās kārtības eksperts

Kristians Rukuts, ārējās komunikācijas vizuālo materiālu mākslinieks

Lauris Goss, Latvijas Nacionālā kultūras centra koru un vokālās mākslas eksperts

Lāsma Znotiņa, Expo koordinatore

Linda Andersone, tirdzniecības koordinatore

Linda Ertmane, Latvijas Nacionālā kultūras centra sabiedrisko attiecību speciāliste

Linda Rubena, Latvijas Nacionālā kultūras centra tautas lietišķās mākslas eksperte

Līva Čudere, sadarbības projektu vadītāja

Līva Jēgere, sadarbības projektu vadītāja

Ļena Ferstere, pasākumu noriņu vietu ārējā noformējuma koordinatore

Mareks Ķerpis, tehniskās drošības eksperts

Marita Gludiņa, Latvijas Nacionālā kultūras centra referente

SVĒTKU RĪKOTĀJI

Maruta Alpa, Latvijas Nacionālā kultūras centra deju mākslas eksperte

Mārcis Gulbis, pasākumu tehniskais direktors

Mārtiņš Radels, transporta koordinators

Miķelis Baštiks, vizuālās identitātes autors

Monta Cimdiņa, Latvijas Nacionālā kultūras centra biroja administratore

Monta Tīgere, brīvprātīgo darba koordinatore

Nauris Lazdāns, ūdens sadales koordinators

Santa Pētersone, pasākumu projektu vadītāja

Signe Pujāte, Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore

Zanda Lauva, transporta koordinatore

Zane Grundiņa-Arāja, suvenīru projekta vadītāja

Valdis Voins, operatīvās vadības grupas vadītājs

Dziesmusvētku pasākumu radošās un organizatoriskās grupas

KONKURSI

Koru konkursa pusfināli un konkursa fināls *Dziesmu kari*

Jana Krieva, projekta vadītāja

Koru konkursa pusfinālu žūrija:

Māris Sirmais, Sigvards Kļava,
Andris Veismanis, Jānis Erenštreits,
Rihards Dubra

Koru konkursa fināls *Dziesmu kari*

Fināla starptautiskā žūrija: Mārtiņš Ozoliņš, Sigvards Kļava, Selga Mence, Uģis Prauliņš, Vāclavs Augustins (Lietuva), Kari Turunens (Somija), Risto Josts (Igaunija)

Deju konkursa fināls

Fināla starptautiskā žūrija: Gunta Bāliņa, Rita Spalva, Jūrate Sodyte-Bradauskiene (Lietuva), Jelena Ščerbakova (Krievija), Oļegs Kopijevskis (Ukraina), Pauls Bobkovs (Igaunija), Petri Kauppinens (Somija)
Zanda Mūrniece, projekta vadītāja

Vokālo ansambļu konkursa fināls

Fināla starptautiskā žūrija: Andris Sējāns, Guntars Prānis, Selga Mence, Vītauts Miškinis (Lietuva), Mortens Jansons (Zviedrija)

Sandra Šmite, projekta vadītāja

Pūtēju orķestru konkurss

Fināla starptautiskā žūrija: Guntis Kumačevs, Andris Vecumnieks, Timo Kotilainens (Somija), Andreja Šolara (Slovēnija), Daiņus Pavijonis (Lietuva)

Astrīda Ķēniņa, projekta vadītāja

Koklētāju ansambļu konkurss

Fināla starptautiskā žūrija: Valdis Butāns, Aldis Liepiņš, Ilze Žvarte, Linda Kūla, Aiste Bružaite (Lietuva)

Ilmārs Pumpurs, projekta vadītājs

DZIESMUSVĒTKU ATKLĀŠANAS PASĀKUMI

Dziesmu un deju svētku karogu cildināšana

Līva Čudere, projekta vadītāja

Virsdiriģentu un virsvadītāju godināšana

Kitija Riekstiņa, producete

Kārlis Anitens, režisors

Agita Ikauniece-Rimšēviča, mākslinieciskā vadītāja

Svētku dalībnieku gājiens

Viesturs Meikšāns, režisors

Guntis Ērglis-Lācis, producers

Reinis Druvietis, koordinators

Elīna Gilnere, projekta vadītāja

Līva Čudere, projekta vadītāja

Sandija Martinsona, projekta vadītāja

Atklāšanas koncerts svētku dalībniekiem

Viesturs Meikšāns, režisors

Kārlis Lācis, muzikālais vadītājs

Jānis Ozols, muzikālais vadītājs

Miķelis Šķila, scenogrāfs

Guntis Ērglis-Lācis, producers

Līva Čudere, projekta vadītāja

Sandija Martinsona, projekta vadītāja

KORU NOZARES KONCERTI UN PASĀKUMI

Garīgās mūzikas koncerts *ES esmu...*

Guntars Prānis, mākslinieciskais vadītājs

Kaspars Milaševičs, projekta vadītājs

Bērnu un jauniešu vokālo ansambļu koncerts

Antra Strikaite, mākslinieciskā vadītāja

Senioru koru koncerts *Margodama saule lēca*

Daiga Galeja, mākslinieciskā vadītāja

Bruno Cabulis, mākslinieciskais vadītājs

Inga Krišāne, režisore

Mārtiņš Porters, skaņu režisors

Jānis Sniķeris, gaismu mākslinieks

Ingmārs Strazdiņš, videomākslinieks

Elena Zapiterskaja, videomāksliniece

Jānis Vitkovskis, tehniskais producers

Iveta Ārgale, projekta vadītāja

Kārlis Anitens, projekta vadītājs

Ārvalstu latviešu koru koncerts *Cilvēks. Mūžs. Skan!*

Antra Baltmane, režisore

Ilmārs Millers, mākslinieciskais vadītājs

Vizma Makšiņa, mākslinieciskā vadītāja

Lilija Zobens, mākslinieciskā vadītāja

Mārtiņš Porters, skaņu režisors

Jānis Sniķeris, gaismu mākslinieks

Ingmārs Strazdiņš, videomākslinieks

Elena Zapiterskaja, videomāksliniece

Jānis Vitkovskis, tehniskais producers

Inguna Grietiņa-Dārziņa, projekta vadītāja

Latviešu vokālsimfoniskās mūzikas koncerts

Mārtiņš Ozoliņš, mākslinieciskais vadītājs
 Dāvis Šimanis, režisors un videomākslinieks
 Ivars Noviks, scenogrāfs
 Mārtiņš Feldmanis, gaismu mākslinieks
 Gustavs Ērenpreiss, skaņu režisors
 Mārcis Gulbis, producents
 Indra Lūkina, projekta vadītāja

Noslēguma koncerts *Zvaigžņu ceļā*

Mārtiņš Klišāns, mākslinieciskais vadītājs
 Uģis Brikmāns, režisors
 Aigars Ozoliņš, scenogrāfs
 Māris Kalve, videomākslinieks
 Evija Dāboliņa, tērpu māksliniece
 Orests Silabriedis, scenārija autors, redaktors
 Andris Ūze, skaņu režisors
 Normunds Slava, skaņu režisors
 Normunds Bļasāns, gaismu mākslinieks
 Līva Medne, režisora asistente
 Anta Priedīte, režisora asistente
 Jānis Baltiņš, koru plūsmas vadītājs
 Ilmārs Millers, koru plūsmas koordinētājs
 Rihards Zariņš, koru plūsmas koordinētājs
 Dagmāra Bārbale, deju kolektīvu koordinētāja
 Ģirts Majors, producents
 Andis Zusts, producents
 Jānis Žagariņš, projekta vadītājs
 Kristīne Zolotorenko, projekta vadītāja

Sadziedāšanās nakts

Jānis Ozols, mākslinieciskais vadītājs
 Juris Vaivods, mākslinieciskais vadītājs
 Līga Štrausa, projekta vadītāja

MAZĀKUMTAUTĪBU KONCERTI UN PASĀKUMI**Mazākumtautību kolektīvu koncerts *Pa saulei***

Juris Jonelis, režisors
 Kristīne Kārkle-Kalniņa, muzikālā vadītāja

Marija Ulmane, scenogrāfe
 Egils Kupčs, gaismu mākslinieks
 Einārs Cintiņš, skaņu režisors
 Viktors Keino, videomākslinieks
 Linda Vaškevica-Veita, skatuves koordinatore
 Monta Brūvere, projekta vadītāja
 Lelde Kristiāna Vozņesenska, projekta vadītājas asistente

Mazākumtautību kolektīvu garīgās mūzikas koncerts

Juris Jonelis, režisors
 Monta Brūvere, projekta vadītāja
 Lelde Kristiāna Vozņesenska, projekta koordinatore

Ārvalstu vieskolektīvu koncerti

Anna Rudzīte, projekta vadītāja

Dziesminieku diena *Austraskoks*

Anna Rudzīte, projekta vadītāja

KOKĻU UN TAUTAS MŪZIKAS NOZARES KONCERTI UN PASĀKUMI**Tautas mūzikas koncerts *Visas manas greznas dziesmas***

Ivars Cinkuss, mākslinieciskais vadītājs
 Zane Šmite, mākslinieciskā vadītāja
 Inga Tropa, režisore
 Ēriks Kibermanis, projekta vadītājs

Kokļu mūzikas koncertuzvedums *Štīgo brālīti! Štīgo māsiņ!*

Iveta Tauriņa, mākslinieciskā vadītāja
 Dzintra Tauniņa, mākslinieciskā vadītāja
 Edgars Niklasons, dramaturgs un režisors
 Sintija Jēkabsone, scenogrāfe
 Alise Putniņa, horeogrāfe
 Lelde Prūse, projekta vadītāja

Kokļu mūzikas nakts koncerts *Skaņu raksti*

Anda Eglīte, mākslinieciskā vadītāja
 Teiksmā Jansone, projekta vadītāja

Kapelu maratons

Ilmārs Pumpurs, mākslinieciskais vadītājs
 Edīte Husare, režisore
 Dāvis Jurka, tehnikais producents
 Sandra Lipska, projekta vadītāja

VOKĀLO ANSAMBLŪ KONCERTI UN PASĀKUMI**Vokālo ansambļu garīgās mūzikas koncerts *Tev tuvumā***

Antra Dreģe, mākslinieciskā vadītāja
 Zane Kreicberga, režisore
 Oskars Dreģis, scenogrāfs
 Arturs Dzirne, gaismu mākslinieks
 Ilze Dimza, projekta vadītāja

Vokālo ansambļu koncerts *Laiku viju gredzenā*

Dita Tomšone, mākslinieciskā vadītāja
 Didzis Eglītis, režisors un scenogrāfs
 Liene Vitola, projekta vadītāja

Bērnu vokālo ansambļu muzikāls uzvedums *Vilkam āda dvēselīt'*

Sanita Sējāne, mākslinieciskā vadītāja un projekta vadītāja
 Inga Cipe, režisore
 Didzis Jaunzems, scenogrāfs
 Mārtiņš Feldmanis, gaismu mākslinieks
 Artūrs Sedriks, skaņu režisors
 Laura Grinberga, projekta vadītāja

Vokālo ansambļu ielu koncerti

Sanita Sējāne, mākslinieciskā vadītāja
 Dita Tomšone, projekta vadītāja

AMATIERTĒTRU NOZARES PASĀKUMI**Amatierteātru izrādes – *Ādolfa Alunāna lugas***

Dāvis Jurka, tehnikais producents
 Dace Vilne, projekta vadītāja

SVĒTKU RĪKOTĀJI

Latvijas amatiereteātru izrādes

Dace Vilne, projekta vadītāja

DEJU NOZARES KONCERTI UN PASĀKUMI

Deju koncerts *Vēl simts gadu dejai*

Gunta Skuja, mākslinieciskā vadītāja

Ināra Slucka, režisore

Aigars Ozoliņš, scenogrāfs

Māris Kalve, videomākslinieks

Oskars Timbars, gaismu mākslinieks

Arvids Barānovs, videooperators

Aleksandrs Grebņevs, videooperators

Mārcis Gulbis, producers

Asnate Siliņa, projekta vadītāja

Ārvalstu latviešu deju un folkloras koncerts *Cilvēks. Mūžs. Dimd!*

Antra Baltmane, režisore

Jolanta Strazdiņa, deju nozares
mākslinieciskā vadītāja

Laura Šmideberga, folkloras nozares
mākslinieciskā vadītāja

Selga Apse, deju nozares
mākslinieciskā vadītāja

Inguna Grietiņa-Dārziņa, projekta vadītāja

Deju lieluzvedums *Māras zeme*

Jānis Ērglis, mākslinieciskais vadītājs,
konceptijas autors

Jānis Purviņš, mākslinieciskais vadītājs,
konceptijas autors

Elmārs Senkovs, režisors, konceptijas autors

Reinis Suhanovs, scenogrāfs,
konceptijas autors

Ieva Struka, libreta autore, uzveduma
līdzautore

Evija Dāboliņa, tērpu māksliniece

Oskars Pauliņš, gaismu mākslinieks

Daina Kraukle, rakstu un zīmju konsultante

Mārcis Gulbis, producers

Maruta Alpa, projekta vadītāja

PŪTĒJU ORĶESTRU NOZARES KONCERTI UN PASĀKUMI

Pūtēju orķestru latviešu mūzikas koncerts *Pieskāriens laikam*

Guntis Kumačevs, projekta vadītājs

Pūtēju orķestru koncerti baznīcās

Māra Zandersone, projekta vadītāja

Pūtēju orķestru Dižkoncerts

Jānis Puriņš, mākslinieciskais vadītājs

Juris Jonelis, režisors

Lilija Lipore, horeogrāfe

Mārtiņš Porters, skaņu režisors

Jānis Sņiķeris, gaismu režisors

Jānis Vitkovskis, tehniskais producers

Astrīda Ķēniņa, projekta vadītāja

Kārlis Anitens, projekta vadītājs

ĀRVALSTU LATVIEŠU DIENA

Konference un kamerģimnāzijas koncerts

Juris Ķeniņš, kamerģimnāzijas
nozares pārstāvis

Līga Ejups, izstādes *Pasaules latvieši*
dziesmu un deju svētkos veidotāja

Inguna Grietiņa-Dārziņa,
projekta vadītāja

TAUTAS LIETIŠĶĀS MĀKSLAS PASĀKUMI

Tautas lietišķās mākslas izstāde *Radīprieks*

Konceptijas autori: *DD Studio*,
Jānis Mitrēvics, Miks Mitrēvics, Dāvids
Mitrēvics, Ilze Zīgerte, Artis Svece

Ilze Zīgerte, projekta vadītāja

Amatu meistarų gadatirgus

Dace Jurka, amatu meistarų koordinatore

Dāvis Jurka, projekta vadītājs

Latviešu tautastērpu skate

Dita Danosa, mākslinieciskā vadītāja
un režisore

Mārcis Ziemeiņš, scenogrāfs

Žūrija: Anete Karlsona, Aija Jansone,
Linda Rubena, Inita Heinola,
Irita Žeiere

Dārta Anna Rubena, projekta vadītāja

FOLKLORAS KONCERTI UN PASĀKUMI

Tautu diena *Rīta ausma*

Juris Jonelis, režisors

Agnija Saprovska, režisora asistente

Marija Ulmane, scenogrāfe

Dāvis Jurka, tehniskais producers

Monta Brūvere, projekta vadītāja

Lelde Kristiāna Vozņesena,
projekta vadītājas asistente

Folkloras diena *Novadu sasaukšanās*

Dāvis Jurka, tehniskais producers

Dina Liepa, projekta vadītāja

Folkloras diena *Taisat, tautas, augstas duris!*

Anna Kārkle, vedējmate

Gita Lancere, projekta vadītāja

Bērnu folkloras kopu koncerts *Roku rokā ritinām*

Māra Mellēna, režisore

Mārtiņš Porters, skaņu režisors

Jānis Sņiķeris, gaismu mākslinieks

Jānis Vitkovskis, tehniskais producers

Dina Liepa, projekta vadītāja

Kārlis Anitens, projekta vadītājs